Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 15 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 45

Poznań, sobota dnia 28 stycznia 1933

Rok XXVIII

Poznań, 27 stycznia.

Zygzaki

W obszernem exposé ministra przemysłu i handlu gen. Zarzyckiego i długiej nad niem dyskusji na czoło wysunęły się dwie, zresztą pokrewne między sobą sprawy, a mianowicie: stosunek rządu do karteli i do kapitału zagranicznego, zaangażowanego w naszym przemyśle. Ze słów ministra wynika aż nadto jasno, że stosunek ten w obecnej chwili daleki jest do przychylności.

Niezawsze tak było. Przez dłuższy czas po przewrocie majowym „współpraca" rządu ze sferami przemysłowemi, wśród których rej wodzą kartele, była przez obie strony przeciwstawiana stosunkom przedmajowym, jako zwycięstwo realnej pracy gospodarczej nad „partyjnictwem" ery przedmajowej. — Przy wyborach parlamentarnych w latach 1928 i 1930 kartele hojnie zasilały fundusze B. B., a ich przedstawiciele znaleźli się na czołowych miejscach listy nr. 1.

Sprawność karteli tak zaimponowała ideologom gospodarczym obozu rządowego, że chcieli z nich uczynić jedną z form swoistego ustroju gospodarczego, stanowiącego dziwną mieszaninę własności prywatnej z kapitalizmem państwowym, a opartego na przymusowych syndykatach przedsiębiorców i pracowników z rządem, jako rozjemcą, na czele tej piramidy. Projekt ustawy o przymusowej syndykalizacji, opracowany przez obecnego wiceministra skarbu p. Jastrzębskiego, był w swoim czasie nader aktualny, czego dowodem jest przemówienie p. Prystora z dnia 1 października 1931 r., wyznaczające kartelom poczestne miejsce w rządowym planie walki z kryzysem.

Zupełnie podobnie układały się stosunki z kapitałem zagranicznym. Rząd zaciągał rozmaite pożyczki, udzielał gwarancyj, zachęcał samorządy do kosztownych inwestycyj i spokojnie patrzył na to, jak kapitał obcy, jako bądź współakcjonarjusz, bądź wierzyciel, obejmował kontrolę nad naszym przemysłem. Co więcej. Był moment, w którym rząd chciał w obce ręce oddać całą elektryfikację Polski na długi szereg lat i tylko dzięki w porę podjętej akcji prasy narodowej — co obecnie przyznają sami przeciwnicy — udało się zapobiec temu niebezpieczeństwu. Warto tutaj przypomnieć, że Harriman był w ścisłych stosunkach z Flickiem, — jak się później okazało — agentem rządu niemieckiego w przemyśle górnośląskim, a właściwie, że ów Harriman był tylko parawanem elektrycznego przemysłu niemieckiego.

Obecnie w obu kierunkach zaszła radykalna zmiana. Rząd rozpoczął walkę z kartelami i zapowiada, że ją przeprowadzi do końca, choćby przy użyciu represyj, a p. minister Zarzycki wystąpił ostro przeciw kapitałowi zagranicznemu i polskim „strohmanom" w obcych przedsiębiorstwach, jakkolwiek ci panowie nie tylko obecnie zaliczają się do obozu rządowego, ale należeli do niego i wtedy, gdy ich wybierano do rad nadzorczych obcych przedsiębiorstw — bez protestu ze strony ideowych kierowników „sanacji".

Jakie są przyczyny tej zygzakowatej polityki?

Najważniejszą jest brak jednolitej ideologji gospodarczej w obozie rządowym, której nie mogą zastąpić plany, opracowywane i zarzucane następnie, zależnie od „konjunktury". Bezpośrednią rolę gra tutaj zawód i rozczarowanie, wynikające z niepowodzeń pożyczkowych na pieniężnych rynkach zagranicznych. Liczono dość naiwnie, że kartele i obce kapitały zrewanżują się za odniesione w poprzedniej „współpracy" korzyści i — zawiedziono się. Stąd rozdrażnienie i groźby.

Dyskusja, przeprowadzona w Sejmie w związku z budżetem ministerstwa przemysłu i handlu, wykazała raz jeszcze brak jednolitego programu gospodarczego w obozie rządowym.

M. K.

W związku z wystąpieniem min. gen. Zarzyckiego przeciwko Polakom, zasiadającym w radach nadzorczych niemieckich przedsiębiorstw na Górnym Śląsku, przypominamy, że dnia 6. czerwca 1929 roku donieśliśmy o połączeniu się „Katowickiej S. A." z hutami „Bismarcka" i „Silesia", oraz o układach w sprawie t. zw. „Interessengemeinschaft".

Na czele połączonych przedsiębiorstw stanął wówczas tajny radca dr. Williger, a do rady nadzorczej wybrani zostali następujący pp.: Heinrich von Stein, bankier z Kolonji, Jacob Goldschmidt i H. Gutman, bankierzy z Berlina, Averelli Harriman z Nowego Jorku, Irving Rossi (Nowy Jork) przedstawiciel europejski koncernu Harrimana, dr. Eugene Lubowitsch z Paryża, książę Janusz Radziwiłł, wicemarszałek Senatu Hipolit Gliwic i dr. Antoni Wieniawski. Pozatem wybrano dodatkowo ze strony S. A. Huta Królewska i Laura dyrektora Flicka z Berlina, Fritza Wienmana i dr. Paula von Schwabach z Berlina.

W obronie odwiecznych swobód akademickich

Warszawa, 27. 1. (Tel. wł.) Na posiedzeniu sejmowej komisji oświatowej przeprowadzono w dalszym ciągu debatę nad rządowym projektem ustawy o szkołach akademickich, (początek tej dyskusji podawaliśmy w wydaniu głównem z czwartku — red.)

Przemówienie pos. Komarnickiego (Kl. Nar.), zakończone wnioskiem o odrzucenie projektu ustawy

W dyskusji pierwszy zabrał głos pos. Komarnicki (Kl. Nar.) Zacytował on następnie zbiorową pracę profesorów p. t. „W obronie wolności szkół akademickich", powołał się na konferencje rektorskie, które wypowiedziały się jednomyślnie przeciw ustawie i stwierdził, że równie jednomyślnie wypadła opinja prezesów Akademji Umiejętności oraz Warszawskiego Towarzystwa Naukowego. — Szkoda, tylko, że ekspertom nie pozwolono zadawać pytań. Chodziło wyłącznie o wysłuchanie opinji wszelkiego rodzaju ekspertów powołanych przez przewodniczącą pos. Jaworską, a reprezentujących przeciwny obóz.

Pos. Komarnicki polemizował z tem i w odpowiedzi posłowi Stefce. (B. B.), jakoby uniwersytety polskie w Austrji były szykanowane, odczytał bardzo silne ustępy protestu profesorów tych uniwersytetów przeciwko traktatowi brzeskiemu. Protest ten nie pociągnął żadnych konsekwencyj dla autorów, jakkolwiek był wydany w czasie wojny.

Przechodząc do rozpatrywania różnych punktów projektu oraz poprawek, które przedstawił referent pos. Czuma (B. B.), wyraża pogląd, że wszystkie te poprawki pogarszają tylko projekt. Podkreślił, że minister pragnie rozszerzyć oficjalne ideę wychowania państwowego. Czy nie zechce zatem faworyzowaniem tej doktryny pośrednio obarczyć profesorów. Dotychczasowa praktyka co do przenoszenia profesorów w stan spoczynku i mianowania zasłużonych profesorami honorowymi nie wróży nic dobrego. Przypomina, że od roku 1931 nie załatwiono wniosku o mianowanie profesorem honorowym prof. Ignacego Chrzanowskiego. Ministerstwo odrzuciło wniosek uniwersytetu poznańskiego, o pozostawienie na katedrze po ukończeniu 65 lat prof. Paczowskiego. Czy nie jest więcej niż prawdopodobne, że i dalej minister wyzyskiwać będzie swoje uprawnienia co do profesorów?

W zakończeniu prof. Komarnicki zgłosił obszernie umotywowany wniosek Klubu Narodowego, domagający się odrzucenia całej tej ustawy.

Wywody przedstawiciela PPS. i „wyleczonego z liberalizmu" „sanatora"

Drugi mówca pos. Piotrowski z P. P. S. atakował bardzo ostro całą ustawę i wskazywał na przykład Hiszpanji, że walka z młodzieżą akademicką skończyła się dla rządów smutnie.

Drugi i mętny referat wygłosił pos. Mękarski (B. B.) występując jako zwolennik ustawy, i człowiek „wyleczony z liberalizmu".

Zakłady Forda ogłosiły lokaut

Londyn, 27. 1. (PAT). Wielką sensację wywołała tu wiadomość z miejscowości Detroit w Ameryce, że zarząd zakładów Forda zamknął nagle na czas nieograniczony wszystkie oddziały swojej fabryki samochodów, pozbawiając pracy 100.000 robotników.

Zatarg, który spowodował ten lokaut powstał na tle porzucenia pracy przez robotników w oddziale podwozi, którzy sprzeciwili się redukcji płacy.

Traktaty muszą być szanowane!

Zatarg kolumbijsko - peruwjański o zasadniczem znaczeniu przed forum Rady Ligi Nar.

Genewa, 27. 1. (PAT). Posiedzenie Rady Ligi Nar. wypełniła długa dyskusja na temat konfliktu kolumbijsko - peruwjańskiego, wynikłego na tle okupacji portu kolumbijskiego Letycja przez Peru. Należy zaznaczyć, że port ten został przyłączony do Kolumbji na mocy traktatu z 1922 r., którego rewizji domaga się Peru. Ostatnio Letycję zajęli Peruwjańczycy. Rząd odseparował się od tej akcji, jednak zaprzecza Kolumbji prawa do wystąpienia przeciwko powstańcom, grożąc, że może to doprowadzić do wojny.

Sprawę zbadał specjalny komtet Rady, który zaproponował wysłanie dwóch telegramów ostrzegawczych do Peru i Kolumbji.

W dyskusji reprezentanci obu państw przedstawili punkt widzenia swoich rządów. Peru oświadczyło, że trwały pokój może być zapewniony tylko przez rewizję traktatu. Delegat Kolumbji podkreślił, że rząd jego pragnie jedynie przywrócić stan legalny i, że traktaty muszą być szanowane.

Delegat Polski p. Raczyński zaznaczył, że zabiera głos jedynie dlatego, iż sprawa sama zawiera pewne elementy o pierwszorzędnem znaczeniu dla stanu prawnego powszechnie uznanego w stosunkach międzynarodowych i potwierdzonego przez pakt Ligi Narodów. Mówca podkreślił dalej, że Rada ma obowiązek śledzić rozwój wypadków licząc się z odpowiedzialnością i z zasadami, na których straży stoi.

Delegat Francji p. Cot podkreślił, że nie wolno dopuścić do stworzenia precendensu, któryby mógł się okazać niebezpieczny dla stosowania paktu Ligi Narodów i paktu Kellogga w przyszłości. Peru musi uszanować suwerenność Kolumbji.

Delegat Czechosłowacji oświadczył, że Liga Narodów musi zapewnić poszanowanie traktatów.

Po dyskusji rada zatwierdziła teksty telegramów do obu rządów.

Ofiary mrozów na Wileńszczyźnie

Wilno, 27. 1. (PAT). Ostatnie mrozy były przyczyną kilku śmiertelnych wypadków.

Podczas zwożenia drzewa z lasów Mikołajskich zamarzł na śmierć 76-letni Sarewicz.

Na drodze z Mołodeczna do Wołożyna (miasteczko powiatowe w nowogródzkiem nad. rz. Wołoczynką — red.) znaleziono zwłoki pewnego mieszkańca wsi Lubia.

W pow. święciańskim zmarzł na śmierć 64-letni wieśniak, który dostał ataku choroby św. Wita.

Wilno, 27. 2. (PAT). Dziś w Wilnie temperatura podniosła się. Termometr wskazywał tylko 1 st. poniżej zera.

40-godzinny tydzień pracy

Genewa, 27. 1. (PAT.) Zakończyła się konferencja w sprawie skrócenia czasu pracy.

Rezultatem konferencji jest uchwalenie zasady skrócenia czasu pracy i ustalenie szeregu zasad przyszłej konwencji w tej sprawie. W szczególności konwencja ma przewidywać, że czas pracy nie będzie przekraczał 40 godzin tygodniowo, ilość dopuszczalnych godzin nadliczbowych winna być ograniczona, konwencja powinna pozwalać na wybór różnych metod skrócenia czasu pracy.

Państwo w ideologji Tatkreisu

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Berlin, 26 stycznia.

W korespondencji p. t. „Z za kulis niemieckiej myśli politycznej" zwróciliśmy uwagę na organizację grupy młodej inteligencji niemieckiej „Der Tatkreis", która wywiera już dzisiaj dość silny wpływ na politykę niemiecką. Jak wyobraża sobie „Der Tatkreis" przebudowę nowoczesnego państwa?

Odpowiada na to Hans Zehrer w rozprawie „Na przełomie polityki wewnętrznej" w styczniowym zeszycie „Die Tat". Według tych teoryj naród niemiecki znajduje się w stadjum przewlekłej rewolucji. Przewrót uczynił go narazie niezdolnym do rządzenia się. Rządzić można w Niemczech tylko od zewnątrz. Partje są rozbite. Nawet hitlerowcy, zdaniem Zehrera, zaczynają się rozkładać. Ostatnim człowiekiem, który może przeprowadzić naród do nowych form, jest generał Schleicher Gdyby jemu to się nie powiodło, Rzesza znalazłaby się w niebezpieczeństwie. Rząd w tych warunkach nie może się jednak ograniczyć wyłącznie do rządzenia, musi on współdziałać w tworzeniu nowych form.

Trzy są możliwości, aby wyjaśnić położenie w Niemczech:

1) Parlamentarna. Wszelkie koalicje parlamentarne są jednak utopją, a próba parlamentarnego rozwiązania tem samem niemożliwa.

2) Faszystowska. Założeniem takiego rozwiązania byłoby opanowanie aparatu państwowego przez jedną partję, np. hitlerowców na drodze legalnej lub nielegalnej. To jej się nie udało i tem samem droga ta dzisiaj nie istnieje.

3) Rewolucyjna. Niema jednak zwartej ideologji rewolucyjnej i celu. Droga ta byłaby możliwą, gdyby przeciwieństwa między hitlerowcami, komunistami i socjalistami tak się zmniejszyły, że mogliby oni razem zwrócić się ku jednemu celowi. A o tem niema mowy. Niema również rewolucyjnej wyćwiczonej mniejszości, ani gotowości w narodzie niemieckim do przyjęcia rewolucji. Naodwrót naród ten jest głęboko zmęczony.

Pozostaje więc jedynie możliwość rządów autorytatywnych, opartych na tradycyjnych elementach państwowości niemieckiej: poczuciu hierarchji („Obrigkeitsbewusstsein") wobec suwerena i tradycyjnych wartościach armji pruskiej. Gdy dzisiaj się mówi — pisze Hans Zehrer — o autorytecie prezydenta Rzeszy i neutralności armji, nawiązuje się do tych właśnie elementów państwowych.

Gdy więc w Niemczech rządzić można obecnie tylko autorytatywnie, należy myśleć o rozbudowie wymienionych powyżej podstaw autorytetu. Wchodzą tu w grę w pierwszym rzędzie dwie siły: policja i urzędnicy. Neutralizacja i „odpolitycznienie" policji jest rzeczą konieczną. Należałoby jej przedewszystkiem odebrać prawo wyborcze i zrównać ją do pewnego stopnia z armją.

Taksamo należałoby odjąć urzędnikom prawo wyborcze i prawo należenia do partyj politycznych. W ten sposób rozszerzyłoby się znacznie „blok autorytatywny". W dalszym ciągu należałoby do niego przyłączyć sądownictwo i szkołę. Oczywiście tutaj trzeba zostawić pewną wolność osobistych i umysłowych praw dla jednostki, nigdy jednak tak dużą, ażeby np. państwo poddawało się orzeczeniom trybunału państwowego i pozwoliło sobie przepisywać decyzje polityczne, albo żeby pozwalało innym siłom wychowywać nadchodzące pokolenia.

W tym kierunku państwo — zdaniem Zehrera — posiada wolę najwyższą i winno ją na obu terenach przeprowadzać.

W ten sposób stworzony zostanie bardzo silny ośrodek autorytatywny. Ażeby nie popaść w błąd zbytniego centralizmu, musi on sobie stworzyć ciała samodzielne i żywe, na które mógłby przerzucić część odpowiedzialności. Rząd autorytatywny winien wobec tego prowadzić konsekwentną politykę federacyjną. Pozatem winien on rozbudować zrzeszenia zawodowe, ale tylko te, które będą gotowe poddać się kontroli państwowej. Chodzi o związanie zrzeszeń zawodowych z państwem. Mogą one stworzyć później podstawę dla państwowej gospodarki planowej.

Oczywiście rząd autorytatywny prędzej lub później będzie musiał się rozprawić ze stronnictwami i z Reichstagiem. Jednak musi on mieć za sobą naród. Jak ma on sobie zdobyć współpracę narodu?

Przedewszystkiem rząd autorytatywny nie może pozwolić wybierać ani siebie ani swoich członków, i nie może się opierać na jakiejś partji. Kto schodzi na podstawę parlamentarną, poddaje się jej prawom. Hasłem myśli parlamentarnej jest obowiązek wyborczy. Niech każdy wybiera! Hasłem myśli autorytatywnej jest naodwrót wstrzymanie się od wyborów.

Jest jednak rzeczą niemożliwą pozwolić wybierać partjom i narodowi i poprostu ignorować wynik wyborów. Państwo autorytatywne musi zrobić samo wypad w głąb narodu (Vorstoss in das Volk) i nie zostawiać go na pastwę partyj. Te siły w narodzie, które opowiedzą się za autorytatywną myślą państwową, muszą mieć możność skupienia się. Chodzi o stworzenie warstwy, podtrzymującej państwo. Organizacja ta jednak nie może być partją. Ona również musi się wstrzymać od głosowania. Obejmie ona organizację młodzieży, której ośrodkiem będzie z początku organizacja młodzieży państwowej, narazie o składzie zupełnie dobrowolnym, i nawet starannie przesiewanym. Wogóle zaś droga, którą młodzież przechodzić będzie przez szkoły państwa, musi zostać ujęta jednoliciej, niż dotychczas. Czasy wybujałego indywidualizmu i „laissez faire" już minęły.

Dalej jednak chodzi o organizację warstwy, podtrzymującej państwo, jako takiej. Za jej pomocą państwo uderzy w pluralizm partyj i je rozsadzi.

Organizacja ta w części sama składać się będzie z przedstawicieli bloku autorytatywnego, wciągając jednak tych, którzy do niej z narodu będą podrastać i tych, którzy wyjdą z organizacji młodzieży. W każdym powiecie, mieście i gminie musi istnieć ośrodek osobistości, które specjalnie reprezentować będą państwo.

Trzeciem zadaniem wreszcie będzie organizacja elity umysłowej.

Zehrer podkreśla jednak kilkakrotnie, że należy unikać zbytniej centralizacji, którą mógłby wywołać schemat organizacyjny powyżej naszkicowany, i dlatego stoi na stanowisku federalizmu i samorządu poszczególn. krajów i prowincyj. Organizacje bloku autorytatywnego należy więc włączyć w ramy „wspólnot terytorjalnych". Ma to być nawet drogą do rozbicia unitarycznego centralizmu dzisiejszych partyj politycznych.

„Atak na dzisiejszy pluralizm partyj — streszcza dosłownie Zehrer swoją rozprawę — musi więc wyjść z następujących stron: Najpierw państwo odbierze partjom te dziedziny, które do niego należały i przyłączy je znowu do siebie. Są to: biurokracja i policja, sądownictwo i szkoła. Potem przyciągnie do siebie bliżej stany zawodowe jako ciała publiczno - prawne i przydzieli im zadania samorządu. W ten sposób rozdzieli coraz więcej stany zawodowe od partyj, które jeszcze dzisiaj roszczą sobie prawo do ich reprezentow. Podobnie posłuży się krajami i dzielnicami, prowadząc konsekwentnie federalistyczną politykę, przez co z jednej strony stworzy sobie kontrahentów, z którymi może rokować poza partjami, a z drugiej rozluźni centralizm partyj. A wreszcie uderzy własną, organizacją wprost w pluralizm partyj i związków i stworzy sobie front narodowy, który będzie wobec niego posiadał bezpośrednie zobowiązania".

Przytoczyliśmy powyższe poglądy możliwie wiernie, nie zajmując wobec nich merytorycznie stanowiska. Chodzi bowiem o charakterystykę myśli i ideologji, która w gruncie rzeczy nie jest odosobniona i z którą możnaby odnaleźć rozmaite analogje także poza Niemcami. W uzupełnieniu poprzedniego artykułu na temat „Tatkreisu" pragniemy jeszcze zaznaczyć, że redaktor „Tägliche Rundschau", znany z antypolskich publikacyj Fryderyk Wilhelm von Oertzen wyszedł również, podobnie jak Zehrer, z redakcji „Vossische Zeitung". W grupie „Tatkreisu" istnieje więc silny ośrodek, który się dziwnym sposobem wywodzi z tak demokratycznego środowiska, jakiem jest niewątpliwie „Vossische Zeitung", pismo o charakterze również skądinąd bardzo wyraźnie określonym. Na uwagę zasługuje poza tem fakt, że Tatkreis" posiada koła, jak stwierdza „Tägliche Rundschau", również w Polsce.

JERZY DROBNIK.

Związek Młodych Narodowców

W niedzielę, **dnia 29 stycznia** o godz. 12-ej w południe odbędzie się **w kinie „Colosseum", św. Marcin 65**

zebranie członków

z referatem

p. red. Jana Rembielińskiego z Warszawy

Wstęp tylko dla członków i członkiń Związku Młodych Narodowców **za okazaniem legitymacji.**

Zarząd.

Sekretarjat Z. M. N. czynny codziennie od 12—13,30 i od 20—21 przy św. Marcin'e 65 w podwórzu, I. ptr.

Warunki pacyfikacji na Dalekim Wschodzie

Były premjer francuski, Edward Herriot, ogłosił artykuł pod powyższym tytułem, w którym, wychodząc z założenia o konieczności porozumienia Francji z Anglją i U. S. A., twierdzi, iż sytuacja w Europie i na Dalekim Wschodzie wymaga interwencji wymienionych trzech mocarstw w interesie utrzymania pokoju. E. Herriot pisze:

„Trudności rządu p. Paul Boncoura są wielkie. Oto sytuacja w Mandżurji komplikuje się niezmiernie wobec operacyj wojennych w prowincji Jehol. Zdaje się, że rząd będzie interpelowany w tej sprawie. Japonja oddawna już uważała prowincję Jehol za część składową Mandżurji. Już w październiku 1931 r. miały miejsce rozruchy w tej prowincji sprowokowane przez emisarjuszy powstańczych, a wstrzymane naskutek interwencji Czang-Tsue-Lianga, który rozciągnął swą władzę nad tą częścią północnych Chin. W lutym 1932 r. zebrał się w tej prowincji kongres, który zażądał przyłączenia jej do Mandżukuo, Changchun, zawiadomił oficjalnie 17 państw, w tem i Francję, iż uważa prowincję Jehol za należącą do państwa Mandżukuo.

„Wszystkie te fakty pozwalają zrozumieć sens działań wojennych pod Szanhaikwanem, których celem jest przecięcie komunikacji między Chinami a Mandżurją. Należy oczekiwać zajęcia stolicy Jeholu, miasta Tchen-Te. Koncentrację wojsk opóźniają mrozy narazie.

„Jesteśmy zatem w obliczu nowych konfliktów między Japonją a Chinami i to w okolicy tak bliskiej Pekinu i Tientsinu, a więc w punkcie bardzo wrażliwym.

„Kwestja Szanhaikwanu wpłynie zatem bardzo silnie na skomplikowanie obrad w Genewie i utrudni niezmiernie dojście do kompromisu. W tym samym zaś czasie wejdzie na stół sprawa rozbrojenia, wyjątkowo drażliwa obecnie wobec wojowniczych nastrojów i intencyj nacjonalistów niemieckich. Kryzys polityczny, który przeżywają w tej chwili Niemcy, daleki jest jeszcze od wypalenia się. Sytuacja w Niemczech stała się paradoksalną do tego stopnia, że generał Schleicher, którego intencje są nam aż zbyt dobrze znane, może być uważany za ideał umiarkowania i rozsądku w porównaniu z szaleństwem nacjonalistów jawnych i zamaskowanych.

„W obliczu tylu niebezpieczeństw, gdy wojna toczy się już na Dalekim Wschodzie, gdy w Niemczech wszystko znajduje się w stanie wrzenia, gdy wydarzenia gonią jedne za drugiemi, a niewiadomo, co przyniesie dzień, który nadchodzi, wydaje się możliwą i pożądaną jedyna tylko polityka zewnętrzna: ta, która na platformie rozsądku i umiarkowania zjednoczyłaby w działaniu Anglję, Francję i Stany Zjednoczone."

W artykule Herriota, który jest przywódcą partji, popierającej rząd Boncoura, widoczna jest chęć oficjalnego, jawnego zapewnienia poparcia radykałów rządowi, który wskutek reform finansowo-budżetowych ministra skarbu Chérona, zresztą prawicowca, zdaje się być mocno zachwiany w swojem istnieniu. Herriot wysuwa względy polityki zewnętrznej jako szczególnie ważne i dominujące nad wszystkiemi innemi kwestjami, aby w ten sposób poprzeć Boncoura i ułatwić mu jego zadanie przeprowadzenia pomyślnego nawy rządowej wśród raf głosowania w Izbie i w Senacie nad projektem Chérona.

E. R.

Zapowiedź kontrakcji Żydów

Dr. F. Rotenstreich w „Hajncie" z 15 b. m. porusza sprawę obowiązków, które leżą na przywódcach żydowskich w dobie obecnej. Okres ten wydaje mu się „czasem przejściowym", czytaj: przejściowym pod względem ustroju społecznego. W państwach o jednolitym składzie narodowościowym sfery rządzące liczą się z rządzonymi, bo może nastąpić zmiana. Inaczej jest w państwach o składzie mieszanym — z mniejszościami nie liczą się i one nie mają nadziei, aby kiedyś w takich państwach rządzić:

„Jest również wyłączone przy obecnym ustroju, aby część mniejszości, dzięki swemu bogactwu, mogła wywrzeć nacisk albo wpływ na rzecz tej mniejszości. Wszak żyjemy w czasie, w którym gospodarka jest unarodowiona w interesie panującej narodowości. Obecnie mniejszości nie dopuszcza się do stołu..."

Jeżeli poszczególni Żydzi są dopuszczani, to tylko dla pozoru:

„aby to było „wyraźnym dowodem", że nie prowadzi się polityki wyodrębnienia..."

Masy żydowskie rozumieją ten stan i ten fakt ułatwia sytuację przywódcom żydowskim:

„Masy żydowskie rozumieją ten stan rzeczy i ta świadomość ich może być dla przywódców pobudką do nowej pracy, która da podwójne owoce. Oczyści ona z fałszów i wytworzy zdrowy przejaw woli..."

Błądzą ci z pośród Żydów, którzy wątpią, czy mniejszość żydowska może decydować w państwie; historja żydowska uczy czegoś innego:

„Historja wykazuje, że myśmy wówczas mogli odnosić zwycięstwa, kiedyśmy występowali jednolicie, kiedyśmy żądali, jako ogół, kiedyśmy wyrzekli się naszej bierności i kiedy okazaliśmy się czynnem, zorganizowanem i przeniknięte wolą społeczeństwem..."

Masy żydowskie muszą iść za wodzem:

„Masy mogą tylko wówczas coś zdziałać, gdy mają one kierunek celowy i gdy on jest zgodny z celem, uznawanym za taki przez przywódcę..."

Żydzi w Polsce wogóle błądzili w ostatnich czasach:

„My Żydzi, w ostatnich latach zrobiliśmy za dużo błędów; my, Żydzi, szczególnie w Polsce, poszliśmy za tymi, którzy nam obiecywali dużo za to, że zrzekniemy się naszej aktywności..."

Obecny okres jest okresem przebudowy gospodarczej i politycznej. Żydzi nie mogą pozwolić, aby narody rdzenne urządziły sobie życie, oparte na samowystarczalności, bo Żydzi nie będą mogli istnieć.

„Żyjemy w czasie, w którym świat przebudowywa się politycznie i gospodarczo... Jeżeli kiedykolwiek trzeba było wytworzyć jednolitą wolę obrony i walki, to właśnie obecnie. Żyjemy w czasie przejściowym. Musimy zjednoczyć naszą wolę, jeżeli nie chcemy, aby pozostałe narody przeszły nad nami do porządku dziennego. Od nas zależy, co się z nami stanie, gdy rozpocznie się konstrukcyjna odbydowa państw."

Głos ten do pewnego stopnia uchyla rąbek zasłony, okrywającej plany żydowskie na dzień dzisiejszy. Narody dążą do udzielności gospodarczej. Skutkiem tego kurczy się wymiana międzynarodowa, maleje znaczenie żywiołu żyjącego z tej wymiany. Tej zmianie stosunków handlowych Żydzi gotowi są przeciwstawić się z całą energją, nie cofając się przed żadnem zakłóceniem porządku społecznego. Do tego celu zmierza ich organizacja, która ma znaleźć swój wyraz na projektowanym kongresie światowego żydostwa.

Grypa szaleje w Anglji

Londyn, 27. 1. (PAT). W ciągu ubiegłego tygodnia zmarło w wielkich miastach Anglji na grypę 1589 osób, z tego w samym Londynie 570. W poprzednim tygodniu liczba zgonów na **grypę wynosiła 1041.**

W chaosie targów o długi wojenne

Londyn, 27. 1. (Tel. wł.) Walka o nowe uregulowanie długów wojennych rozgorzała na dobre.

Amerykański sekretarz stanu Stimson postanowił wstrzymać się narazie z odpowiedzią rządowi angielskiemu na jego oświadczenie o przyjęciu zaproszenia.

Początkowy optymizm w kołach amerykańskich ustąpił, gdyż po bliższem zbadaniu odpowiedzi brytyjskiej, koła oficjalne w Waszyngtonie doszły do wniosku, że Anglja przez umiejętne wysunięcie pewnych warunków w rzeczywistości odrzuciła wspólne propozycje Hoovera i Roosevelta. Koła te są zdania, że wspomniane żądania wysunięto ze względu na Francję.

W sferach parlamentarnych z naciskiem podkreślają, że również i nowy kongres nie będzie ratyfikował żadnej umowy, w której nie przyznanoby Ameryce ułatwień gospodarczych.

Roosevelt zamierza porozumieć się na drodze osobistych konferencyj z kierownikami delegacyj.

Projekt scalenia ubezpieczeń społecznych

Cała opozycja nie bierze udziału w dyskusji szczegółowej wobec uniemożliwienia tej dyskusji przez BB.

Warszawa, 27. 1. (Tel. wł.) — Sejmowa komisja ochrony pracy rozpoczęła obrady nad rządowym projektem o scaleniu ubezpieczeń społecznych. Referował go pos. Gosiecki (BB.) a przemawiali pos Jankowski (NPR.) i Roger (PPS.) i Strzetelski (Kl Nar.).

Ten ostatni oświadczył, że nie uzasadniono odpowiednio projektu i należy sobie postawić pytanie, czy chodzi o stworzenie pozorów, że się to robi dla robotnika, czy rzeczywiście o polepszenie losów szerokich warstw.

Kluby opozycyjne, gdy przewodniczący zarządził przystąpienie do dyskusji szczegółowej złożyły oświadczenie, że nie biorą w niej udziału, wobec przejścia do porządku dziennego nad żądaniem dostarczenia materjałów motywujących ocenę finansową projektu. (w)

Proces w Paryżu o zdradę stanu

Paryż, 27. 1. (PAT). W procesie Guilbeaux przez cały dzień wczorajszy przesłuchiwano świadków m. in. powieściopisarza J. Duhamela, malarza Maurycego Flamincka i Wiktora Bascha, członka ligi praw człowieka.

Wszyscy świadkowie zeznawali, że Guilbeaux nie był agentem niemieckim i nigdy nie pozostawał na żołdzie Rzeszy. Tę samą opinję wyraził dep. Longuet, b. kolega szkolny Guilbeaux, który stanął jako świadek, z własnej inicjatywy.

Następnie zeznawał p. Dorres stwierdzając, że przez ataki przeciwko Guilbeaux chciano pośrednio uderzyć w pp. Malvy i Caillaux. Jednomyślne raporty, opracowane przez agentów, pozostających dotychczas w ukryciu są zdaniem świadka kłamliwe Mają one te samą wartość, co dokumenty przedstawione w swoim czasie w procesie Malvy i Caillaux.

Konflikt anglo-perski w Lidze Narodów

Genewa, 27. 1. (PAT.) Wczorajsze popołudniowe posiedzenie Rady Ligi Narodów wypełniła długa dyskusja na temat sporu angielsko-perskiego o cofnięcie przez rząd perski koncesji naftowej. Obrady przypominały w dużym stopniu debaty przed sądem handlowym.

Doskonałym adwokatem towarzystwa angielsko - perskiego, którego głównym akcjonarjuszem jest Anglja, był min. J. Simon. W obszernem przemówieniu kwestjonował legalność wypowiedzenia koncesji i wykazywał, że towarzystwo wypełniło całkowicie swe zobowiązania wobec Persji. Nie odwołało się do miejscowych sądów, gdyż uniemożliwiła to sama Persja, wydając ustawę anulującą koncesję, która obowiązuje trybunał perski.

Delegat Persji Davar bronił się bardzo zręcznie, dowodząc, że sądy stoją otworem dla towarzystwa i że dlatego akcja dyplomatyczna jest conajmniej przedwczesna. W konkluzji delegat perski domagał się, aby zapytano Trybunał Haski, czy międzynarodowe prawo zostało naruszone.

Po przemówieniu obu stron sprawozdawca min. Benesz zaproponował odroczenie sprawy celem przygotowania wniosków.

„Bora" zmiata ludzi z ulic w Trieście

Triest, 27. 1. (PAT). Od kilku dni w Trieście (m. portowe w półn. Włoszech nad zatoką tejże nazwy w płn. wsch. części Adrjatyku — red.) i okolicy panuje niezwykle silny wiatr t. zw. „bora", którego szybkość dochodzi do 130 km na godz.

Wskutek „bory" okręty nie mogą zawinąć do portu. Na bardziej odległych rogach ulic w Trieście przeciągnięto sznury dla ułatwienia ruchu pieszego.

Wiele osób zostało rzuconych przez wiatr na ziemię lub mury domów i odniosło poważne obrażenia. Temperatura spadła od 4 do 7 stopni poniżej zera.

Burzliwe debaty w izbie francuskiej

Opozycja protestuje energicznie przeciwko metodom radykalno - socjalistycznej większości uniemożliwiającym wszelką dyskusję

Paryż, 27. 1. (PAT.) Podczas debaty budżetowej w parlamencie, dep. Marin zaprotestował przeciwko rozdaniu raportu komisji finansowej w sprawie projektu budżetowego dopiero na kilka godzin przed rozpoczęciem dyskusji. Marin domagał się projektu któryby nie zalecał pożyczki jako środka sanacji finansowej.

Następnie zabrał głos b. min. finansów Flandin, protestując przeciwko propozycjom komisji finansowej. Projekt rządowy ma pozory spoistości i zrównoważenia, a kontrprojekt komisji finansowej wstrząsnął wszystkiem i spowodował zamieszanie. Czemże jest ustrój parlamentarny, pyta mówca, jeżeli izbie przedstawia się projekt, którego los już jest zgóry przesądzony i który opracowany został na podstawie tranzakcyj poczynionych w łonie większości (radykałów z socjalistami). Flandin domaga się odesłania projektu do komisji.

Zkolei przemawiał min. finansów Cheron, który sprzeciwia się odesłaniu projektu do komisji, podkreślając że różnica opinji między rządem, a komisją jest rzeczą zupełnie normalną oraz że i rząd i komisja broni swego poglądu.

Flandin odpowiada raz jeszcze, przyczem ze względu na zamieszanie, jakie powstało, przewodniczący grozi zawieszeniem posiedzenia. Mówca stwierdza, iż grupy parlamentarne, które reprezentuje są za kompresją podatków, podczas gdy założeniem z jakiego wychodzi komisja finansowa jest nakaz, by płacili jeszcze więcej ci, którzy już płacą.

Przewodniczący komisji finansowej Malvy oświadcza się przeciwko odesłaniu projektu do komisji.

B. min. Lasteyrie protestuje przeciwko anormalnym i skandalicznym warunkom, w jakich się odbywała dyskusja w komisji finansowej, na którą większość wywierała presję. Nadużywała ona swojej przewagi w celu zmuszenia do dyskusji nad tekstem, którego mniejszość nie znała i który był co chwila zmieniany w „sąsiednim pokoju, przylegającym do sali, w której obradowała komisja finansowa".

Sukces de Valery

Londyn, 27. 1. (Tel. wł.) Dotychczas znane są wyniki wyborów z 112 na 153 okręgi. De Valera zdobył 56 mandatów, Cosgraeve 35, niezależni 7, partja robotnicza 6, chłopi 7, niezależni robotnicy 1. Wszyscy ministrowie obecnego rządu zostali wybrani.

Wielkie zebranie

Ogromne zainteresowanie zapowiedzianym referatem p. prof. Romana Rybarskiego

Dzięki staraniom zarządu Stronnictwa Narodowego na m. Poznań obywatelstwo miasta będzie miało okazję usłyszenia jednego z najwybitniejszych mówców sejmowych, którego każde wystąpienie na trybunie parlamentarnej jest wydarzeniem dnia. P. prof. Romana Rybarskiego Znakomity autor „Przyszłości gospodarczej Polski", prezes sejmowego Klubu Narodowego oświetli wszechstronnie wszystkie nasze ważniejsze zagadnienia i bolączki na wielkiem zebraniu politycznem, które odbędzie się punktualnie o godz. 12 w czwartek, dn. 2 lutego w sali kina „Słońca".

Karty wstępu można otrzymywać po odpowiedniem wylegitymowaniu się w następujących miejscach: w redakcji „Kurjera Poznańskiego" (od godziny 11 do 15), u p. Teodory Pawłowskiej ul. Patrona Jackowskiego nr. 25 (od godz. 17 do 19), u p. insp. Wł Michalskiego ul. Wyspiańskiego 23, u p. Lorensowej ul. Rolna 29, m. 7., u p. Kapałczyńskiego ul. Wybickiego 1, u p Koczorowskiego ul. Górna Wilda 32 i u p. Stanisława Libery Chwaliszewo 38-39.

Przepowiednia pogody na sobotę: Przy postępującem zachmurzeniu nieco słabszy mróz.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.90¾ zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211 80 zł., gotówką 210.50 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.36 do 173.62 zł., gotówką 175.02 zł.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 27 1 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyto poznańskie 69.95 kg (119.1 f. w h.), 2 żyto pomorskie 69.35 kg (118.2 f. w h.), 3 pszenica poznańska 71.85 kg (122.2 f. w h.), 4 owies poznański i pomorski 43.55 kg (74.1 f. w h.)

Ceny transakcyjne

Żyto 270 tonn par. Poznań	15,10
Żyto 15 tonn par Poznań	15,15
Owies 65 tonn par Poznań	13,70
Owies 15 tonn par Poznań	13,65
Owies 10 tonn par. Poznań	13,55
Owies 15 tonn par. Poznań	13,25

Ceny orjentacyjne

Żyto	14,75— 15,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	24,75— 25,75
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	15,50— 17,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 68—69 kg	13,75— 14,50
Jęczmień 64—66 kg.	13,25— 13,75
Usposobienie spokojne.	
Owies	13,50— 13,75
Usposobienie spokojne	
Mąka żytnia 65% wł work.	23,50— 24,50
Usposobienie spokojne	
Mąka pszenna 65% wł work.	39,25— 41,25
Usposobienie stałe.	
Otręby żytnie	9,25— 9,50
Otręby pszenne	7,75— 8,75
Otręby pszenne (grube)	8,75— 9,75
Rzepak	43,00— 44,00
Rzepik	40,00— 45,00
Gorczyca	36,00— 42,00
Wyka latowa	12,50— 13,50
Peluszka	12,00— 13,00
Groch Victoria	19,00— 22 00
Groch Folgera	34,00—37,00
Łubin niebieski	6,00— 7,00
Łubin żółty	8,50— 9,50
Seradela	8,00— 9,00
Koniczyna czerwona	90,00—110,00
Koniczyna biała	80,00—110,00
Koniczyna szwedzka	90,00—110,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach żyta 585 tonn, pszenicy 270 tonn, jęczmienia 147 tonn owsa 15 tonn, otrąb pszennych 15 tonn, koniczyny żółtej 10 tonn.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań 27 1 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była mocniejsza, obroty były jednakże ograniczone z powodu braku odpowiedniego materjału

Pożyczki państwowe poszukiwano bez wyjątku, mianowicie 5% poż konwers po 42—, 4% premj dol po 57.—, 4% poż inwestycyjną po 102 oraz 3% poż bud po 43— przyczem zauważono większy brak materjału.

Z pożyczek komunalnych handlowano 8% obl m. Poznania z r. 1929 po 92.— w tranzakcjach

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. poszukiwano 4½% listy dol stare po 40—%, przy braku oddawców, jak również 4% listy zast konwert po 34.—% natomiast ofiarowano mniejszą ilość 6% listów żytnich po 6¼ bez obrotu.

Z akcyj bankowych płacono początkowo za Bank Polski 80.50, zaś później były poszukiwane po 81.50 bez oddawców

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 42% P.
8% obl m. Poznania z 1929 r 92% +
4½% dol listy Poz Ziem Kred 40% P.
4% listy zastawne konw. ostempl. P. Z. K. 34% P.

(Kurs w złotych)

4% poż premj dol., serja III 57.— P.
4% Prem. Poż. Inwestycyjna 102.— P.
3% pożyczka budowl., serja I 43.— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em 80.50 P.

Tendencja mocniejsza.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań. 27 1 1933 r.

Urzedowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen

Spędzono: buhajów 3, krów 14, świń 428, prosiąt 29, cieląt 133, owiec 20, razem 427 zwierząt.

Wielkopolska Izba Rolnicza podaje: Ceny za świnie bekonowe według notowań bekonu polskiego w Anglji z uwzględnieniem kosztów przerobu transportu i sprzedaży w przeliczeniu na złote polskie: I kl. 70—72, II. kl. 66—67.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 27 1. 1933 r.

Dewizy:

	trans	sprzed.	kup
Holandja	358,85	359,75	357.95
Londyn	30,28	30,43	30,13
Nowy Jork kabel	8,928	8,948	8,908
Paryż	34,85	34,94	34,76
Praga	26,44	26,50	26,38
Szwajcarja	172,68	173,11	172,25
Berlin	212,35		

Tendencja słabsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż. bud.	44,75	44,25
4% poż inw.	104,00	
4% poż inw szt. ser.	108,75—	109,00
5% poż konw.	42,75	
6% poż dol	59,38	
4% poż dolarowa	58,50 -	57,75
7% poż stabil	58,00 —	57,88
10% poż kolejowa	100,00	

Tendencja mocniejsza

Akcje w złotych:

Bank Polski	83,25 — 82,50
Lilpop	11,25
W T F. Cukru	16,00
Starachowice	9,25— 9,15

Tendencja mocniejsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg

Berlin, 27. 1. 1933 r.

Pszenica marchijska	186,00—188,00
Tendencja stała.	
Żyto march.	149,00—151,00
Tendencja stała.	
Jęczmień browarowy	165,00—175,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	158,00—164,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	110,00—113,00
Tendenci stała.	
Mąka pszenna	22,50— 25,75
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	19,50— 21,50
Tendencja spokojna.	
Otręby pszenne	8,25— 8,75
Tendencja spokojna.	
Otręby żytnie	8,70— 8,90
Tendencja stała.	
Groch Victoria	20,00— 23,00
Groch drobny jadalny	19,50— 21,00
Groch pastewny	12,00— 14,00
Peluszka	12,50— 14,00
Bób	13,25— 15.00
Wyka	14,00— 16,00
Łubin niebieski	8,00— 10.00
Łubin żółty	11,50— 12,75
Seradela nowa	17,00— 23,00
Kuchy lniane	10,50
Kuchy z orzech. ziemnego	10,60
Kuchy mielone (mączka)	10,60— 10,70
Wytłoki suche	8,80
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	9,20
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	10,00
Płatki ziemniaczane	13,40— 13,50

Ogólna tendencja spokojniejsza.

Gospodarka banków państwowych przedmiotem obrad komisji budżetowej

Prace sejmowej komisji budżetowej dobiegają końca. Wczoraj — jak już donosiliśmy — komisja obradowała nad budżetem min. skarbu. Sprawozdanie to należy uzupełnić jeszcze dwoma ciekawemi momentami.

STRATY BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

Najpierw więc referent, pos. Hołyński z B. B., omawiając banki państwowe, odpowiadał na wnioski Klubu Narodowego w sprawie Banku Gospodarstwa Krajowego

Były co do tego dwa wnioski Klubu Narodowego. Jeden z roku 1931. który domagał się przedłożenia sprawozdania z kontroli, dokonanej przez N I K Ten wniosek został już w całości spełniony przez przedłożenie sprawozdania N. I. K. Drugi wniosek, z grudnia 1932. żąda także przedłożenia sprawozdania N. I. K z dodatkiem jednak słowa: „szczegółowego" Jeżeli dobrze rozumiem — oświadcza referent — chodziło panom o przedłożenie in extenso sprawozdania, które N. I. K przedłożyła rządowi w tej sprawie. Otóż muszę powiedzieć, że Bank jest placówką zbyt delikatną, aby na forum publicznem można rozpatrywać pojedyńcze jego interesy.

Pos Rymar (Kl. Nar.): Słowa o wielomiljonowych stratach mogą wywołać większą panikę.

Pos Hołyński: Bank G K obowiązuje tak samo tajemnica handlowa także ze względu na klijentów Jeżeli chodzi o wnioski, jakie N I K wysnuwa ze swych badań, to są one zawarte w sprawozdaniu, złożonem przez N. I K Sejmowi.

Pos. Rymar: Chodzi głównie o odpowiedź na jedno pytanie. Mówi się o wielu miljonach więc ile? Nie pytam o same interesy.

Pos. Hołyński: Powiem krótko B G K., robiąc interesy z konsorcjami w latach dobrych, z zysków swych spisywał wszystkie swe udziały, które miał, na jeden złoty i to właśnie N I. K nazwała, że są to wielomiljonowe straty. Nie można tego nazwać stratą, przy pewnych możliwościach zbytu mogą się okazać zyski i będzie to zwrot rezerw zrobionych przez te odpisy.

Omawiając Bank Rolny, pos. Hołyński zapowiedział wniesienie do Sejmu projektu konsolidacji pożyczek w listach zastawnych, udzielonych na podstawie ustawy o reformie rolnej.

ILE KOSZTOWAŁ GMACH B. G. K.

Pos. Srzednicki (B B.), referował wniosek Klubu Narodowego, wzywający rząd, aby w terminie czterotygodniowym przedłożył Sejmowi dokładne sprawozdanie o kosztach budowy gmachu B. G K. w Warszawie i gmachu centralnego telegrafu i telefonu w Warszawie Sprawozdawca ogranicza się do części wniosku, dotyczącej B. G K i obszernie omawia genezę i przebieg budowy tego gmachu

W roku 1927 powstała koncepcja wzniesienia wspólnego gmachu B. G K. i min. robót pubilcznych, potem z tej wspólności zrezygnowano Opracowanie projektu gmachu B. G. K. powierzono prof. Świerczyńskiemu, delegowano zagranicę komisję dla zbadania nowoczesnej budowy gmachów bankowych i wyłoniono specjalny komitet budowlany. W listopadzie r 1928 komitet ten zatwierdził kosztorys wstępny w wysokości 12.398.645 zł. koszty urządzenia wewnętrznego preliminowano ponadto na 925 080, łącznie zatem suma wynosiła 13 323.725 zł bez kosztów administracji i kosztów ogólnych Kosztorys ten przekroczono o 14 9 proc do sumy 15.313.446 zł

W dalszym ciągu referent wyliczał szczegółowo wszystkie koszty urządzenia, między innemi mówił, że fotele kosztowały nie po 5 tysięcy, lecz po 350 złotych i t. d.

Na życzenie pos Rybarskiego przewodniczący pos. Bytka oświadczył, że dyskusji nad tą sprawa poświęci specjalne posiedzenie komisji. Dalsze obrady odroczono.

Zalecana przez lekarzy świata całego w przypadkach
PRZEZIĘBIENIA, GRYPY, KASZLU
CHRYPKI, ZAPALENIA OSKRZELI
Sirolina „Roche"
znacznie staniała.
CENA DETALICZNA ZA FLAKON ZAMIAST ZŁ. 6.50 TYLKO ZŁ 4.90
ng 7418

Minister oświaty a konkordat

Z powodu ustępu przemówienia ministra Jędrzejewicza o wykonaniu konkordatu z Kościołem katolickim pisze „Gazeta Warszawska" m. i.:

P. minister Jędrzejewicz, jako minister wyznań, mówił także o nich. Ale w tem, co powiedział, napróżno doszukiwalibyśmy się echa wspomnianego art. 114 konstytucji i naczelnego stanowiska" religji katolickiej... Jedynem wyróżnieniem wyznania katolickiego, było ostre zwrócenie się p. ministra przeciw

„wystąpieniom niektórych jednostek, stojących, niestety nieraz na wysokich i odpowiedzialnych stopniach hierarchji kościelnej, — wystąpieniom, godzącym wprost w nienaruszalny autorytet rządu i organów państwowych."

Kolega klubowy p. Jędrzejewicza, p. Polakiewicz, wicemarszałek Sejmu, uzupełniając te słowa ministra, oświadczył wprost, że odnoszą się one do biskupów: kieleckiego i łomżyńskiego.

Ani p. Jędrzejewicz, ani p. Polakiewicz, nie przytoczyli żadnych faktów na potwierdzenie tego niesłychanego ataku. P Polakiewicz więc zaproponował tylko posłowi Korneckiemu, że może mu „prywatnie wyjaśnić" pochodzenie zarzutów.

Z różnych powodów nie będziemy w tej chwili reagowali merytorycznie i uczuciowo, ograniczając się narazie do prawno-formalnej strony tej sprawy.

Słowa p. ministra, zwrócone przeciw biskupom, poprzedziło następujące jego oświadczenie:

„Rząd dokłada starań, by konkordat nie tylko był wykonany z całą sumiennością, ale aby zasady jego przenikały do świadomości prawnej społeczeństwa."

Otóż musimy stwierdzić, że między tem oświadczeniem, a tem, co po niem nastąpiło, zachodzi zupełna sprzeczność.

Konkordat jest układem bilateralnym, zawartym między dwiema suwerennemi stronami: Kościołem Katolickim a państwem polskiem.

Sejm, który zatwierdził konkordat, może go wypowiedzieć, ale nie ma żadnego prawa jednostronnego mieszania się w wewnętrzne sprawy Kościoła. Kontrola działalności biskupów do Sejmu nie należy, a wobec tego wystąpienie p. Jędrzejewicza nie było na właściwem miejscu i nie przyczyniło się do pogłębienia „świadomości prawnej zasad konkordatu wśród społeczeństwa". Jeśli rząd jest niezadowolony z postępowania biskupów, to ma otwartą drogę do ich przełożonej władzy kościelnej, z którą może porozumiewać się w tej i innych sprawach. Ale wytaczanie przez członka rządu zarzutów przeciw biskupom na terenie Sejmu nie jest rzeczą ani właściwą ani zgodną z konkordatem.

Nie wiemy, czy wystąpienie p. Jędrzejewicza było omyłką w znaczeniu subjektywnem. Twierdzimy natomiast, że było nią w znaczeniu prawnem. Jesteśmy również zdania, że wystąpienie to nie było zgodne z interesem państwowym i, że tak samo, jak my, oceniła je znakomita większość katolików polskich, stanowiących także większość państwowego „społeczeństwa", dla którego uczuć i wierzeń religijnych p minister deklarował imieniem rządu „jak największe poszanowanie".

Senacka komisja budżetowa rozpoczęła obrady nad budżetem

Senacka komisja skarbowo-budżetowa obradowała wczoraj nad budżetem Najwyższej Izby Kontroli i prezydjum Rady Ministrów.

O ŚCIŚLEJSZĄ KONTROLĘ

W sprawie N. I. K. zabrał głos po referacie sen. Druckiego-Lubeckiego (B. B.) sen. Głąbiński (Kl. Nar.), który ubolewał nad zmniejszeniem budżetu N I. K przez co załamała się linja rozbudowy tej władzy kontrolującej.

Dotychczasowa kontrola jest dorywcza i niedostateczna. Jeżeli rozbudowa kontroli okaże się niemożliwa ze względów skarbowych, należy dążyć do rewizji ustawy o kontroli państwowej i przywrócić jej prawo do kontroli wstępnej czyli prewencyjnej, która jedynie daje gwarancję legalności wszystkich wydatków budżetowych.

Także przedsiębiorstwa skomercjalizowane wymagają tem ściślejszej kontroli, że mają tendencję wykręcania się zupełnego od kontroli, zapominając o tem, że niedobory ich spadają na skarb państwa któremu w razie uzyskania zysków dają tylko część (do 50 proc.) dochodu.

DEKRETY NIEZGODNE Z KONSTYTUCJĄ

Budżet prezydjum Rady Ministrów referował sen Wańkowicz (B. B.)

Sen. Głąbiński podkreślił, że zakres władzy prezesa Rady Ministrów coraz bardziej się rozszerza, ale z nim wzrasta także jego odpowiedzialność nietylko za całą administrację państwową, ale także za ustawodawstwo, wydawane na mocy pełnomocnictw w drodze rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej. Obowiązkiem jest prezesa Rady Ministrów czuwać nad tem, aby rozporządzenia Prezydenta Rzplitej były zgodne z postanowieniami konstytucji Rzplitej tymczasem szereg tych rozporządzeń popada w sprzeczność z zasadami prawa.

Mówca przypomina rozporządzenie Prezydenta o stowarzyszeniach, w którem rząd zastrzegł sobie prawo uznania wyłączności czyli monopolu dla pewnych stowarzyszeń, wyższej użyteczności — wbrew prawu konstytucyjnemu obywateli zgromadzania się i stowarzyszania i wbrew nabytym już prawom szeregu stowarzyszeń istniejących oddawna i funkcjonujących.

Podobnie rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o Trybunale Administracyjnym nietylko wprowadziło usuwalność sędziów, ale w art 115 uznało wszystkie od kilku lat wniesione do Trybunału Administracyjnego zażalenia za wygasłe i umorzone, jeżeli w ciągu 3-ch miesięcy od ogłoszenia tego dekretu zażalenia te nie będą ponowione. W ten sposób można tylko osłabić i podkopać zaufanie do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, powołanego do orzekania o legalności zarządzeń i decyzji władz administracyjnych. Zdarzały się wypadki, że żalący się już umarł i nie ma sam możności wniesienia zażalenia, a nie wiadomo, czy ma zastępcę prawnego.

Prof. Głąbiński przytacza przykład gen. Lamezana ze Lwowa, któremu odmówiono emerytury. Po kilku latach generał umarł, nie doczekawszy się wyroku Trybunału Administracyjnego.

Sprawy w Trybunale Administracyjnym zbyt długo zalegają i należy obmyślić w interesie publicznym sposób przyśpieszenia załatwiania zaległości, inaczej bowiem orzeczenia Trybunału Administracyjnego będą miały tylko znaczenie ogólne interpretacji ustaw dla władz, ale bezpośredniej korzyści społeczeństwu nie przyniosą.

ng 7 575

Bliższe informacje, prospekty i zapisy w „Orbisie", Poznań, pl. Wolności 9, telefon 52-18. dg 2 290

Secesja lewicy z komisji administracyjnej

Taktyka Klubu Narodowego

Sejmowa komisja administracyjna przeprowadziła zasadnicze głosowanie nad rozdziałem ustawy samorządowej o nadzorze państwowym nad samorządami, przyjmując wnioski p. Rzóski (B. B.), uzgodnione z rządem. Poprawki te, przez niemal nieograniczony nadzór podcinają całe samodzielne życie samorządu.

Uchwała komisji skłoniła lewicę do złożenia zasadniczej deklaracji, którą odczytał pos. Bogusławski z Klubu Ludowego imieniem swego klubu, P. P. S. i N. P. R. Oświadczają oni, iż po przyjęciu szeregu artykułów w brzmieniu rządu i większości rządowej uważają swój udział w obradach komisji za bezcelowy, dlatego opuszczają salę obrad. Posłowie Klubu Narodowego na sali pozostali.

Zapytany o taktykę Klubu Narodowego poseł Rymar oświadczył, iż Klub ten w dalszej dyskusji nad ustawą weźmie udział. Posłowie lewicy mieli przez czas jakiś złudzenie i dlatego po dzień dzisiejszy stawiali szereg poprawek, często nawet drobnych. Klub Narodowy złudzeń tych nie miał. Dlatego zgłosił tylko trzy zasadnicze wnioski, których treścią było odrzucenie 1. całej ustawy, 2. szkodliwych postanowień ordynacji wyborczej, 3. przepisu, rozszerzającego organizację gminy zbiorowej na całe państwo. — Udział Klubu Narodowego w dyskusji uważaliśmy od początku jako umotywowany koniecznością podważenia w opinji publicznej zasad projektu ustawy samorządowej i uświadomienia ogółu o jego szkodliwości. To stanowisko nasze nie przesądza taktyki, jaką obierzemy przy trzeciem czytaniu projektu w komisji względnie na plenum Sejmu.

I znane GRYPĘ leczą Pastylki WIKTUAR od kaszlu, chrypki, astmy, grudlicy. Cena 1 zł
ng 7500

Kwartalnik angielski o „piatiletce"

Kwartalnik angielski „The Round Table" podaje w ostatnim numerze wrażenia angielskiego podróżnika po Sowieckej Rosji. Zdaniem autora:

„Plan pięcioletni kończy się na poziomie kulturalnym wyższym od tego, na jakim były poprzednio masy rosyjskie, lecz kończy się również obniżkali życia do poziomu niższego, niż przed laty dziesięciu o ile zależy chodzi ośrodki spożywcze, poziom życia jest niższy, niż na początku planu pięcioletniego. Okrutną cenę musiała zapłacić Rosja za pierwszą „piatiletkę". Był to okres nie dających się obliczyć poświęceń i niedostatku. Lecz „piatiletka" stworzyła podstawy przyszłego rozwoju i — co jest nieskończenie ważniejsze z rosyjskiego punktu widzenia — znakomicie wzmocniła siłę bojową Rosji. Dotychczas jeszcze żywi ona obawę przed napaścią zewnętrzną, lecz w tej obawie niema już tego histerycznego napięcia, jakie cechowało nastroje sowieckie przed wykonaniem „piatiletki".

Praca dla bezrobotnych

Londyn, 27. 1. (Tel wł.) Korespondent polityczny „Daily Mail" dowiaduje się o szeroko zakreślonych planach rządu w celu zwalczania bezrobocia z wiosną b r. W najbliższym czasie zostanie ogłoszony w tej sprawie urzędowy komunikat Plan rządowy przewiduje osiedlenie bezrobotnych na roli, budowę mostów i dróg i t. d.

Wisła wobec zarzutów niemieckich

Propaganda niemiecka w sprawie Pomorza, bardzo zresztą niewybredna pod względem prawdziwości, chętnie posługuje się sprawą Wisły, starając się udowodnić, że rzeka ta nie odgrywa żadnej roli w życiu gospodarczem Polski, która rzekomo po macoszemu traktuje regulację jej biegu środkowego, a nie utrzymuje w należytym stanie dolnego biegu, uregulowanego przez rząd pruski, czego następstwem jest bijące w oczy powolne zamieranie żeglugi na Wiśle. Prace w kierunku jak najlepszego wyzyskania naszej głównej rzeki posuwają się stale naprzód, choć może nieco w powolnem tempie. Wisła spełnia tę swoją rolę z każdym rokiem lepiej, a w tym kierunku nawet lata kryzysowe nie odbiły się ujemnie.

Dorzecze Wisły

Kilka cyfr wyjaśni w sposób wystarczający znaczenie Wisły dla naszego dostępu do morza. Dorzecze Wisły aż do granicy wolnego miasta Gdańska pod Tczewem wynosi 193.170 km. kw. i położone jest prawie w całości na terytorjum państwa polskiego. Jedynie górny bieg Popradu, Brdy, Drwęcy, Ossy i kilku dopływów Narwi (Pissa, Omulew, Ełk i t. p.) leżą poza granicami, ale sumaryczna powierzchnia tych skrawków wynosi łącznie 12.900 km. kw., a zatem zaledwie 6.6 proc. całego dorzecza. Dorzecze Wisły obejmuje więc 45,5 proc. powierzchni całej Polski.

Wisła w systemie polskich dróg wodnych

Na ogólną długość naturalnych dróg wodnych w Polsce 14 178 km należy do dorzecza Wisły 5.288 km, t. j. 37 proc. (żeglownych 42 proc., splawnych 34 proc.). Jeżeli do tego doliczymy 110 km dróg wodnych na terenie wolnego miasta Gdańska, podwyższy się procent dróg żeglownych na 43 proc. Ale za pośrednictwem kanałów: Bydgoskiego, Noteckiego, Królewskiego, Augustowskiego i Ogińskiego umożliwiony jest dostęp do morza z dorzecza Warty, Prypeci i Niemna (bez Wilji). W ten sposób wzrasta sieć dróg żeglownych, złączonych z Wisłą, do 6.100 km, t. j. 89 proc., oraz rzek splawnych do około 8.000 km, t. j. do 70 proc. ogólnej sumy długości tego rodzaju rzek w Polsce. Jedynie województwa wileńskie i stanisławowskie nie mają bezpośredniego połączenia wodnego z morzem.

Żegluga w systemie rzecznym Wisły

Przy obecnym stanie naszych rzek regularna żegluga nie odbywa się w całej sieci i jedynie drzewo w tratwach może dotrzeć do morza z najdalszych zakątków Polski. Biorąc jednak pod uwagę przestrzenie rzek, faktycznie używane do żeglugi i to tylko do żeglugi t. zw. wielkiej, na 956 km otrzymamy 826 km przynależnych do Wsły, a zatem 86.4 proc. Natomiast z 1.722 km rzek, używanych d ożeglugi małej (poniżej 300 tonn pojemności łodzi), tylko 93 km, a więc 5 proc. leży na rzekach, nie mających styczności z Wisłą. Żegluga odbywa się faktycznie na 39 proc. całej długości rzek żeglownych, a żegluga wielka tylko na 14 proc. Przyczynę tego niekorzystnego stanu upatrywać należy w zaniedbaniu tej gałęzi komunikacji ze strony rządów zaborczych.

Wisła na terenie dawnego zaboru pruskiego

Jedynie w spuściźnie po rządzie pruskim otrzymaliśmy zupełnie uregulowane odcinki Wisły i Warty, ale przeważnie z punktu widzenia potrzeb wód średnich, a więc stosunkowo szerokie i niepotrzebnie silnie sprostowane, zmusza rzekę w czasie niskich stanów do ciągłego serpentynowania i tworzenia na przemian zbyt wielkich i zbyt małych głębokości. Regularność pojawiania się tych ławic ze stałą prawie prędkością, świadczą, że przyczyną tego stanu rzeczy nie jest zapiaszczanie koryta z góry rzeki, na co się Niemcy chętnie powołują, ale wadliwie przeprowadzona regulacja (vide niemieckie opinje prof. Ehlersa, dyr. Niesego i innych). Ten sam zresztą objaw spotykamy i na innych rzekach, regulowanych w tym samym okresie czasu (np. górny Ren).

Lata wojenne, w czasie których zmniejszyła się znacznie ilość robót konserwacyjnych, spowodowały, że stan, w jakim Polska otrzymała ten odcinek rzeki, wymagał bardzo intensywnych prac. Mimo to, administracja polska podołała zadaniu i już po kilku latach stan Wisły dolnej nie różnił się wiele od stanu przedwojennego. Najlepszym dowodem są głosy samych Niemców, jakie słyszano na dorocznym zjeździe żeglugi śródlądowej w Królewcu w roku 1928 (por. „Zeitschrift für Binnenschiffahrt" nr. 18/19 roku 1928).

Prace polskie na Wiśle

Zdając sobie sprawę z trudności przeprowadzenia robót regulacyjnych w krótkim czasie, zwrócił rząd polski uwagę na utrzymanie należytej głębokości w nurcie żeglownym zapomocą sztucznego pogłębiania. Przy pomocy 5 pogłębiarek o łącznej wydajności 600 m³ godz. utrzymuje się obecnie stałą głębokość tranzytową 1,00 m., obniżaną jedynie w czasie wyjątkowej posuchy. W r. 1932 zakupiono nową pogłębiarkę o wydajności 350 m³ godz., co pozwoli na utrzymanie tej głębokości bez względu na stan wody. Dalsze pogłębianie nie miałoby celu, ponieważ na dolnej Wiśle w czasie posuchy trafiają się mielizny poniżej 1,00 m. głębokości, a próby pogłębiania na tej przestrzeni zawiodły wobec szybkiego zapiaszczania przekopanych koryt przez wędrujące ławice.

Następstwem tych prac jest wprowadzenie stałych terminowych kursów statkami towarowemi w relacji między Gdańskiem a Warszawą.

Na Wiśle Górnej regulacja na średnią wodę powyżej Niepołomic (dawna granica rosyjska) była ukończona, zaś poniżej w znacznym stopniu zaawansowana. Rząd polski przeprowadził regulację na małą wodę powyżej Krakowa i kontynuuje roboty między Krakowem a Sandomierzem. Ukończono nadto obrzeża portowe w Krakowie, oraz zwolna przeprowadza się prace nad budową kanału lateralnego do Dunajca, potrzebnego dla masowego wprowadzenie na Wisłę transportów węgla.

Mimo, że Wisła w Krakowie jest właściwie małą rzeką (4000—8000 km kw. dorzecza), przeprowadzone przez Polskę prace pozwoliły na wprowadzenie drogą prób łodzi o nośności 200 do 250 tonn w miejsce dotychczasowych 20 do 30 tonnowych.

Dodać trzeba, że na terenie b. zaboru rosyjskiego, a w szczególności na przestrzeni, podlegającej dyrekcji dróg wodnych w Warszawie, t. j. na przestrzeni od ujścia Kamiennej do Nieszawy (na 360 km długości) wykonano w ciągu lat 10 do r. 1931 tam równoległych i opasek długości 38,601 m., tam poprzecznych długości 43,211 m. Wogóle znajduje się w obrębie dyrekcji warszawskiej na Wiśle 125,221 m. tam i ubezpieczeń, z czego 70 proc. wykonano za rządów polskich.

Równocześnie przeprowadza się prace nad systematycznem obwarowaniem rzeki, a dla żeglugi buduje się port w Warszawie, częściowo oddany do użytku, oraz zimowisko i port w Płocku.

PROF. INŻ. M. RYBCZYŃSKI.

Szczątki Dąbrówki w Gnieźnie

Zamieściliśmy przed kilku dniami wyjaśnienie błędnych pogłosek, jakie ukazały się w niektórych pismach warszawskich, a tyczyły się rzekomego znalezienia teraz w podziemiach gnieźnieńskiej katedry szczątków Dąbrówki. Równocześnie zapowiedzieliśmy, że pióro powołane przedstawi na łamach „Kurjera Poznańskiego" faktyczny stan rzeczy.

Jutrzejszy nasz Dział Kultury i Sztuki przyniesie artykuł dyrektora Muzeum Wielkopolskiego, dra Nikodema Pajzderskiego, oparty na wynikach ostatnich badań. Dr. Pajzderski przedstawi przebieg historyczny odnośnych odkryć w zarysie źródłowym i zajmie się ich wynikami.

Uroczystości religijne w Sofji
Król Borys, po odbyciu tradycyjnej parady wojskowej, odbiera błogosławieństwo od arcybiskupa sofijskiego.

Zabiegi o Poznańczyków

„Sanacja" ma w pogardzie „zacofaną" Wielkopolskę, ale abonentów ze sfer społeczeństwa tutejszego wydzierają sobie wzajemnie pisma „sanacyjne". Poznańskiemu dziennikowi prorządowemu, który rzuca się na wszystkie strony, pozazdrościł czytelników i przedpłacicieli warszawski naczelny organ „sanacyjny" — „Gazeta Polska". Pismo to rozsyła się wielu obywatelom tutejszym ze sfer inteligencji od miesiąca gratis, a teraz prosi ich się o zaabonowanie „Gazety Polskiej". Pogarda dla Wielkopolan — pogardą, a złote — złotemi.

O łapichłopstwie na „udziały" powstać mającego jakoby pisma w oficynie drukarskiej na Piekarach pisaliśmy wczoraj. Obecnie proszą nas o zaznaczenie, że ukazujące się od niedawna małe pisemko pod tytułem „Poznańskie A. B. C." nie ma nic wspólnego z warszawskim narodowym organem „A. B. C.", którego wydanie poznańskie, doniedawna żywo redagowane przez p. Jana Marwega, przestało wychodzić.

Sprawa Teatru Polskiego

We wczorajszem wydaniu wieczornem dyrektor Teatru Polskiego p. B. Szczurkiewicz zakomunikował przedstawicielowi „Kurjera Poznańskiego", że z dniem 1 lutego dyrekcja ustępuje ze swego stanowiska. Dodał, że w sprawie dalszych losów teatru toczą się rokowania z zespołem, mające zakończyć się wczoraj popołudniu i że w tej sprawie udzieli dalszych informacyj.

Wieczorem zwrócił się nasz współpracownik do dyrekcji Teatru Polskiego, a rezultatem była notatka, zamieszczona w wydaniu porannem. Czytelnicy dowiedzieli się z niej, że rokowania jeszcze nie są ukończone, i że w najbliższym czasie zadecyduje się, czy i w jaki sposób, wobec ustąpienia od 1 lutego dotychczasowej dyrekcji, będzie prowadzony Teatr Polski.

Rzecz domaga się dalszych jeszcze wyjaśnień. Zagadnienie, czy w Teatrze Polskim mają być prowadzone przedstawienia i jakie, nie może być — decydowane wyłącznie w układach między dyrekcją, która zrzekła się wobec Spółki Teatralnej prowadzenia teatru z dniem 1 lutego, a zespołem, który był przez tę dyrekcję angażowany. W tych warunkach rozporządzanie teatrem przechodzi w ręce właścicieli jego, t. j. Spółki Teatralnej.

Teatr Polski, jako instytucja społeczna, powstała ze składek narodowych i podtrzymywane poparciem materjalnem miasta, jest czynnikiem stałym, którego byt lub niebyt nie był nigdy zależny od zmiany dyrekcji i w przyszłości tak samo zależny nie będzie.

Należy dodać, że według naszych informacyj personel teatru otrzymał już był przed pewnym czasem wypowiedzenie, i Spółka została o tem zawiadomiona. Aktorzy objawili, jak słychać, chęć prowadzenia Teatru Polskiego sposobem t. zw. „na działy", t. j. na ryzyko zespołu. W ten sposób był już prowadzony Teatr Polski ubiegłego lata, gdy dyr. Szczurkiewicz oświadczył zespołowi, że przez miesiące letnie nie będzie go prowadził na własne ryzyko. Idzie natomiast o warunki, na jakie zgodziliby się zarówno aktorzy, jak Spółka Teatralna, mająca jako właścicielka teatru głos miarodajny.

Mamy nadzieję, że sprawa ta, tak ważna i tak bardzo dotykająca interesów kulturalnych społeczeństwa, będzie opinji publicznej wszechstronnie wyjaśniona. Do trudnej sytuacji Teatru Polskiego, który jest instytucją publiczną, otoczoną szacunkiem społeczeństwa i dawnemi tradycjami, winna się opinja publiczna odnieść z pełnem, szczerem i życzliwem zainteresowaniem.

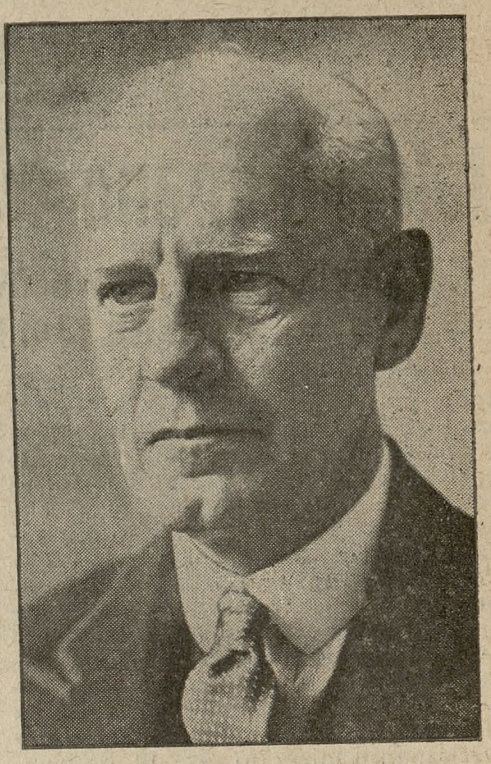

John Galsvorthy
sławny pisarz i laureat nagrody Nobla zaniemógł ostatnio bardzo poważnie.

Kursy propagandowe przeciw alkoholizmowi!

Okres jesienno-zimowy wyzyskały organizacje przeciwalkoholowe nietylko na zwykłe zebrania miesięczne; urządziły one ponadto przy wydatnej pomocy delegatów swej centrali oraz sił miejscowych kursy niedzielne, złożone z 4 do 6 wykładów dających całokształt zagadnienia alkoholizmu i jego zwalczania. Wbrew wszelkim obawom kryzysowym udział publiczności w tych kursach był prawie wszędzie nadspodziewanie liczny, a najwięcej wyróżnił się kurs na Wildzie przez udział przeszło 700 osób! Niniejszem podajemy kolejno według kalendarzy kiedy gdzie za czyim staraniem kursy się odbyły i jakich pozyskano prelegentów poza delegatami centrali, którzy z urzędu śpieszyli z pomocą:

1. dnia 16. 10. Gostyń — staraniem obu kół abstynenckich — przemawiali: pp. Bielerzewska, prof. Kołomłocki, Krupczyński;

2. dnia 16. 10. Ostrów — staraniem Kat. Koła Abstynentów — przemawiali: pp. dr. Pałasz z Ostrowa, Bernaciak z Gniezna, prof. Kowalski z Krotoszyna;

3. dnia 23. 10. Wągrowiec — staraniem Bractwa Wstrzemięźliwości — przemawiał ks. Pelikant;

4. dnia 6. 11. Poznań-Jeżyce — staraniem Kat. Koła Abstynentów — przemawiały panie dr. Kruppik-Bartkowska i prof. Dediowa i prof. dr Wojtkowski;

5. dnia 20. 11. Poznań-Śródmieście — tylko dla pań, staraniem Kat. Koła Abstynentek — przemawiał dr. Niesiołowski i panie jak wyżej;

6. dnia 27. 11. Poznań-Wilda — staraniem Bractwa Wstrzemięźliwości — przemawiał p. prof. dr Wrzosek;

7. dnia 8. 11. Inowrocław — staraniem Kat. Koła Abstynentów — przemawiała p. dyr. Lewandowska i p. dr Ganowicz;

8. dnia 11. 12. Poznań-Śródmieście — tylko dla mężczyzn, staraniem Kat. Koła Abstynentów Śródmieście — przemawiali ks. Pawlicki i p. Waczyński;

9. dnia 18. 12. Szamotuły — staraniem Bractwa Wstrzemięźliwości — przemawiali ks. Jasiński i p. dr Owsiany;

10. dnia 6. 1. 33. Leszno — staraniem Kat. Koła Abstynentów — przemawiali ks. Kałuża z Leszna i p. Hejnowicz z Gostynia;

11. dnia 15. 1. Gniezno — staraniem Kat. Koła Abstynentów — przemawiała p. prof. Dediowa z Poznania i p. dr. Jaroszewski z Dziekanki;

W przygotowaniu są 4 dalsze kursy i to w Zbąszyniu (29. 1.), Bydgoszczy (12. 2.) oraz 2 specjalne kursy dla młodzieży męskiej i żeńskiej w Poznaniu (19. i 26. 2.).

Szajka czarnoskórych trucicieli

Paryż 27. 1. (PAT). W miejscowości Loenda (stolica prowincji Angola, kolonji portugalskiej w Afryce zachodniej) władze policyjne, prowadzące śledztwo w sprawie kilku tajemniczych morderstw natrafiły na ślady bandy murzynów, liczących około 50 członków, która w swojej kryjówce przygotowywała tduiciznę celem zatrucia wody w Loenda i okolicy.

Murzyni mieli na sumieniu wiele morderstw, popełnionych na białych i zamierzali za pomocą zatrucia wody zgładzić całą ludność, zamieszkałą w prowincji Angola.

Stronnictwo Narodowe

Koło w Zegrzu

Zebranie plenarne z referatem p. Stanisława Jaskego odbędzie się w niedzielę, 29 b. m. o godz. 14 w sali p. Czypickiego.

O liczne i punktualne przybycie prosi ZARZĄD.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Jak dokonano włamań w magazynach poznańskich

Niezwykłe metody zawodowych kasiarzy i włamywaczy — Sprawcy włamań w magazynach firm Nyka i Posłuszny, Deierlinga i Wolkowitza ujęci

W kilka dni po włamaniu w magazynie jubilerskim p. Karola Wolkowitza przy ul. 27 Grudnia 9, dokonanem w połowie bież. miesiąca, nastąpiło aresztowanie włamywaczy, którymi są zawodowi złodzieje kasowi. W więzieniu osadzono zawodowego włamywacza kasowego 45-letniego Marcina Rutkowskiego, urodzonego w Dembem w pow. kaliskim, z zawodu urzędnika gospodarczego. Mieszka on w Poznaniu przy ul. Marsz. Focha 15. Jako drugiego sprawcę ujęto 39-letniego Jana Ławiaka, z zawodu blacharza, rodem z Otorowa w pow. szamotulskim, który w Poznaniu mieszkał przy ul. Słonecznej 15. Wreszcie dostał się do aresztu 64-letni Wincenty Opiekuński rodem z Brzeźna w pow. toruńskim, z zawodu ogrodnik, nie mający stałego mieszkania.

W śledztwie ustalono, iż włamania w firmie Wolkowitz dopuścili się trzej wymienieni włamywacze, używając precyzyjnych narzędzi do rozbijania kas, dostarczonych im przez Marcina Rutkowskiego. W niezajmowanych ubikacjach pierwszego piętra wywiercono w podłodze i suficie otwór i w ten sposób włamywacze wtargnęli do wnętrza. W magazynie Rutkowski rozpruł kasę ogniotrwałą i zabrał drobniejszą kwotę pieniędzy; potem włamywacze spakowali różny towar, jak lornetki, lorgnony, budziki, zegarki męskie i damskie, bransoletki i busole wartości około 4200 zł.

Po spakowaniu towaru Rutkowski z Ławiakiem wciągnęli się po linie na pierwsze piętro niezajętych ubikacyj handlowych nad magazynem Wolkowitza i tam przeczekali do rana godziny 7. W tym czasie stróż nocny otwiera bramę. Wówczas z narzędziami kasiarskiemi i łupem ulotnili się niepostrzeżeni. Najpierw udali się do meliny Opiekuńskiego przy ul. Niskiej 5, gdzie nastąpił podział łupu.

W związku z aresztowaniem przeprowadzono rewizje, podczas których znaleziono skradziony towar i narzędzia kasiarskie u Ludwika Kunsztowicza (ul. Niska 5), oraz u pasera Zygmunta Antkowiaka (ul. św Józefa 9) i Katarzyny Maciejewskiej (ul. Gąsiorowskich 5a). P. Wolkowitz otrzymał skradzione rzeczy prawie całkowicie

Prowadzone przez wydział śledczy dochodzenia rozwinęły się po ujęciu wymienionych włamywaczy, w sposób bardzo pożądany, gdyż ujawniono również sprawców włamań kasowych, dokonanych w firmie Nyka i Posłuszny przy ul. Wrocławskiej 33/34 w nocy na 31 grudnia ub r. oraz u p. Deierlinga przy ul. Szkolnej w nocy na 10 grudnia.

Przy włamaniu w składnicach i kantorze winiarni Nyka i Posłuszny brali udział Rutkowski, Ławiak i 44-letni Jan Dudziński, zamieszkały przy ul. Młyńskiej 5. Włamywacze wtargnęli przez dach, wygięli kraty u luki nad ustępem i tam Ławiak spuścił się po linie do wnętrza. Zeszedł do piwnicy, gdzie wpuścił potem swoich wspólników; Dudziński natomiast pozostał na czatach. Kasę rozpruł znowu Rutkowski i skradł z niej 920 zł. Prócz tego włamywacze skradli większą ilość wódek, cygar i papierosów, a po libacji w winiarni cała banda udała się do mieszkania Ławiaka, gdzie nastąpił podział łupu.

Przy włamaniu do firmy Deierling przy ul. Szkolnej uczestniczyli Jan Ławiak i Jan Dudziński. Włamywacze przebili otwór w murze i usiłowali rozpruć kasę ogniotrwałę; z powodu jednak jakichś przeszkód nie powiodło im się to. Zrabowali jedynie większą ilość pilek, świdrów, noży, widelcy, żyletek, aparatów do golenia i maszynę do strzyżenia włosów.

Wszystkich włamywaczy odstawiono do dyspozycji władz sądowych. Marcin Rutkowski karany był już więzieniem za kradzież z włamaniem, a policja zatrzymywała go jako podejrzanego już 12 razy. Jan Ławiak zatrzymany był przez policję 10 razy za kradzieże z włamaniem; 7-krotnie był karany więzieniem od roku do lat 3. Opiekuńskiego za kradzieże z włamaniem zatrzymywała policja już 6 razy; 12 razy był on karany sądownie za kradzieże z włamaniem. Dudziński karany był za zniewagę.

Jak się więc okazuje, policja przytrzymywała bardzo wytrawnych włamywaczy kasowych, którzy niezwykle zuchwałym sposobem dokonywania włamań wprowadzili duże zaniepokojenie wśród właścicieli magazynów i składnic kupieckich. Zdemaskowanie całej tej niebezpiecznej szajki należy uważać za duży sukces odnośnych czynników. (kl)

Wystawa pamiątek powstania styczniowego

Dnia 29 bm. o godz 12 w południe w lokalu Legji Inwalidów Wojsk Polskich przy ulicy Skarbowej 16 odbędzie się uroczyste otwarcie pamiątek powstania styczniowego i 1863 roku ze zbiorów p. Stanisława Latanowicza z Poznania Wystawa trwać będzie od dnia 29 1 br do 4 2 br.; można ją zwiedzać od godz. 10—13 i od 15—18.

Aresztowanie szantażysty

Przed kilku dniami aresztowano Witolda Gromadzkiego z Poznania (ul. Marszałka Focha 74) pod zarzutem usiłowanego wymuszenia. G. był dawniej urzędnikiem sądowym, później został komornikiem sądowym. Usiłował on pod groźbą wymusić 2 tysiące złotych od swego wspólnika kupca Stanisława Jareckiego (św. Marcin 13), i dopuścił się oszustwa. Od swego wspólnika G otrzymał różne ulotki z firmą „St. Jarecki", z których wycinał nazwisko Jareckiego i stemplował pieczątką firmy „Wigro", mieszczącej się rzekomo przy ul. Marszałka Focha 74. Ponieważ taka firma nie istniała i nie jest zarejestrowana, uchodzi za pewne, iż Gromadzki dopuszczał się w ten sposób oszustw Ponadto Gromadzki podejrzany jest również o wymuszenie 5 tys. zł w firmie „Brixol" w Bielsku na Śląsku Cieszyńskim.

Po przeprowadzeniu dochodzeń policyjnych odstawiono Gromadzkiego do więzienia sądowego. (kl)

KALENDARZYK

Piątek. 27 stycznia 1933

Słońce: wschód 7.42; — zachód 16.29; — długość dnia 8 godz. 47 min.
Księżyc: wschód 8.36; — zachód 18.29; — po nowiu.
Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn. Piątek godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska — 21 st. C., pogodnie, cisza ciśnienie atmosferyczne wysokie 765 mm — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa — 12 st. C., najniższa — 21 st. C.
Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu Dziś + 0.57 m.
Kal. rzk.: Jan Złotousty; jutro Walery.
Kal. słow.: Przybysław; jutro Radomir.

OSOBISTE

— * **Srebrne gody** obchodzą w sobotę, 28 bm. pp Leon i Franciszka z Czerniaków Duxowie, zamieszkali przy ul. Gnieźnieńskiej 13. Jubilat, sekretarz komisarjatu magistratu dla Głównej, jest członkiem Tow. Przemysł. i interesuje się pozatem żywo miejscową drużyną harcerską. Na intencję Jubilatów odprawi uroczystą mszę św. ks. Kosicki w dniu jubileuszu o godz. 7-mej w kościele parafjalnym w Głównej

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Koło Senjorów Poznań-Jeżyce.** — Uroczyste zebranie, połączone z obchodem ku czci Stanisława Wyspiańskiego, odbędzie się w niedzielę, dnia 29 bm. o godz. 18 na sali p Tomkowskiego, ul Szamarzewskiego 18 Na porządku obrad odczyt, deklamacje i śpiew.

— * **Stow. Absolwentów Państwowej Szkoły Budownictwa w Poznaniu.** Walne nadzyczajne zebranie (w sprawie akcji scaleniowej) odbędzie się w sobotę, 27 b. m. o godz. 19 na sali p. Jarockiej przy ul Masztalarskiej 8 a. W razie nieprzybycia statutowego quorum członków, odbędzie się w drugim terminie zebranie o pół godziny później z ważnością uchwał bez względu na liczbę obecnych członków

— * **Z Tow. Właścicieli Domów i Nieruchomości.** W poniedziałek, 30 bm o godz. 18 odbędzie się w sali p Jarockiej, ul. Masztalarska 8, zebranie członków. — Wstęp na salę za okazaniem kwitu składki członkowskiej za ubiegły kwartał.

— * **Z Sekcji Szybowcowej Pań.** W poniedziałek, 30 bm o godz. 19 w lokalu Aeroklubu Poznańskiego w gmachu Dyrekcji Kolei Wały Zygmunta Starego 4, pokój 233, odbędzie się ogólne zebranie członkiń sekcji. Celem obrad będzie sprawa szkolenia na szybowcach, wyznaczenie ilości członkiń, mogących się szkolić sprawa wykładów teoretycznych oraz związanych ze szkoleniem badań lekarskich. — Zarząd prosi o liczny udział

— * **Tow Młodych Przemysłowców.** — Doroczne walne zebranie odbędzie się w niedzielę 29 bm punktualnie o godz. 9.30 na wielkiej sali Domu Rzemieślniczego. W razie niestawienia się oznaczonej ilości członków, drugie walne zebranie odbędzie się w pół godziny później, bez względu na liczbę obecnych

— * **Stow. Urzędników Pozn. Samorządu Wojew.** W niedzielę 29 bm o godz 11 odbędzie się w sali sejmikowej Starostwa Krajowego, Al Marcinkowskiego 29 roczne walne zebranie delegatów stowarzyszenia. — Na intencję zebrania odprawi się o godz 9.30 nabożeństwo w kościele św. Kazimierza na Śródce.

WYKŁADY

— * **Odczyt misjologiczny.** Dziś (27 b. m.) odbywa się przedostatni odczyt z cyklu odczytów misjologicznych dla inteligencji. Mówić będzie prof K Homan na temat: „Nakaz Chrystusa a misje"

Jutro (28 bm.) ostatni odczyt, który wygłosi prof dr. Br. Dembiński na temat: „Ojciec św. Pius XI a misje" Odczyt ten zaszczyci swą obecnością J Em ks Kardynał Prymas. Sala 18 Coll. Minus. — Wstęp wolny; godz. 20.

ŻYCIE SOKOLE

— * **„Sokół" — Starołęka.** Roczne walne zebranie odbędzie się w niedzielę, 29 bm o godz 14 na sali p Pietrzonki. Obecność wszystkich obowiązkowa.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Polskie Tow. Krajoznawcze** urządza w niedzielę, 29 bm. kolejną wycieczkę po m. Poznaniu, mającą na celu zwiedzenie trzech kościołów związanych z sobą legendą o Trzech Hostjach a mianowicie kościoła ks. ks. Jezuitów kaplicy Krwi Chrystusowej i kościoła Bożego Ciała. — Jednocześnie po drodze wycieczka zwiedzi ewang. kościół św. Krzyża i kościół Bernardynów. Zbiórka przed kościołem OO. Jezuitów o godz 12.20 Prowadzi p Fr. Jaśkowiak — Sobotni odczyt krajoznawczy nie odbędzie się

— * **Tow. Uczniów Handlowych w Poznaniu** donosi że dnia 29 bm., tj. w niedzielę o godz 8 rano w kościele św. Marcina odbędzie się msza św przy głównym ołtarzu w rocznicę śmierci śp. kuratora Władysława Ziętka. Zbiórka na 15 min. przed rozpoczęciem mszy św na dziedzińcu przy kościele.

— * **Wielkopolska Izba Rolnicza** komunikuje, że następna pogadanka drobiowa odbędzie się dopiero we czwartek, dn. 9 lutego br. o godz. 10 w gmachu Wielkopolskiej Izby Rolniczej. Tematy zostaną podane oddzielnie.

— * **Do zbierania ofiar na rzecz Ogniska im śp. ks prof Z Masłowskiego dla młodzieży pozaszkolnej nikt nie jest upoważniony prócz proboszcza parafji łazarskiej, ks Józefa Gorgolewskiego (P K O. nr. 211 310) oraz redakcyj dzienników, które na ten cel konto swoje otworzyły.**

— * **Rewja reklamowa.** Z wielkiem zainteresowaniem przyjęły koła kupieckie, przemysłowe oraz artystyczne wiadomość o rewji reklamowej której inicjatorem jest znany ze swej ruchliwości „Związek Chrześcijańskich Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handlowych w Poznaniu". Liczni przyjaciele i sympatycy Związku będą więc mieli możność w dniu 1 lutego podziwiać nowoczesną i pomysłową rewję, oraz spędzić czas na niefrasobliwej wesołości, której niech będą wyrazem: tłum masek, kostjumów reklamowych i ludowych, 4 orkiestry doborowe, cenne i piękne premje i nagrody, liczne podarki, kółka bridżowe i wiele, wiele innych niespodzianek. Spodziewać się należy, że apel ten nie zawiedzie i zapełni wszystkie sale Domu Rzemieślniczego po brzegi. — Czysty dochód przeznacza się na fundusz dla wdów i sierot po zmarłych członkach Związku.

— * **Z Wlkp. Związku Kół Śpiewaczych.** Zarząd główny prosi o jak najrychlejsze nadesłanie rocznych sprawozdań, których formularze otrzymały zarządy okręgów w grudniu ub roku. Dokładne wypełnienie wszystkich rubryk potrzebne jest do sporządzenia statystyki Związku, co ze względu na 40-lecie jest sprawą bardzo ważną. Również dokładne sprawozdania wszystkich kół śpiewaczych są niezbędne Termin nadsyłania upływa 28 lutego W zawodach jubileuszowych mogą brać udział tylko te koła II i III kat., które w ub. roku zdobyły oznaczoną ilość punktów. W I kat wezmą udział tylko te koła które zdobyły w niej w r 1931 lub 1932 po 25 pkt. Zespoły męskie kół mieszanych obowiązują te same przepisy odrębnie

Uczucie przepełnienia, nieprawidłową fermentację w jelitach uczucie pełności i wzdęcia w wątrobie zastoinę żółci bóle w bokach, ucisk w piersiach i bicie serca usuwa użycie naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa,** zmniejszając zbytnie przekrwienie mózgu ucisk w oczach, sercu i płucach. Zalecan aprzez lekarzy
ng 7 559

Zorganizowani inżynierzy poznańscy

Z działalności Stowarzyszenia Inżynierów

Rok 1932, jakkolwiek w życiu gospodarczem kryzysowy, nie zahamował dalszego rozwoju Stowarzyszenia. Liczba członków na początku roku sprawozdawczego wynosiła 113. W ciągu roku przyjęto 14 nowych członków, wystąpiło 9, wobec czego liczba członków wynosi obecnie 118.

Zadanie swoje spełniało Stowarzyszenie przedewszystkiem przez regularne miesięczne referaty i odczyty z różnych działów wiedzy technicznej na zebraniach plenarnych, których było 9, przez urządzenie kursów budownictwa stalowego w kwietniu 1932 r., oraz przez zorganizowanie 7-tygodniowego kursu obrony przeciwgazowej i przeciwlotniczej. Zarząd główny Stowarzyszenia oraz zarządy istniejącego w obrębie Stowarzyszenia Koła Architektów i Koła Inżynierów Mierniczych jako organy wykonawcze spełniały sumiennie powierzone im zadania, zbierając się na licznych zebraniach i biorąc żywy udział w wszelkich zagadnieniach technicznych.

Na walnem zebraniu Stow dnia 20 bm. uchwalono drobną zmianę statutu, zmieniając mianowicie nazwę, która odtąd brzmi: Stowarzyszenie Inżynierów w Poznaniu, st. z. W skład prezydjum nowego zarządu weszli pp.: dr inż. M Kryzan jako prezes inż W Maćkowiak — wiceprezes, inż. W Gajewski — skarbnik, inż. St. Majchrowicz — sekretarz.

Komitet Tanich Kuchań

apeluje do społeczeństwa poznańskiego

Komitet od czasu swego powstania t. j. od r. 1923 pracuje bez przerwy. Natężenie tej pracy jest w ścisłym związku z życiem gospodarczem. I tak przed kilku laty, kiedy społeczeństwo było zasobniejsze, Komitet Tanich Kuchen ograniczył swe zadania do opieki nad starcami, kalekami, dziećmi i ubogimi różnych kategoryj. Natomiast w obecnej chwili, gdy bezrobocie z każdym dniem wzrasta, a zapasy uboższej ludności już się wyczerpały, gdyż wszystko, co przedstawiało jakąś wartość, zastawiono w lombardzie, względnie sprzedano, liczne zastępy stają przed widmem nędzy ostatecznej: dotkliwe mrozy przy braku opału, brak ciepłej odzieży, obuwia i głód sprzyjają chorobom, które dziesiątkują naszych ubogich a przedewszystkiem dzieci drobne

Ciężką jest dola bezrobotnej, zubożałej inteligencji, gdyż cierpienia fizyczne potęguje męka moralna, bo nie z własnej winy bezrobotny staje poza nawiasem społeczeństwa. Przed tą depresją moralną obowiązkiem każdego z nas jest ratować nieszczęśliwych bliźnich Temi pobudkami kierowały się Panie Tow. Pomocy dla Inteligencji i Komitetu Tanich Kuchen, stwarzając świetlicę w lokalu Tanich Kuchen, przy ul. Skarbowej 24. Tam też, w lokalu schludnym, jasnym, ogrzanym spędzić można beztroskie godziny od 4 — 8 na czytaniu pism, dzienników i książek Są tam też szachy i kilka gier pokojowych, za 10 groszy można otrzymać szklankę herbaty albo mleka z bułką, posmarowaną maslem. Dzieło to, poczęte w odczuciu ciężkiej doli bliźniego, starajmy się podtrzymać, nadsyłając pisma, książki i chociażby drobne datki

Komitet Tanich Kuchen pragnie więc odpowiedzieć potrzebom chwili i nakarmić wszystkich głodnych. Jednakże piętrzące się zadania są tak liczne i wielkie, że bez pomocy ofiarnego aczkolwiek zubożałego społeczeństwa nie zaspokoi głodu wszystkich potrzebujących. Zwracamy się przeto z gorącym apelem do współczujących w ciężkiej doli o łaskawą pomoc, czyto w chociażby drobnych datkach gotówkowych na konto P. K. O. 206183, czy też w naturaljach pod adresem: Komitet Tanich Kuchen im. Ks. Kard. Dalbora Poznań, ul. Skarbowa 24.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Z targu.** Dnia 27. b m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 2.40—2.60 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 2.60—3.00 zł; 1 kg twarogu 0.60—0.80 zł; za litr śmietany 1.30—1.60 zł; litr mleka pełnego 18—20 gr; mendel jaj 2.30—2.50 zł.

Za mięso 1 kg słoniny świeżej 1.60—1.70 zł; słoniny wędzonej 2.00—2.20 zł; wieprzowiny 1.40—1.80 zł; wołowiny 1.2[illegible] do 1.80 zł; cielęciny 1.20—1.80 zł; skopowiny 1.40—1.80 zł; koziny 1.00—1.20 zł; smalcu 2.40—2.60 zł

Za drób i dziczyznę: kura 1.80 do 3 zł; kaczka 2—4 zł; gęś 4—6.50 zł; para gołębi 1.40—1.60 zł; indyk 4.00—6.50 zł; perlica 2.60—3.00 zł; bażant 2.80—3.00 zł; królik 1.30—1.50 zł

Za jarzyny płacono: 1 kg ziemniaków 6—8 gr; 1 kg marchwi 10—20 gr; 1 kg kalarepy 30 groszy; 1 kg szpinaku 80 groszy; 1 kg kapusty 20—40 gr; selera 30 gr; 1 pęczek pietruszki 10 gr; 1 kg jarmużu 30—40 gr; 1 kg cebuli 20 gr; 1 kg bobu 40—60 gr; 1 kg brukselki 30—40 gr.

Za ryby: 1 kg szczupaka 2.00—2.40 zł; okonia 1.40—2.00 zł; lina 2.00—2.40 zł; karasia 1.80—2.00 zł; sandacza 3.60—4.00 zł; suma 2.60—3.20 zł; miętusa 2.40—3.00 zł; leszcza 1.00 zł; 1 kg białych ryb 0.60 do 1.20 zł; 1 kg karpia 2.20—2.40 zł; za ryby śnięte płacono 60—70 gr mniej; 1 kg śledzi zielonych 80 gr

Za owoce: 1 kg owoców suszonych 1.60—2.40 zł; za 1 kg jabłek 0.80—1.30 zł; gruszek 0.60—1.20 zł; winogron 2.80 do 3.20 zł; 1 kg orzechów włoskich 2.60 do 2.80 zł; laskowych 2.80 zł

Za grzyby: 1 kg grzybów suszonych 6.40—8.00 zł

Dowozy dość duże, lecz popyt niezbyt wielki. Ceny naogół bez zmian. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Chory staruszek zmarzł na polu.** W Łęcznem w powiecie leszczyńskim znaleziono na polach zwłoki 82-letniego Pawła Rudolfa z Łęczna. Jak się okazało, cierpiący umysłowo starzec wyszedł na pole niepostrzeżenie z domu. W drodze zasłabł i zmarzł na mrozie. (kl.)

— * **Śmiertelne wypadki przy pracy.** W majętności Grodzisk w powiecie jarocińskim spadła z wozu podczas przewożenia zboża robotnica Katarzyna Jezierska. Odniosła ona bardzo ciężkie obrażenia. — Ofiara wypadku zmarła w trzy dni po wypadku w ciężkich męczarniach. — W Ziemnicach w powiecie kościańskim podczas spuszczania drzew w lesie opadające drzewo uderzyło robotnika Andrzeja Antkowiaka. Obrażenia były tak ciężkie, że Antkowiak zmarł w drodze do szpitala (kl.)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Znów sąd doraźny.** Termin sądu doraźnego w sprawie Musielaka o usiłowane zabójstwo policjanta na Sołaczu wyznaczony został na 31 bm.

— * **Jeszcze sprawa Hałasa.** Sprawa skazanego na śmierć Leona Hałasa znajdzie się jeszcze raz przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu na skutek decyzji Sądu Najwyższego. Termin rozprawy wyznaczono na dzień 2 marca br. godz. 11,30 przed południem.

JARMARKI

— * **OSTRORÓG.** W czwartek, dnia 9 lutego br. odbędzie się w mieście Ostrorogu jarmark na konie i bydło.

— * **OSTRZESZÓW WLKP.** Jarmark ogólny odbędzie się w środę, dnia 1 lutego br. Spęd bydła, świń itd. dozwolony bez ograniczenia.

Z Poznańskiego

— * **CZEMPIN.** (Akademja). W niedzielę, dnia 15 bm. odbyła się tutaj uroczysta akademja ku czci „Rodziny Chrześcijańskiej" na sali p. Szukalskiego. Różne deklamacje, śpiewy i jednoaktówka wypełniły program akademji, zakończony żywym obrazem.

— (Z życia towarzystw) Tutejsze tow. śpiewu „Lutnia" urządza dnia 5 lutego koncert, połączony z śpiewami i zabawą taneczną. Koncertować będzie orkiestra wojskowa.

— * **GNIEZNO.** („Pożegnanie żłóbka"). Dnia 30 bm. o godz. 20 odbędzie się w Hotelu Europejskim, staraniem żeńskiego chóru marjańskiego i męskiego chóru serafickiego „Pożegnanie żłóbka" dla uczczenia miłości św. Franciszka z Asyżu do Bożej Dzieciny.

— (Związek Pań Domu) Związek Pań Domu w Gnieźnie, który został powołany do życia dnia 12 czerwca 1931 r. — rozwija się dobrze. W związku zorganizowano 3 sekcje: sekcja prasowa, gospodarcza i służby domowej. Zebrań plenarnych odbyło się 10, na których wygłaszano pożyteczne referaty. Od 1 października 1932 r. urządzono drugi kurs gotowania, w którym bierze udział 15 panienek. P. Mikołajczakowa przedstawiła stan kasowy: dochodu było 288.50 zł, zaś rozchodu 155 zł. Nowy zarząd stanowią pp.: inż. Śmielecka — prezeska, dr Zgaińska — sekretarka i p. Mikołajczakowa — skarbniczka. Przewodniczącą sekcji prasowej jest p. Jurkowska, sekcji służby domowej — p. dr Szałkowska i sekcji gospodarczej — p. mec. Dzianottowa.

— * **DAMASŁAWEK.** (Bezrobotni) W ubiegłym tygodniu staraniem Obwodowego Komitetu dla spraw bezrobocia otrzymali bezrobotni węgiel i to od 2—4 ctr., zależnie od wielkości rodziny. Ogółem rozdano 400 ctr. węgla.

— (Z życia straży pożarnej). Na walnem zebraniu ukonstytuował się nowy zarząd w następującym składzie pp.: Rogaliński — naczelnik, Czaplicki — sekretarz, Rogosz — skarbnik, Przybylski — gospodarz. W najbliższych dniach odbędą się wykłady z dziedziny obrony przeciwgazowej.

— (Kradzieże). Do składu węgli zakradło się dwóch złodziei. Właściciel p. Zamorski wystrzałem z rewolweru spłoszył ich. Sprawcy zostali poznani. —

— (Przed 10-leciem „Sokoła"). W bieżącym roku przypada uroczystość 10-lecia istnienia tutejszego gniazda. Na walnem zebraniu powzięto odpowiednie uchwały oraz wybrano zarząd w składzie pp.: Mikulski — prezes, Nowacki — sekretarz, Winiecki — skarbnik. Z wiosną rozpocznie się praca nad budową własnego boiska.

— (Młode Polki przy pracy). Skład zarządu na rok bieżący jest następujący pp.: Przybylska — prezeska, Adamczakówna — sekretarka, Sümnikówna — skarbniczka, Zieleniewiczówna — naczelniczka.

— (Okręgowy zjazd zarządów stowarzyszeń okręgu Pałuckiego) odbędzie się w niedzielę, 26 lutego w Damasławku.

— * **KOBYLIN.** (Obchód 70 rocznicy powstania styczniowego). Dzień 70 rocznicy powstania obchodziło nasze miasto dość uroczyście. Rano w kościele farnym odbyła się msza św. za dusze poległych, którą odprawił O. Odylo, franciszk. Wieczorem Tow. gimn. „Sokół" urządziło uroczystą akademję na sali strzelnicy. Referat n. t. „Powstanie Styczniowe" wygłosił p. Voelkel Br. Na dalszy program składał się 4-aktowy dramat, osnuty na tle powstania styczniowego przez Fr. Nowaczyka z Kobylina p. t. „Lecą liście z drzewa" i komedja G. Mozera pt. „Tatuś pozwolił".

Teatr Polski wystawił ostatnio doskonałą farsę Gottwalda i Gribitza p. t. „Dama w jedwabiach", w której główne role kraują pp. Nowacki, Bystrzyński i Niwińska. Powyżej podajemy scenę z ostatniego aktu.

— (Z Tow. Właścicieli domów i nieruchomości) W niedzielę 22 bm. odbyło się na sali p. Wechmanowej walne zebranie, zwołane przez tymczasowy zarząd. Na zebraniu tem ustalono nazwę towarzystwa oraz przeczytano statut. Wstępne do towarzystwa wynosi 50 gr., składka miesięczna 20 gr. płatna kwartalnie z góry. Potem wybrano na przeciąg jednego roku nowy zarząd w skład którego wchodzą pp.: Pawletta W. — prezes, Grobelny Fel. — zast. prezesa, Kędzierski J. — sekretarz, Staniszewski — zast. sekretarza, Biczysko Al. — skarbnik, Nowakowski, Czado Wł., Chudy Józ. I., Ciesielski Andrz. i Starke E. — rada doradcza. Komisję rewizyjną tworzy trzech członków rady doradczej. Po ukonstytuowaniu się zarządu prezes p. Pawletta oznajmił, że ofiaruje bezpłatnie pokój, w którym będzie się mieścił sekretarjat stowarzyszenia.

— * **LESZNO.** (Oddział leszczyński P. T. K.) Onegdaj ukonstytuował się w Lesznie Oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Oddział ten pod sprężystem kierownictwem p. dr. Świderskiego, autora znanej książki o Ziemi Leszczyńskiej, rozwija się bardzo dobrze. Odtąd wydał dwa zeszyty pisma regjonalnego „Ziemia Leszczyńska" o bogatej i ciekawej treści.

— (W stan spoczynku) Został nagle przeniesiony dyrektor seminarjum męskiego p. dr. Jan Wowczak. Wiadomość ta wywołała w całem mieście głęboki żal, gdyż dr. Wowczak był ogólnie ceniony dla swej wiedzy i prawego charakteru.

— (Tow. Pomocy Naukowej) Walne zebranie Tow. Pomocy Naukowej im. R. Marcinkowskiego odbyło się onegdaj pod przewodnictwem ks. prob. Jankiewicza — Zarząd wybrano ten sam. (s.)

— * **MOGILNO.** (Nieszczęśliwy wypadek przy pracy) W ostatnich dniach w majątku p. Harmela na wybudowaniu przy pracy p. Anna Lepert z Mogilna się poślizgnęła i upadła tak nieszczęśliwie, że odniosła złamanie prawej ręki.

— (Walne zebranie pszczelarzy) W ubiegłą niedzielę odbyło się w lokalu p. Mnichowskiego walne zebranie Tow. Pszczelarzy. Zagaił je prezes p. Kasprowski, poczem doręczył dyplomy wystawcom na wystawie pszczelarzy w Mogilnie. Dyplomy otrzymali pp. Gajda z Kołodziejewa (złoty), Towarzystwo Pszczelarzy w Mogilnie (srebrny), p. Kubacki (bronzowy). Nastąpiły potem sprawozdania zarządu, któremu po dłuższej dyskusji udzielono pokwitowania. W skład nowego zarządu weszli pp. Kasprowski — prezes, Szymanowski — jego zast., Kubacki — sekretarz, Martenka — skarbnik, radnymi — pp. Komcewicz z Gębic i A. Rakoczy z Kołodziejewa.

— (Napad na staruszkę). W ostatnich dniach 70-letnia p. Szichowa z Paleczki pow. mogileński kiedy wracała z Wylatowa do domu, niosąc zakupy została napadniętą przez nieznanych wyrostków — Złoczyńcy zabrawszy towar, ulotnili się.

— (Nowa placówka) W bieżącym miesiącu w Rynku nr. 20 zostało otworzone biuro ludowe, prośb i podań do władz skarbowych i sądowych przez pp. Brauera Wiktora i Adamczyka Bolesława.

— (Wielkie polowanie) W lasach mierucińskich urządzono obławę na zające i sarny. Ogółem schwycono zapomocą drucianego opłotowania 246 zajęcy oraz 28 saren. Jednakowoż dużo zwierzyny, przeważnie zajęcy, zabiło się o druciane opłotowanie. Schwycona zwierzyna wyeksportowana została zagranicę.

— (Zbrodnicze zamiary) Ostatnio można było zauważyć dużo wielkich kamieni, porozrzucanych co kilka metrów na szosie Mogilno—Barcin między Mokrem a Szczepanowem. Wypadki powtarzają się częściej.

— * **SZAMOTUŁY.** (Z klubu tennisowego) Walne zebranie klubu tennisowego odbyło się w cukierni p. Burzyńskiej. Nowy zarząd tworzą pp. dr. Antoni Nowicki prezes, Buiakówna sekretarka, Stanisław Krupski skarbnik, Ledworuski gospodarz kortu i Józef Poniatowski kierownik sportowy. Sezon tennisowy rozpoczyna się 1 kwietnia.

— (Kradzieże.) Pracownikowi P. K. U. Józefowi Białasikowi skradziono rower marki Stella wartości 120 złotych. Robotnikowi Malinowskiemu Stanisławowi z Starego miasta uprowadzono świnię wartości 100 złotych. Do rolnika Jana Subzy w Podrzewiu włamali się nieznani sprawcy i zabrali większą ilość bielizny i pół centnara słoniny.

— (Walne zebranie Powst. i Wojaków w Podrzewiu) Odbyło się walne zebranie Tow. Powst. i Woj. w Podrzewiu. Do nowego zarządu weszli pp. Stefan Mikołajczak prezes, Ludwik Jurasz wiceprezes, J. Grajek sekretarz, Stanisław Burdajewicz zast. sekr., Ludwik Turkot skarbnik, Henryk Łączkowski komendant, Damazy Łączkowski, Franciszek Hancyk, Franciszek Mizalik — radni. (sc.)

— * **WIELEŃ.** (13-lecie wkroczenia wojsk polskich). Dnia 18 bm. minęło 13 lat od chwili opuszczenia naszego miasta przez wojska niemieckie i uroczystego wkroczenia wojsk polskich. Dla uczczenia tego dnia p. burmistrz Wachowiak wydał odezwę, wzywającą obywateli do wywieszenia sztandarów. Wieleń przybrał bardzo uroczysty wygląd. Niezliczone sztandary, nawet i iluminacje świadczyły o radości mieszkańców z powodu tej rocznicy.

— (Z rady miejskiej) Onegdaj odbyło się inauguracyjne posiedzenie rady miejskiej. Porządek obrad przewidywał m. in. wybór nowego prezydjum i obniżenie opłat za prąd elektryczny. Przewodniczącym wybrano p. A. Kurwana, zastępcą p. mgr. Kijewskiego, sekretarzem p. Z. Blocha. Na protokólanta powołano p. S. Kolacjaka, sekretarza miejskiego. Po dłuższej i obszernej dyskusji rada uchwaliła obniżyć opłaty za prąd elektryczny o 15 proc.

Śmiertelny strzał wartownika

Tragiczny wypadek w czasie inspekcji

Bydgoszcz, 27. 1. (Tel. wł.) — Dzisiaj w nocy wydarzył się w Bydgoszczy nieszczęśliwy wypadek, który pociągnął za sobą życie szeregowca 61 p. p. Józefa Wojciechowskiego.

Zastępca komendanta warty wraz z Wojciechowskim przeprowadzał inspekcję posterunków wartowniczych. Gdy obaj podeszli do jednego z posterunków, padł strzał, który śmiertelnie zranił Wojciechowskiego; Wojciechowski po przewiezieniu do szpitala zmarł.

Jak wykazało śledztwo, wartownik podczas chwytu karabinu na rozkaz: gotuj broń! zawadził cynglem o ubranie i wtedy padł strzał, który spowodował śmierć Wojciechowskiego. (bm.)

Pogrzeb śp. Kaisera w Ostrowie

Z Ostrowa donoszą: W czwartek, dnia 26 bm. o godz. 14 odbył się tu pogrzeb weterana śp. Józefa Kaisera. — Silny mróz nie odstraszył społeczeństwa ostrowskiego od tłumnego udziału w oddaniu ostatniej posługi Zmarłemu. Stawiły się b. licznie organizacje (jak „Sokół", Bractwo Strzeleckie, Powstańcy i Wojacy itd.) ze sztandarami, przybyli przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych, korpus oficerski i podoficerski miejscowego garnizonu oraz młodzież gimnazjalna. — Kondukt, poprzedzany przez orkiestrę 60 p. p., prowadził ks. prob. Zamysłowski w asyście księży prof. Ziemskiego, prob. Kupczyka z Turska, ks. Klaussa i Brylińskiego. Trumna spoczywała na lafecie armatniej, zaprzężonej w 3 pary koni. Po złożeniu zwłok na starym cmentarzu i odprawieniu modłów nad grobem, orkiestra odegrała hejnał.

Pogrzeb popularnego w Ostrowie weterana był wielką manifestacją społeczeństwa ku Jego czci.

W dniu 22 bm. obchodziła uroczyście 25-lecie swej działalności jedna z najpotężniejszych organizacyj w Kaliszu, Stowarzyszenie Rzemieślników Chrześcijan. Na zdjęciu obecny prezes Stowarzyszenia pose. klubu Narodowego p. **M. Graczykowski.**

Zdemaskowani na dworcu we Wrześni

Ujęcie sprawców napadu rabunkowego

W drugiej połowie grudnia ub. r. na drodze między Miłosławiem a Orzeszkowem w powiecie wrzesińskim, napadło trzech osobników na p. Andrzeja Kupskiego z Biskupic w powiecie kaliskim. Bandyci steroryzowali p. Kupskiego, zabrali mu przemocą 58 złotych gotówki i zrabowali obuwie i płaszcz. Po rabunku bandyci zbiegli.

W kilka dni później, p. Kupski, który napadu nie zgłosił na policji, spostrzegł na dworcu we Wrześni dwóch podejrzanych osobników i spowodował ich aresztowanie. Byli to rozpoznani przez p. Kupskiego sprawcy napadu rabunkowego Józef Rosa z Boguszynka w powiecie jarocińskim i Aleksander Pacuski bez stałego mieszkania. Obu bandytów osadzono w więzieniu sądowem we Wrześni. Włamywacze zachowują jednak zupełną dyskrecję co do swego trzeciego towarzysza zbrodni. (kl)

Z kawiarni do pałacu

Londyn nie jest bynajmniej miastem zastoju lub zacofania, jak się to nieraz utrzymuje, lecz posiada najwięcej pietyzmu dla tradycyj, które przekazuje z generacji na generację

Przy ulicy Leadenhall, niedaleko Banku Angielskiego i giełdy, wznosi się obecnie wspaniały gmach, zwany pałacem Lloydów, którego otwarcia i poświęcenia dokonał sam król Jerzy w własnej osobie

Lloyds jest jednym z historycznych fundamentów angielskiego handlu światowego. Nowy jego gmach posiada mnóstwo przedmiotów starożytnych, charakterystycznych dla jego historji i tradycyj. Lloyds przyjmuje dzisiaj nietylko ubezpieczenia okrętów, lecz także wszystkie inne, za wyjątkiem życiowych Mimo to nie jest on ani towarzystwem ubezpieczeniowem, ani nawet bankiem ubezpieczeniowym najtrafniej określa charakter jego nazwa giełdy ubezpieczeniowej. Lloyds nie wystawia także polis, lecz tylko kwity na wzór giełdowych not ugodowych Skrawki te papieru jednakże posiadają wartość złota. Tranzakcje z Lloydem uchodziły za pupilarnie pewne już w najdawniejszych czasach, kiedy jeszcze Lloyds mieścił się w jednym pokoju kawiarnianym Gdy w wieku XVII używanie kawy i herbaty stało się modnem i powstały w Londynie pierwsze kawiarnie, otworzył w City kawiarnię niejaki Edward Lloyd. On sam nie zajmował się interesami, które później nazwisko jego wsławiły w całym świecie, był on tylko gospodarzem kawiarni U niego spotykali się przeważnie kapitanowie i właściciele statków, maklerzy, spedytorzy W kawiarni tej kupowano i sprzedawano okręty, przyjmowano i ubezpieczano ładunki, a z tego zwyczaju powstała pierwsza korporacja, która po miejscu spotykania nazwała się Lloyds. Sprzedaże okrętów odbywały się w sposób następujący: Na stół aukcyjny stawiano palącą świecę, o jakie dwa do trzech ctm poniżej płomyka świecy zatykano szpilkę Licytacja trwała tak długo, aż świeca dopaliła się do szpilki i ta spadła na stół. Stąd powstał frazes: Tak cicho, że słychać spadającą szpilkę.

Z biegiem czasu Lloyds przeniósł się z kawiarni do własnych biur, które przez długi czas mieściły się w gmachu giełdy, aż wreszcie wzniósł sobie własny pałac. Lecz wszędzie zabierał ze sobą Lloyds relikwje swej przeszłości Najoryginalniejszą z tych relikwij jest dzwon, zwany „Lutine", jest to stary dzwon okrętowy, umieszczony na trybunie głównej sali W dzwon uderza się raz gdy nadejdzie wiadomość o zaginięciu statku Dźwięk jego oznacza wówczas ciężkie straty dla licznych subskrybentów, a na sali zalega cisza. Dwukrotne uderzenie w dzwon oznacza ocalenie statku.

Zatonięcie statku „Lutine" dało podwalinę majątku Lloydsa „Lutine" była fregatą francuską o wyporności 900 tonn uzbrojona w 32 działa Zdobyta przez Anglików, wcielona została do angielskiej floty wojennej. W październiku 1799 wysłano ją z wielkim transportem złota, wartości przeszło 40 milj zł do Hamburga. Podczas gwałtownej burzy „Lutine" zatonęła z całą załogą w pobliżu granicy niemiecko-holenderskiej pod Terschelling. Prace ratunkowe zrazu nie były możliwe, ponieważ Anglja była wówczas w wojnie z Holandją Subskrybenci Lloyda musieli więc ponieść całą stratę. Kadłub „Lutine" przez pewien czas widoczny był w czasie odpływu morza, z czego korzystali z doskonałym podobno skutkiem rybacy z Terschelling. Później statek odsunął się i zaginął przez długie lata. W późniejszych czasach aż do r 1912 wydobyto ze statku złota wartości około 40 000 funtów angielskich, które przeszły na własność Lloyda, ponieważ nie można było stwierdzić nazwisk ówczesnych poręczycieli Od tej pory Lloyds posiada także własny kapitał Razem z skarbem wydobyto z morza także ster okrętu i jego dzwon Z drzewa steru wyrobiono stół i dwa krzesła, umieszczone w bibljotece Lloydsa. A stary dzwon „Lutine" świadczy dzisiaj jeszcze o niezawodnej odpowiedzialności Lloydsa

Scena zbiorowa z operetki „Carewicz" Fr. Lehara, granej obecnie z powodzeniem w Teatrze Wielkim.

Podniebienie ludzkości

Kto jada za wiele, a kto za mało?

Kto jada za wiele, a kto za mało? — zastanawia się niemiecki antropolog Max Rubner, obserwując przedstawicieli różnych narodów i dochodzi do wniosków bardzo ciekawych. Stwierdza on mianowicie, że różnice odżywiania występują najjaskrawiej u ludów dzikich, które nie gromadzą zapasów żywności, a zjadają wszystko, co jest pod ręką, by potem bezrozumnie głodować.

Eskimosi naprzykład po obfitym połowie obżerają się tłuszczem do nieprzytomności. Jakuci zaś w północnej Syberji potrafią wypić naraz parę kilogramów rozpuszczonego masła, nie mówiąc o tem, że żłopią z rozkoszą ciepłą krew upolowanej zwierzyny i wskutek nadmiaru mięsa i tłuszczu chorują chronicznie na żołądek.

To samo czynią zresztą ich dzicy koledzy na równiku, mimo że klimat tam nie wymaga tak wielkiej energji cieplnej.

Zupełnym kontrastem jest Japończyk, który spożywa 2 530 kaloryj dziennie, — podczas gdy Anglik 3 000 kaloryj. Jest jaroszem, unika więc tłuszczów (29 gramów, — podczas gdy Anglik — 105 gr.), ograniczając się w 95 procentach do pokarmów roślinnych.

Chleb i mięso chodzą w parze: stąd liczne spożycie chleba u tych narodów, które odżywiają się mięsem. Przysłowiowa jest ilość pieczywa, jaką pochłania Francuz — amator drobiu i pasztetów, — przy obiedzie.

Dwie piąte całej ludzkości żywi się chlebem z żyta i pszenicy, reszta — ryżem, kukurydzą i prosem, przyczem pszenica ma znaczną przewagę, gdyż spożywa się jej rocznie 130 miljonów tonn, podczas gdy żyta zaledwie 43 miljony tonn. Polska należy do grupy żyta, przytem wraz z Niemcami i Rosją, jest wielkim konsumentem ziemniaków, których spożywa sześć razy więcej, niż Anglja, Kanada i Stany Zjednoczone razem.

Pod względem konsumcji mleka, na pierwszem miejscu stoją Niemcy, na drugiem Anglja; mięsa najwięcej pochłania Anglja.

Zmniejszanie się spożycia mięsa na korzyść pokarmów roślinnych następuje w miarę zbliżania się południa. Hiszpanja np. hoduje byki tylko dla „corridy", kontentując się, podobnie wszystkim południowcom — owocami i tłuszczami roślinnemi.

Trzeba przyznać, że ludy śródziemnomorskie, posiadające najstarszą kulturę, odznaczają się największą różnorodnością pożywienia. Już w starożytnym Rzymie pomijając języczki pawie i tem podobne przysmaki uczt cezarów, plebs znał 6 odmian wina, 5 rodzajów drobiu, 4 gatunki piwa, 10 sposobów przyrządzania mięsa i 16 gatunków chleba i ciasta.

„Święte miasto" rozpada się

Benares, święte miasto Hindusów i jeden z najstarszych ośrodków kultury świata, jest poważnie zagrożone. Tonie ono powoli w wodach rzeki Ganges Osuwanie się ziemi nadbrzeżnej dokonuje się już od przeszło 100 lat, lecz w ostatnich 10 latach proces ten odbywa się w tempie niewspółmiernie przyśpieszonem. Święta rzeka, która w tem miejscu wykonuje zakręt, rzuca masy swych wód z wielką siłą o wystający lewy brzeg, w którem to miejscu właśnie na stromym stoku wznoszą się schroniska dla pielgrzymów, klasztory i pałace znakomitości hinduskich Każdy bowiem Maharadża i bogacz hinduski pilnie dba o to, by w czasie odwiedzin „świętego miasta" posiadał tam pomieszczenie. Silny prąd rzeki coraz bardziej podmywa brzeg i już niejedną spowodował katastrofę W pewnem miejscu świadczy już tylko kilka wystających z wody kamieni że w miejscu tem stał kiedyś pałac księcia hinduskiego Liczne inne budowle, mające popękane mury chroni się przed zawaleniem zapomocą tymczasowych środków Od dawień dawna planuje się wzniesienie tam umocnień nadbrzeżnych, by przeciwdziałać podmywaniu brzegu Lecz do tego potrzeba wielu miljonów, których niema

Benares, znane już jako ośrodek kulturalny w VI stuleciu przed nar Chr jest tem dla Hindusów, czem jest Mekka dla mahometan Pobożni Hindu i tłumnie odbywają pielgrzymkę do niego Tutaj według wierzeń Hindusów przebywał także Budda, podczas swej wędrówki; ziemskiej dlatego pielgrzymują do Benares także buddyści Benares posiada meczety islamskie, wzniesione przez Mogulów (dynastja wschodnio - indyjska), a dzisiaj opustoszałe.

Benares posiada rozwinięty przemysł, zajmujący się głównie fabrykacją pamiątek dla pielgrzymów. Turystów nęcą wspaniałe wyroby z złota, srebra i mosiądzu, przepyszne jedwabie i hafty. Niejeden z nich nie mogąc oprzeć się kuszącej okazji, wydał tutaj więcej, niż był zamierzał.

W i P.

Bezwzględny rozdział na uniwersytecie w Pekinie

Wiadomości z Pekinu donoszą, że akademikom uniwersytetu pekińskiego zabroniono — pod groźbą surowych kar — wstępu na oddział, przeznaczony dla uczącej się młodzieży żeńskiej. Studenci obojej płci będą mogli się spotykać wyłącznie w jednej z sal na ten cel przeznaczonej przez kancelarję uniwersytecką Inne spotkania zostały bezwzględnie zakazane W odpowiedzi na to studentki założyły protest, a studenci celem poparcia protestu koleżanek, rozpoczęli hałaśliwą demonstrację w objętych zakazem ubikacjach uniwersytetu. Niewzruszony jednak sekretarz uniwersytetu przerwał ten ruch „imigracyjny", ustawiając przed drzwiami prowadzącemi do skrzydła gmachu, przeznaczonego dla uczących się kobiet, — żołnierzy w pełnym bojowym rynsztunku Musiano więc ustąpić przed siłą — żądając jednak natychmiastowego usunięcia sił zbrojnych, które dniem i nocą stoją na warcie przed drzwiami sal prowadzących do oddziału żeńskiego.

Argumentacja studentek jest bardzo przekonywująca. Jak donosi korespondent pekiński „Daily Herald" stwierdza ona, że brak uzbrojonej warty przed dzielnicą studentów płci brzydkiej świadczy o „szczególnej" opiece odnośnie do studentek — przez co zostały naruszone zasady domokratyczne instytucji uniwersyteckiej, gdzie powinno górować równouprawnienie między mężczyzną a kobietą. Poza tem — twierdzą wojownicze studentki chińskie, ustawieni żołnierze czynią wrażenie, że kobiety, studjujące na uniwersytecie pekińskim, są poddane ścisłej kontroli. Wkrótce — oświadczają studentki — trzeba będzie postawić nowych wartowników, by dozorowali stróżów moralności, celem uniknięcia zatargu na tle obyczajowym i zasad współczesnego wychowania. S. F.

Arystokratyczni nędzarze w Wiedniu

Codziennie około godziny 1 w południe wypełnia się sala refektarza w pałacu kardynała - biskupa wiedeńskiego, przy katedrze św Stefana W sali tej pod sklepieniami łuków średniowiecznych stoi długi stół sosnowy, zbity z surowych desek na krzyżakach, a po obu jego stronach, stoją ławy wąskie i twarde. O tej godzinie z uderzeniem dzwonka, wydają, najtańsze chyba na świecie, obiady z trzech dań, bo w cenie około 15 gr polskich Głodny gość otrzymuje tam: zupę mięso, jarzyny, chleb i filiżankę glinianą kawy lub kakao. Schodzi się codziennie i punktualnie około 80 osób, bardzo dziwnie wyglądających. Z twarzy i zachowania się nie przypominają ci ludzie wylęknionej i krańcowo skromnej zwykłej nędzy. Podczas obiadu, który spożywany jest z dystynkcją królewską i zachowaniem wszelkich, najdelikatniejszych form towarzyskich i elegancj, padają raz po raz tytuły i nazwiska dziś już nic, albo niewiele znaczące Są więc wśród stołowników dawni potentaci austrjaccy — paziowie cesarscy szambelani dworu, ex-ministrowie, ekscelencje finansiści, obszarnicy, sekretarze cesarscy faworyci i faworyty dworskie frejliny i damy dworu, kilka hrabin i starych hrabianek baronówny, księżniczki i pani baronowa, niegdyś trzymająca prym na dworze Franciszka Józefa Piękna niegdyś staruszka miała posag w wysokości 2 000 000 dolarów. Nigdy nie bawiła się w spekulację, aż wreszcie postanowiła spróbować szczęścia na pewnej transakcji i kupiła obligacje pożyczki wojennej austrjackiej Została jej z tego poważna kupka makulatury i uznanie na papierze za patrjotyzm

Dziś nieszczęśliwa baronowa nie przychodzi tam sama — towarzyszy jej również ongi znany i ceniony artysta - malarz, dziś człowiek zrujnowany wiekiem i przeżyciami, rozróżniający zaledwie światło od mroków i cienie postaci Baronowa przyprowadza go na obiad 15-groszowy i odprowadza do domu Jest to zdaje się jedyne pożywienie obojga w ciągu dnia Instytucją obiadów kieruje czynnie pani Buresch, żona kanclerza austrjackiego Takich przykładów dawnej świetności Wiednia jest dziś bardzo dużo w stolicy naddunajskiej.

Dokładna informacja.

Lekarz: — W jakiej okolicy poczuł pan najpierw bóle?

Pacjent: — Poraz pierwszy na dworcu kolejowym. (Le Rire)

Jeden z bohaterów 1863 r.

„Osservatore Romano" o Józefie Kalinowskim, przeorze karmelitów bosych.

„Osservatore Romano" poświęciło z racji 25 rocznicy śmierci dłuższe wspomnienie jednemu z wybitnych uczestników powstania 1863 r., Józefowi Kalinowskiemu, późniejszemu członkowi i przeorowi zakonu karmelitów bosych o Rafaelowi od św. Józefa. Józef Kalinowski, pochodzący z rodziny gorąco patrjotycznej, urodził się w Wilnie 1835 r.

Po ukończeniu szkoły wojskowej w Petersburgu został przydzielony do dowództwa twierdzy Brześć Litewski z chwilą jednak wybuchu powstania, przeszedł do szeregów powstańczych Schwytany na Litwie przez Moskali skazany został na śmierć, którą zamieniono następnie na karę osiedlenia na Syberji nad rzeką Angarą

Tu stał się „aniołem pocieszycielem męczenników syberyjskich i apostołem św. Wiary katolickiej". Swym własnym przykładem zachęcał do wytrwania a życiem swoim taką pozyskał opinję, że powszechnie uważano go za świątobliwego.

Po powrocie na zasadzie amnestji do kraju poznał się z ks. Czartoryskim późniejszym salezjaninem Po wejściu do zakonu karmelitów bosych i otrzymaniu święceń kapłańskich dla wielkiej swej pobożności, wysokiej inteligencji i uroku osobistego obrany został przeorem karmelitów w Polsce Na tem stanowisku dokonał też żywota, zawsze służąc przykładem gorliwości w wierze i miłosierdzia w stosunku do swych bliźnich (KAP)

Koncert symofniczny

z Bolesławem Woytowiczem

Na niedzielnym koncercie Orkiestry Symfonicznej wystąpi po raz pierwszy w Poznaniu utalentowany pianista Bolesław Woytowicz, który odegra swój własny koncert fortepianowy. Utwór ten, nagrodzony na konkursie muzycznym w Warszawie, będzie po raz pierwszy wykonany w Poznaniu

Program koncertu niedzielnego, którym dyryguje Zygmunt Latoszewski, uzupełni piąta symfonja Czajkowskiego, oraz poemat symfoniczny „Anhelli" L. Różyckiego.

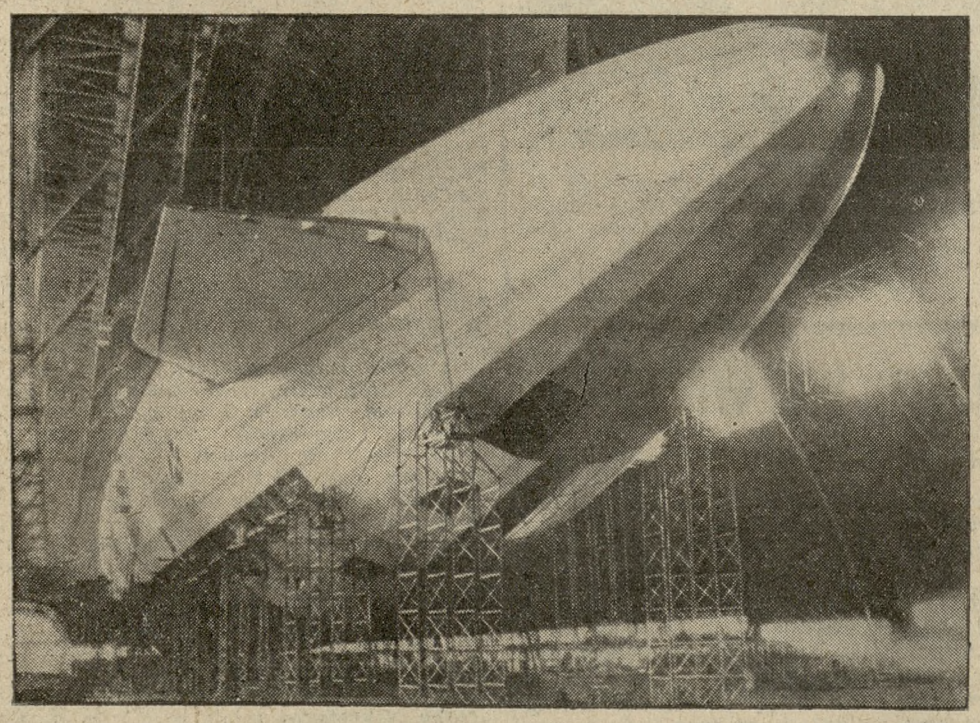

Ameryka lubuje się specjalnie we wielkich sterowcach, mimo, że te łatwo ulegają katastrofom. Oto nowy olbrzym „Macon", drugi obok używanego już przez marynarkę amerykańską sterowca „Akron".

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Nieporozumienia wskaźnikowe

W ostatnich czasach, niejednokrotnie dochodziły z kół rolniczych głosy, żalące się na pognębienie rolnictwa przez przemysł. Dawniej mowa była tylko o kartelach, jako „ciemiężycielach" rolnictwa. Dzisiaj żal wsi do miast upowszechnia się, pod wpływem coraz dokliwszego oddziaływania nędzy kryzysowej. Otóż, sporo przesady tkwi w ogólnikowym zarzucie, skierowanym przez niektórych rolników przeciwko całemu przemysłowi. Jest w tem i przesada i nieporozumienie.

Nieporozumienie wskaźnikowe. Mianowicie, w polemikach prasowych operuje się bezkrytycznie wskaźnikami cen hurtowych, wykazując przy ich pomocy, jak znaczna jest rozpiętość między cenami rolniczemi i przemysłowemi. Weźmy tę kwestję pod lupę.

Ostatnio Gł. Urząd Statystyczny ogłosił indeksy cen hurtowych za cały rok 1932. Okazuje się, że przy parytecie 1927 r. = 100 w poszczególnych miesiącach ub. r. w skaźniki cen hurtowych kształtowały się następująco (cyfry przed nawiasami oznaczają wskaźniki cen rolnych, zaś cyfry w parantezach: wskaźniki przemysłowe):

I — 51.8 (74.4), II — 54 5 (73.0), III — 54 1 (71.6), IV — 59.0 (70,0), V — 61 4 (69 4), VI — 53.7 (68.0), VII — 51 2 (67.7), VIII — 48.9 (69.7), IX — 48 9 (69 7), X — 47.3 (68,5), XI — 48,1 (67,1), XII — 44,8 (65,8).

Jak rzekliśmy, w powyższem zestawieniu Gł. U. St. przyjął za punkt wyjścia r. 1927, dla którego wszystkie wskaźniki ustalił jako = 100. Rok 1927 był nietylko okresem najwyższych w Polsce powojennej cen rolniczych, ale nawet okresem rozwarcia się nożyc cen na niekorzyść przemysłu, a na korzyść rolnictwa. Fakt ten rzuca się w oczy, jeśli za punkt wyjścia dla porównania cen obierze się r. 1914 = 100. Okazuje się mianowicie, że indeks cen rolnych (1914 = 100) dosięgnął w r. 1927 poziomu 130 5, podczas gdy wskaźnik cen przemysłowych nie przekroczył poziomu 112 1. Tak więc mówić można o rozwarciu w tym okresie nożyc na korzyść artykułów rolnych — i to w rozwarciu b. znacznem, bo wynoszącem 18.4.

Mówiąc dzisiaj o nożycach cen, o „pognębieniu rolnictwa przez przemysł", trzeba stale pamiętać że rozpiętość cen na niekorzyść rolnictwa (1927 = 100) wyniosła wprawdzie 17 6 w r. 1932, ale w roku obliczeniowym 1927 ta sama rozpiętość, ale na niekorzyść przemysłu!, wyniosła nawet więcej, bo 18.4 (1914 — 100).

I o jednem jeszcze pamiętać należy: oto wskaźniki cen artykułów rolnych wyrażają ceny efektywne, podczas gdy wskaźniki cen przemysłowych nie uwzględniają rabatów, skont i t. p sposobów faktycznego obniżenia cen. Okoliczność ta sprawia również, że indeksy cen rolnych i przemysłowych nie są idealnie porównywalne.

Swoją drogą, warto zwrócić uwagę, że proces przystosowywania cen przemysłowych do cen rolnych dokonywał się w ub. roku powoli, ale stale. Najwyższy poziom wskaźnika przemysłowego przypadł na styczeń (74 4), najniższy na grudzień (65 8). Tak silnej dynamiki spadku cen przemysłowych, jak w Polsce, nie wykazuje statystyka cen za r. 1932 żadnego z państw zachodniej i środkowej Europy!

Konkluzja: zarzutu „sztywności", jaki słusznie można uczynić cenom produktów kartelowych, nie można generalizować. Nie można nim obejmować całego przemysłu. Faktem bowiem jest że przemysł nieskartelizowany walczy z niemniejszemi (kto wie? może nawet z większemi) trudnościami, jak rolnictwo. Tyle słów bezstronnych, w imię prawdy.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Ogłoszenia upadłości a obowiązek złożenia zeznania o obrocie.** Sąd Najwyższy w wyroku z 10 czerwca 1932 r II 1 K. 624/32 orzekł, że ogłoszenie upadłości nie zwalnia przedsiębiorcy od obowiązku złożenia zeznania o obrocie. (fr)

(p) **Czy jest komiwojażerem?** Sąd Najwyższy w wyroku z 25 listopada 1932 r. 4 K 844/32 ustalił zasadę, że właściciel firmy zagranicznej, zbierający zamówienia dla własnej firmy nie jest komiwojażerem i nie może być z tego tytułu pociągany do opłaty podatku przemysłowego. (fr)

Zmiany w statucie Banku Polskiego?

Zamiast pokrycia kruszcowo-walutowego — pokrycie wyłącznie złotem

Warszawa, 27. 1. (Tel. wł.) W pierwszej połowie lutego odbędzie się doroczne zgromadzenie Banku Polskiego. Na porządku dziennym znajdują się sprawozdania roczne, bilans, podział zysków i wybory uzupełniające do rady Banku Polskiego.

Obiegają pogłoski, iż na zebraniu wypłynie również sprawa zmiany statutu Banku w punktach dotyczących sposobu pokrycia biletów Banku Polskiego. Dotychczasowe pokrycie złotego jest walutowo-kruszcowe. Miałoby ono ulec zamianie na pokrycie emisji wyłącznie złotem (kruszcowe).

Próby przeprowadzenia zmiany pokrycia emisji podjęto już pół roku temu, kiedy zapasy kruszcowo-walutowe polskiej instytucji emisyjnej ulegały szybkiemu kurczeniu z powodu odpływu złota i dewiz zagranicę. Wkrótce po tej dyskusji dokoła zmiany statutu Banku Polskiego, w której przodowały półurzędowe organy prasowe, ukazał się dekret p. Prezydenta o zwiększeniu obiegu bilonu.

Według ostatniego wykazu dekadowego Banku Polskiego pokrycie kruszcowo-walutowe dla obiegu banknotów złotowych wynosiło 46,02 proc., czyli 6,07 proc. ponad normę statutową. Pokrycie wyłącznie złotem wynosiło 43,23 proc., czyli 13,23 proc. ponad normę statutową. Obieg samych banknotów (bez natychmiast płatnych zobowiązeń) pokryty jest w 53.39 proc. złotem.

W poszukiwaniu dróg poprawy dla handlu

W dniu 24 bm. odbył się w sali „Domu Kupiectwa Polskiego" pierwszy wieczór dyskusyjny z cyklu urządzanych przez Związek Towarzystw Kupieckich. Po zagajeniu wieczoru przez wiceprezesa Zw. Tow Kupieckich, p dyr. Nowaka, wygłosił referat p. B. Sikorski, dyr. Zw Tow. Kupieckich w Poznaniu, omawiając ogólne położenie handlu w chwili obecnej oraz środki zaradcze. Po referacie — który streszczamy poniżej, — w rzeczowej dyskusji zabierali głos pp.: Lisiewicz, prez Gladysz, Smyczyński, inż. Grześkowiak, dyr Nowak, Czysz i inni. W dyskusji tej poruszono między innemi złe i dobre strony odrębnego charakteru kupiectwa zachodnich ziem Polski oraz palącą konieczność przystosowania się do nowych warunków i celów.

W stosunkach polskich uwypuklają się specyficzne przyczyny, pogłębiające ujemne strony ogólnoświatowego kryzysu. Są to: etatyzacja, dumping, oraz stosowany w szerokim zakresie interwencjonizm i protekcjonizm. Występuje naskutek tego nienotowane gdzieindziej rozwarcie różnicy cen między produktami skartelizowanemi a nieskartelizowanemi i między rolnemi a przemysłowemi. Powoduje to niesprawiedliwy rozdział dochodów społecznych. W sytuacji tej traci najwięcej handel. Etatyzm i kartelizacja ścieśniają również teren wolnokapitałowej działalności gospodarczej. Trudne położenie spotęgowane jest nadmierną rozbudową opieki socjalnej, fałszywym systemem podatkowym oraz istniejącemi do dziś dnia międzydzielnicowemi różnicami gospodarczemi. Do trzeciej grupy przyczyn zaliczył referent antykupiecką psychozę, uwypuklającą się tak w psychice społeczeństwa, jak w pociągnięciach władz. Liczne przyczyny tkwią wreszcie na płaszczyźnie branżowej.

Na poprawę sytuacji wpłynąć mogą:

1) przyczyny ogólnoświatowe, konjunkturalne, zmiany polityki gospodarczej obcych państw itd. itd.

2) przyczyny zależne od państwa (n. prz. korzystne traktaty handlowe, złagodzenie protekcjonizmu, i interwencjonizmu, redukowanie etatyzmu, dobre ustawy, rozumna polityka skarbowa, socjalna itd.);

3) przyczyny zależne od jednostki samej (sprężystość, dostosowanie się do zmieniających się konjunktur).

Na przyczyny grupy drugiej mają sfery gospodarcze wpływ przez organizacje i samorząd gospodarczy. Z poczynań w tej dziedzinie przytoczył referent opracowanie programu doraźnego dla zachodnich ziem Polski, którego wyniki niestety były negatywne, oraz na utworzenie komisji dla spraw handlu. Wiele jest do zrobienia w grupie trzeciej. Siłą rzeczy bowiem do poprawy sytuacji warsztatów pracy przyczynić się w pierwszym rzędzie musi sam właściciel.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **O podniesienie cen artykułów rolniczych.** W dniu dzisiejszym odbywa się w gmachu poznańskiej Izby Przemysłowo-Handlowej pod przewodnictwem wiceprezesa Izby p. dr. Tad. Drażdżyńskiego, posiedzenie międzyizbowej komisji dla spraw popierania zbytu produktów rolnych. Na początku zebrania wygłosił referat podstawowy naczelnik wydziału ekonomicznego pomorskiej Izby Rolniczej, p mgr. Głębowicz. Po ożywionej i ciekawej dyskusji zebranie uchwaliło rezolucję, stwierdzającą konieczność prowadzenia akcji w kierunku podniesienia poziomu cen artykułów rolniczych. Gdy to piszemy, zebranie trwa w dalszym ciągu. Szczegółowe sprawozdanie podamy jutro.

(k) **Plenarne zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.** We wtorek, dnia 31 stycznia rb. o godz. 16-tej odbędzie się plenarne zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

(k) **Związek Izb i Organizacyj Rolniczych.** Pod przewodnictwem prezesa K. Fudakowskiego odbyło się doroczne plenarne zebranie rady Związku Organizacyj Rolniczych. Wygłoszone zostały dwa referaty: b. min. inż. Jerzy Gościcki mówił o kryzysie cen produktów hodowlanych, a prezes dr. Leon Pluciński o kryzysie cen produktów roślinnych. Następnie rada jednogłośnie uchwaliła zmianę nazwy Związku na „Związek Izb i Organizacyj Rolniczych". Odnośna zmiana statutu zostanie przedłożona właściwym władzom do zatwierdzenia. Wkońcu dokonano wyborów 13 członków komitetu wykonawczego na miejsce ustępujących z ogólnej liczby 39, z powodu wygaśnięcia mandatu. Wybrani zostali pp.: Z. Lechnicki, E. Taurogiński, Sobczyk, W. Malski, R. Stroynowski, B. Malik, Świeżawski, S. Wańkowicz, T. Kozłowski, W. Fijałkowski, J Wielowieyski, L. Pluciński, L. Janta - Połczyński. Na zastępców — I. Szcbeko, S. Traczewski, E Czarnowska. Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: M Porowskiego, J. Zdanowskiego i S. Rychłowskiego.

(k) **Wybijanie otwartych drzwi: 40-godzinny dzień pracy.** W trakcie zakończonych w tych dniach w Genewie obrad konferencji przygotowawczej w sprawie skrócenia czasu pracy do 40 godzin tygodniowo okazało się, że Polska jest „najpostępowszym" krajem. Gdy np. w Anglji, kraju, gdzie klęska bezrrobocia występuje szczególnie ostro, w r. 1932, przeciętny tygodniowy czas pracy robotnika wynosił w przemyśle bawełnianym 45.45 godzin, a w przemyśle wełnianym 43,45 godzin, to w Polsce w październiku ub. r przypadało na 1 robotnika w przemyśle włókienniczym przeciętnie 39 5 godzin tygodniowo, metalowym 40.7 godzin, a w całym przemyśle przetwórczym — 41,4 godzin W ciągu całego r ub przeciętny czas pracy robotnika zatrudnionego w polskim przemyśle przetwórczym zredukowany został do około 40 godzin tygodniowo.

Z ZAGRANICY

(z) **Obostrzenia przywozowe Francji dotkliwie krzywdzą Polskę.** W myśl dekretu z 20 stycznia rb. wprowadzone zostały na okres do 1 października 1933 r niezmiernie ważne dla Polski podwyżki stawek celnych na ziemniaki i przetwory ziemniaczane. Mianowicie kartofle świeże, importowane do Francji w okresie od 1 marca do 1 lipca, opłacać będą według taryfy minimalnej, tj stosowanej wobec importu z Polski, — 42 franki od 100 kg wagi brutto, podczas gdy dotychczasowe cło wynosiło 21 fr fr. Stawka celna na kartofle świeże importowane w pozostałym okresie roku podniesiona została z 15 na 30 fr Na ziemniaki suszone z 50 na 100 fr., na płatki ziemniaczane przeznaczone wyłącznie na paszę z 25 na 50 fr. na mączkę kartoflaną i krochmal ze 120 na 150 fr od 100 kg Uchwalone podwyżki uzyskały natychmiastową moc obowiązującą. Jednocześnie zniesiony został system kontyngentowania przywozu ziemniaków na pierwszy kwartał rb.

Z RYNKÓW NABIAŁU

Położenie na rynku maślanym w ubiegłym tygodniu sprawozdawczym od 20 — 26 bm poprawiło się ponownie. Zbyt nie natrafiał na żadne trudności, chociaż pewne centra konsumcyjne jak Warszawa i Łódź do tej pory tylko w nieznacznej części pokrywają zapotrzebowanie w województwach zachodnich, mając jeszcze wystarczające zapasy w własnym okręgu produkcji. Mimo to cena stopniowo zwyzkowała utrzymując się pod koniec tygodnia sprawozdawczego przeważnie na poziomie zł. 2.60 za kg I gat. franko stacja nadawcza. Jakkolwiek komisja nabiałowa w Warszawie podwyższyła notowanie za I gat z zł. 2.50 na zł 2.70 za kg. loko Warszawa, to w obecnej chwili warszawskie notowanie nie odpowiada żądaniom mleczarń zachodnio - polskich. Na rynkach zagranicznych sytuacja pozostała naogół bez zmiany Mimo to importerzy liczą się z bliską zwyżką cen.

Z powodu silnych mrozów dowóz jaj do centr konsumcyjnych napotyka na trudności i nie wystarcza na pokrycie zapotrzebowania bieżącego. Następstwem tego jest fakt, że ceny na wszystkie gatynki nagle podskoczyły Za jajka świeże płacono w dniu 25 bm zł 180 — 185 za skrzynię; za jaja gwarantowanej świeżości zł. 2 00 — 2.10 za mendel. (Informacje Zw. Gosp. Spółdzielni Mleczarskich).

SPORT

Lekka atletyka

Wielkie zainteresowanie wywołały mistrzostwa okręgowe O. Z. L. A. w hali, które się odbędą w niedzielę o godzinie 14 punktualnie w wielkiej hali Sokoła przy Drodze Dębińskiej. Niektóre konkurencje stanowią wielką atrakcję jak: rzut kulą, bieg 50 m, bieg 800 m., sztafeta 3×800 m itd. W ostatniej chwili możemy stwierdzić, że do powyższych zawodów zgłoszone zostały wszystkie kluby z „asami" jak: Heljasz, Adamczak, Balzer, Tilgner, Lesicki, Jakubowski, Zakrzewski na czele.

Pływanie

P. Z. P. ogłosił oficjalną klasyfikację klubów na podstawie wyników uzyskanych w ub. roku. W punktacji tej obowiązującej na zjeździe delegatów, kluby otrzymują punkty za startujących w oficjalnych zawodach, przyczem zależnie od klasy, klub dostaje 3, 2, wzgl 1 punkt Pierwsze miejsce zajmuje „AZS" Warszawa z 145 p. przed „Unją" (Poznań) 102 p Równocześnie oba kluby zaliczono do I klasy. Do II klasy wchodzą trzy kluby: 3. „PKP" Siemianowice 87 p., 4. „TPGN" Giszowiec (mistrz Polski) 85 p., 5. „Legja" 84 p. Dalsze mają przydziały do III klasy: 6. „Makkabi" W. 71 p., 7. „EKS", 8. „Cracovia", 9 „Astra" Krotoszyn 55 p. Kluby poznańskie „ISV", „Warta", „PTP" i „HCP" zajmują miejsca 12 do 15 i razem z „AZS" P i „Skałą" Ostrów należą do IV klasy klubów PZP. (wz)

Największą ilość sklasyfikowanych klubów posiada Poznań — 10, następnie Warszawa — 9, Górny Śląsk — 5, Kraków i Pomorze po 4, Łódź — 3, Cieszyn i Lwów po 2 i Wilno — 0. Według posiadanych głosów stoją: na pierwszym miejscu Poznań i Warszawa po 22, Śląsk 13, Kraków 8, Łódź i Pomorze po 4, Cieszyn i Lwów 2. (wz)

Najwięcej zawodników poszczególnych klas posiadają kluby: I klasy — 1. „AZS" W. 24, 2. „Giszowiec" 18, 3. „Siemianowice" 17, 4. „EKS" 17, 5. „Cracovia" 13, 6. „Legja" 9, 7. „Makkabi" 9, 8. „Unja" 7, 9. „ISV 6. II klasy — 1. „Unja" 31, 2. „AZS" W. 30, 3. „Legja" 26, 4. „Makkabi" W. 21, 5. „Astra" 16. III klasy — 1. „Unja" 19, 2. „Makkabi" W. 14, 3. „AZS" W. 13, 4. „Astra", „Warta", „Siemianowice" i „ZUK" W. po 8. (wz)

Różne

Zakończenie kursu walki wręcz (dżiudżitsu) zorganizowanego przez oddz. pływ. „Unji" odbyło się w „ośrodku" w obecności komendanta p. por Łapińskiego. Kurs prowadził członek „Unji" p. Smoczyński Był to pierwszy kurs w Poznaniu, zorganizowany z prywatnej inicjatywy. (wz)

Szermierka

Sekcja szermiercza AZS - Poznań, urządza stałe treningi dla członków i gości Odbywać się one będą co soboty od godziny 19 do 21 w sali gimnastycznej „ośrodka" wejście od ul. Marcelińskiej. Początek w sobotę.

Tennis

Mecz Polska i Niemcy w hali odbędzie się od 5 do 7 marca w Berlinie W barwach Polski mają startować Hebda, Tłoczyński i Jędrzejowska; w niemieckich — młodzi zawodnicy.

Z Zaniemyśla

Jeden z czytelników naszych w Zaniemyślu donosi nam m. in., co następuje:

Miasteczko nasze znalazło się obecnie w sytuacji, w jakiej bodaj czy już kiedy znajdowało się w swej dosyć długiej przeszłości. W kasie miejskiej mianowicie ukazało się dno tak dalece puste, że nie było poprostu czem wypłacić funkcjonarjuszom miejskim przypadających z początkiem stycznia poborów. Nastrój panował z tego powodu, ma się rozumieć, wcale nie różowy.

Do tego doszły jeszcze w mieście wypadki ściągania ponownie (przez komornika!) zapłaconych już podatków oraz nakładania, w sposób bardziej niż dotąd rygorystyczny, kar na bezrobotnych, którzy graniem lub śpiewem po ulicach usiłują zarobić sobie na chleb.

W dużej mierze składa się ten niepomyślny stan finansowy miasta na karb nieudolnej gospodarki obecnego burmistrza p. Łukaszewskiego, który o sobie jednak radzić umie jakoś najgorzej. Podczas bowiem, gdy sam jest burmistrzem, żona jego pełni funkcje sekretarza wójtostwa na obwód zaniemyski. Dzieje się oczywiście i tak, że p. burmistrz wykonuje funkcje sekretarza wójtowskiego, zastępując żonę.

Ma się rozumieć, że obywatelstwo tutejsze takim stanem rzeczy nie jest bynajmniej zachwycone.

Jeden z wielu.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Ograniczenie robót skutkiem mrozów i śnieżyc

Wobec opadów śnieżnych i nadejścia mrozów, roboty publiczne państwowe i samorządowe, prowadzone dla zatrudniania bezrobotnych, zostały w ostatnich dniach nieznacznie ograniczone. W szczególności musiały ulec wstrzymaniu roboty przy regulacji rzek, oraz osuszaniu bagien.

Natychmiast po korzystnej zmianie warunków atmosferycznych roboty te będą podjęte.

Adwokat w Lublinie przeszedł na judaizm.

Prasa żydowska donosi, że w tych dniach przeszedł na judaizm 40-letni adwokat Stefan Antoni Raczyński w Lublinie, przybierając imię Abraham. Prasa ta zaprzecza jednocześnie jakoby przyczyną tej zmiany wyznania miała być możność ożenienia się z pewną Żydówką.

Trzęsienie ziemi w Kołomyji?

Ze Lwowa donoszą, że w tych dniach wieczorem odczuto w Kołomyji lekkie trzęsienie ziemi. Szyby w mieszkaniach zadzwoniły i meble zadrżały, jak gdyby przy przejeździe ciężkiego wozu ciężarowego. Podobny wstrząs miał miejsce w ubiegłym tygodniu w Myszynie pod Kołomyją. Szkód materjalnych nie było. Wstrząs trwał 3—4 sekund.

RADJO

Sobota, dnia 28 stycznia 1933 r.

Poznań (335 m) godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** giełda; godz **16.40** (W); godz. **17.00** aud. dla chorych ze Lwowa; godz **17.30** odczyt z cyklu o dziennikarstwie; godz. **17.45** gawęda reporterska; godz. **18.00** recital wiolonczelowy prof Z. Butkiewicza; godz. **18.35** arje i pieśni w wyk. St. Ziemniewiczówny, art op (sopr); godz **19.30** feljeton pt. „Literatura a współczesność"; godz. **19.45** (W); godz. **20.00** koncert muzyki francuskiej; wyk.: St. Roy, art. op. (tenor), prof W. Both (skrzypce), prof. Fr. Łukasiewicz (fort.); godz. **21.15** intermezzo wokalne; wyk.: A Tomkiewiczówna (sopran); godz. **22.00** sygnał czasu — komunikaty; godz. **22.05** (W); godz. **22.40** komunikaty; godz. **22.50** muzyka taneczna z cukierni „Polonja".

Warszawa (1412 m) godz. **12.10** płyty gramof.; godz **13.15** poranek szkolny ze Lwowa; godz. **15.35** słuchowisko dla dzieci „Nasza Julka" p/g Dąbrowskiej; **16.00** płyty; godz. **16.40** tereny narciarskie Huculszczyzny, **17.00** audycja dla chorych; godz. **17.40** odczyt aktualny; godz. **18.00** muzyka lekka z restauracji „Cristal"; godz **19.20** wiadomości ogrodnicze; godzina **19.30** na widnokręgu; godz. **19.45** prasowy dziennik radjowy; godz. **20.00** muzyka lekka, T. Faliszewski (piosenki), Śniechowski (obój), orkiestra pod dyr Nawrota; godz. **22.05** kwartet chopinowski; godz. **22.40** feljeton; godz. **23.00** muzyka taneczna.

Programy zagraniczne: Koenigswusterhausen (1935 m) 19.35 koncert fort., 20.30 wieczór rozmaitości, 25.00 muzyka taneczna; **Budapeszt** (550 m) 19.45 słuchowisko, 21.45 koncert ork. operowej, 22.20 muzyka taneczna; **Praga** (489 m) 20.00 „Domek trzech dziewcząt" opt Schuberta - Berté, 22.15 radjofilm; **Wiedeń** (516 m) 20.00 „Faust" słuchowisko, 22.15 muzyka taneczna; **Sottens** (404 m) 20.30 koncert symf.; **Rzym** (441 m) 20.45 tr. z opery.

Niedziela, dnia 29 stycznia 1933 r.

Poznań (335 m) godz. **10.05** nabożeństwo z katedry, kazanie wygłosi ks. prof Michalski; godz. **12.05** odczyt rolniczy pt. „Pielęgnacja zwierząt domowych w zimowych miesiącach" — wygł. p. T. Kwiatkowski; godz. **12.25** „Metody hodowlane" — wygł. inż J. Bormann; godz **12.45** „Użytkowe rasy kur" — wygł. p. T. Twardowski; godz. **13.05** koncert gramof.; godz. **16.00** (W); godzina **16.25** płyty gramof.; godz. **16.35** słuchowisko S. M. P.; godz. **17.00** (W); godz. **18.00** pieśni w układzie Wallek - Walewskiego w wyk. chóru męskiego „Arion" pod bat. p. A Klichowskiego; godz **18.35** pieśni polskie w wyk. p. Wł. Jarochowskiej (mzsopran); godz **19.25** tr z Krakowa; godzina **20.00** koncert popularny z Warszawy; godz. **21.35** komunikaty; godz **21.40** (W); godz. **22.10** płyty gramof.; godz **22.30** sygnał czasu — komunikaty; godz. **22.40** transmisja z Krakowa i Warszawy.

Warszawa (1412 m) godz. **10.05** tr. nabożeństwa z Poznania; godz. **11.35** odczyt misyjny pt. „Refleksje religijno - misyjne" — ks. dr. J. Pastuszka; godz. **12.15** poranek symfoniczny z Filharm Warsz pod dyr. K. Wiłkomirskiego, Lili Hertz (fortepian) i Z. Tursz (śpiew); w przerwie „Kryzys u nas i u naszych sąsiadów" — p. W Jastrzębowski; godz **14.00** pogadanka konkursowa — „Hodujmy owoce" — opracował p. St. Siennicki, gospodarz z Daniłówki; godzina **14.20** muzyka ze Lwowa; godz **14.40** „Co słychać, o czem wiedzieć trzeba" — dialog dyr S Mędrzeckiego; godz **15.00** muzyka ze Lwowa; godz. **16.00** program dla młodzieży: a) radjotyg „Co się dzieje na świecie"; b) „Na czerwonej gwieździe" — pogadanka dr F Burdeckiego; godz **16.25** płyty gramof.; godz **16.45** „Kolumna Zygmunta w Warszawie" — prof H Mościcki; godz **17.00** koncert solistów — J Zwidrynówna (sopran), L Budkiewicz (wiolonczela); godz **18.00** muzyka z kawiarni „Ziemiańskiej"; godz **19.25** tr ze Lwowa słuchowiska „Kulig" Brończyka; godzina **20.00** polskie tańce i pieśni ludowe w wyk orkiestry A. Stromberga i Wł Kaczyńskiego oraz Anieli Szlemińskiej (sopran); w przerwie wiadomości sportowe; godz. **21.40** recital skrzypcowy Romana Totenberga; godz **22.40** muzyka taneczna z Krakowa.

Programy zagraniczne: Koenigswusterhausen (1635 m) 12.20 koncert, 15.00 gramofon, 20.00 muzyka lekka, 20.30 muzyka słuchowisko, 23.00 muzyka taneczna; **Budapeszt** (550 m) 16.45 okr wojskowa 18.25 pieśni węgierskie przy muzyce cygańskiej, 20.00 muzyka lekka z Wiednia; **Praga** (489 m) 19.00 muzyka taneczna, 19.30 koncert na dudach, od 20.00 do 24.00 kabaret z sali Lucerna; **Wiedeń** (516 m) 20.00 „Film dźwiękowy, taniec i operetka" wesoła audycja; **Beromuenster** (459 m) 20.15 muzyka lekka, 20.55 „Missa Brevis 1932" H. Bergera; **Medjolan** (501 m) 21.00 tr z opery; **Rzym** (441 m) 20.45 „Gejsza" opt. S. Jonesa.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 26 bm zgłoszono: Stanisław Małek, strzelec 1 p. panc., 21 l. Krystyna Kubiakówna, 3 l. 10 mies. 22 dni. Zygmunt Dolatka, em kontr. skarbowy, 32 l. Józefa Horemska, z domu Wielebińska, wdowa, 55 l. Marja Kaszyńska, z domu Bode, wdowa, 67 l. Józefa Solrowa, z domu Klihicka, wdowa, 54 l. Joachim Schultz, robotnik, 29 l. Jerzy Konieczny, 1 mies. 17 dni. Bogdan Kelm, 5 mies 23 dni. Marjanna Chytra, z domu Wlaźlakówna, 24 l. Kazimierz Schöneich, 5 l. Henryk Michalski, 21 dni.

KRONIKA KARNAWAŁOWA

Doroczny Bal „Bratniej Pomocy" Tow. Studentów Uniwersytetu Poznańskiego. 1 lutego 1933 — w Auli Uniwersytetu Za kilka dni odbędzie się największa impreza karnawałowa Poznania. Poczynione już przygotowania do tej imprezy pozwalają zapowiedzieć, że będzie to niewątpliwie najświetniejszy — zgodnie zresztą z utartą tradycją wielu lat uprzednich — bal w obecnym sezonie karnawałowym. Ustalona lista Pań Gospodyń gwarantuje wspaniały przebieg balu. Komitet wykonawczy balu czyni ogromne starania, by bal ten postawić na niebywałym dotychczas poziomie. Ogromna, wspaniała, pięknie udekorowana i rzęsiście oświetlona Aula Uniwersytecka wraz z przyległemi salami i hallem będzie rozbrzmiewała dźwiękami trzech najlepszych orkiestr. Program balu opracowano bardzo starannie, przewidując wiele atrakcyj. Obfity bufet na miejscu we własnym zarządzie będzie cieszył się niewątpliwie ogromnem powodzeniem ze względu na niskie, kryzysowe ceny. Wszystko gwarantuje tegorocznemu balowi niebywałe powodzenie. Dowodem tego ogromne zapotrzebowanie na przesyłkę zaproszeń. Upływają ostatnie dni. Kto nie zdążył jeszcze zapisać siebie lub swoich znajomych, krewnych, przyjaciół na liście zaproszeń — niechaj to uczyni jaknajśpieszniej. Wpisu na listę zaproszeń dokonywać można codziennie od godz 9 rano do 3 po poł. w lokalu biura „Bratniej Pomocy" T S U P przy ul. Św. Marcina 40, I p. lub telefonicznie (tel 39-46). Wszyscy na bal! Cała elita kulturalna i towarzyska Wielkopolski bawi się na balu „Bratniej Pomocy" T S U P w dniu 1 lutego br. w Auli Uniwersytetu.

zg 17 602/3

Komunikat. Towarzystwo Powstańców i Wojaków im. Fr. Ratajczaka Poznań — Śródmieście urządza Doroczną Zabawę Karnawałową dnia 28 stycznia br. o godz 19, w sali p. Jarockiej, przy ul. Masztalarskiej 8 połączoną z rozmaitemi niespodziankami m. in. taniec z balonikami o 3 nagrody, na którą uprzejmie zapraszamy Szanownych Druhów oraz Sympatyków.

zg 17 600/1

Tow. Marynarzy Rezerwy w Poznaniu, urządza w dniu 2 lutego br. zabawę taneczną w sali p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej 8a, połączoną z różnemi niespodziankami, na którą jaknajuprzejmiej zaprasza Zarząd. Początek o godz. 18.

zg 17 604/5

Moc przyjemności i niespodzianek karnawałowych przygotowują Panie konferencji Farnej Św. Wincentego à Paulo na przyszłą niedzielę dla naszych milusińskich. Będzie to zabawny karnawał rozkoszy i humoru, przeznaczony dla grzecznych dziewczynek i chłopczyków. Kto pragnie zakosztować słodyczy rozkosznych tego karnawału dziecięcego — niechaj zawita w niedzielę 29 bm., o godz. 3 po południu na salę p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej 8a. Przybywajcie tłumnie, gdyż dochód z zabawy popłynie na ulżenie doli najbiedniejszych.

zg 17 598/9

Koło Farmaceutów S. U. P. urządza **w dniu 29 stycznia rb. (niedziela)** — a nie w sobotę, jak mylnie wydrukowano — w salach Belwederu „Wieczorek Taneczny" pod protektoratem JWPana Kuratora Prof. Hrynakowskiego. Zaproszenia wydaje się jeszcze w lokalu Koła przy ulicy Grunwaldzkiej 14, w godz. 12—13. Wstęp 4,—, studenci 2,— zł.

zg 17 607

Związek Cukierników w Poznaniu urządza zabawę karnawałową połączoną z loterją fantową i różnemi niespodziankami w salach Ogrodu Zoologicznego dnia 1 lutego br. Zaproszenia wydaje Cukiernia St. Jóźwiak, Pl. Wolności 8.

zg 17 597

Bal Sędziów Prokuratorów i Adwokatów w Poznaniu odbędzie się w sobotę dnia 28 stycznia 1933 o godz. 21,30 na Białej Sali Bazarowej.

zg 17 578

Towarzystwo Pomocy dla Inteligencji urządza w niedzielę, dnia 29 stycznia r. b. w „Adrji" **herbatkę z tańcami** od godz. 17 do 20. Dochód przeznaczony na zubożałą i bezrobotną inteligencję. Bilety w cenie zł 1 wraz z podatkiem.

zg 17 579

Towarzystwo Powstańców i Wojaków im. Fr. Ratajczaka Poznań - Śródmieście urządza **Doroczną Zabawę Karnawałową** dnia 28 stycznia r. b. o godz. 19-tej w sali p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej 8, połączoną z rozmaitemi niespodziankami m. in. taniec z balonikami o 3 nagrody, na którą uprzejmie zapraszamy Szanownych Druhów oraz Sympatyków.

zg 17 590

Korpus Zawisza Czarny Stud. W. S. H. w Poznaniu, urządza w sobotę dnia 4 lutego br., w sali Philipsa (pasaż Apollo, obok kina Metropolis) „Tańcujący" Wieczór. Początek o godz. 21.15. Strój wieczorowy. Wstęp 2 zł. Akademicy 1.50. Korpusowcy 1 zł.

zg 17 610

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. „Pielgrzym".** W niedzielę 29 bm. o godz. 15 odbędzie się plenarne zebranie w sali Ogrodu Zoologicznego.

— **Cech Samodzielnych Siodlarzy i Rymarzy.** Roczne walne zebranie odbędzie się w niedzielę 29 bm. o godz. 10 w lokalu p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej 8a.

— **Tow. św. Władysława Poznań-Wilda.** Roczne walne zebranie członków z legitymacjami badanemi przez mężów zaufania, w niedzielę, 29 bm. o godz. 15 w lokalu drh. Grotowskiego, Dolna Wilda 71.

— **Tow. Krawców.** Roczne walne zebranie odbędzie się w niedzielę 29 bm. o godz. 15 w sali p. Gaworskiego, Nowy Rynek 4. Na porządku obrad sprawozdanie zarządu, wybór zarządu i komisji rewizyjnej.

— **Tow. Cech. Czeladzi Stolarskiej w Poznaniu.** Roczne walne zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 29 bm. o godz. 11 w małej sali Domu Rzemieślniczego, ul. Fr. Ratajczaka. Przybycie wszystkich członków jest konieczne. Msza św. na intencję towarzystwa odprawi się tegoż dnia rano o godz. 8 w kościele OO. Franciszkanów. W kasie pośmiertnej płatna jest 47 seria.

— **Klub Sport. „Victoria".** W niedzielę, 29 bm. o godz. 10 odbędzie się roczne walne zebranie w lokalu p. Spychały, ul. Marsz. Focha 146. W razie niedostatecznej ilości członków odbędzie się drugie zebranie o godz. 10,30 bez względu na ilość członków.

— **Związek Zawodowy Automobilistów.** Roczne walne zebranie oddziału poznańskiego Zw. Zaw. Automobilistów Rz. P. odbędzie się w 29 bm. o godz. 10 w lokalu „Pawilon", Poznań, ul. Podgórna 13. O ile o godz. 10 nie stawi się przepisana ilość członków, odbędzie się ponowne zebranie o godz. 10,30 bez względu na ilość przybyłych członków.

— **Tow. Powstańców i Wojaków Łazarz-Górczyn.** Roczne walne zebranie odbędzie się w poniedziałek, dnia 30 bm. o godz. 19,30 w lokalu zebrań Kasyna Obywatelskiego przy ul. Marsz. Focha 81.

— **Związek Zaw. Pracowników Kupieckich — oddział Poznań.** Roczne walne zebranie odbędzie się w poniedziałek, dnia 30 bm. o godz. 19,30 na sali Domu Królowej Jadwigi Al. Marcinkowskiego 1.

— **Wydział szewski Tow. Młodych Przemysłowców.** Zebranie wydziału odbędzie się we wtorek, 31 bm. o godz. 20 w Domu Rzemieślniczym. Wykład o wywrotkach.

— **Cech Kuchmistrzów.** Walne zebranie odbędzie się 6 lutego o godz. 1 w nocy w lokalu restauracji Domu Rzemieślniczego.

— **Tow. Marynarzy Rezerwy w Poznaniu.** Roczne walne zebranie odbędzie się dnia 4 lutego br. o godz. 19 w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8a. W razie braku kompletu odbędzie się w pół godziny później bez względu na ilość członków.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: M. K. za uzdrowienie syna 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 499,50 zł.

Na Tow. „Caritas": A. A. na węgle dla biednych 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 155 zł.

Na ognisko na „Wesołem Miasteczku" im. śp. ks. prof. Masłowskiego: Anna K. 1 zł. — Helena hr. Miączyńska 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 83 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

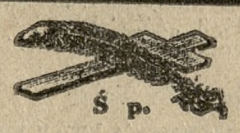

Ś. p.

inż. Stanisław Howorka

em. radca P. K. P.

zmarł dnia 27 stycznia 1933 r., zaopatrzony Sakramentami św., nasz ukochany i drogi ojciec.

Pogrzeb odbędzie się w Poznaniu z domu żałoby przy ul. Strzeleckiej 2, dnia 29 bm. o godzinie 3,30 na dworzec kolejowy, poczem nastąpi eksportacja zwłok do grobowca rodzinnego w Krakowie. O powyższem zawiadamiają

w nieutulonym smutku

dg 2 296 **syn i synowa.**

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

†

Dnia 25 stycznia br. rozstał się z tym światem długoletni członek naszego Związku, ś. p.

Karol Schroeter

W Zmarłym straciliśmy zacnego i gorliwego Kolegę pracy. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 28. bm., o godz. 4 po poł. z kostnicy cmentarza Jeżyce. Msza św. za dusze Zmarłego odbędzie się w poniedziałek, dnia 30. 1. 33, o godz. 7 w kościele parafjalnym Jeżyce. Uprasza się Szan. Kolegów o liczny udział w pogrzebie.

zg 17 609

Związek Chrześcijańskich Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handl. w Poznaniu, St. Rynek 45.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci mojego najdroższego męża i naszego kochanego ojca, dziadka i pradziadka, ś. p.

Józefa Rypińskiego

odprawiona zostanie

zg 17 593

msza św. żałobna

w poniedziałek, dnia 30 stycznia, o godz. 9, w kościele św. Marcina, o czem donoszą

żona i rodzina.

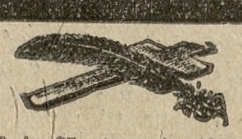

W środę, dnia 25 stycznia 1933 r., rozstał się z tym światem w 78 roku życia, nasz nieodżałowany druh — Jubilat, założyciel Koła naszego i Prezes Honorowy, ś. p.

zg 17 611

Karol Schroeter

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, o godz. 16-tej z kaplicy na cmentarzu parafji jeżyckiej. O oddanie ostatniej przysługi ś. p. Zmarłemu uprasza wszystkich członków oraz Druhów — Sympatyków Kół bratnich

Chór Męski „Arion" w Poznaniu.

Kantor i składnica

w suchej piwnicy przy ulicy Wielkiej róg Szewskiej od zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia do składu tapet Pocztowa nr. 31.

z g17 606

†

Dnia 25 stycznia 1933 r., o godz. 7.30 wieczorem, zmarła p odługich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza ukochana i troskliwa matka, ś. p.

z Domiczów

Helena Lewandowiczowa

przeżywszy lat 43. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 29. bm., o godz. 4 po południu, z domu żałoby.

W ciężkim smutku pogrążony

zg 17 594 **mąż z dziećmi.**

Koźmin, dnia 27. 1. 1933 r.

Odzież balową i wieczorową

czyści chemicznie

w 24 godzinach

„BARWA"

Kałamajskiego

Pg 7 826-2.50

Drogerja

w mieście garnizonowem na Pomorzu, 30 lat w posiadaniu jednego właściciela z powodu starości na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zg 17 588

Najtaniej

bo z pierwszej ręki naprawia przerabia wszelka biżuterje oraz nową wykonuje na zamówienie. Obraczki ślubne bardzo tanio. W. Kiełczewski, złotnik-jubiler — z praktyka paryska. plac Wolności 7. I. zdg 68 724

Szkło ogrodowe, okienne, dachowe, kit i t. d. poleca

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła S. A.

Pg 7 818-1 14 Poznań, Małe Garbary 7a. Tel. 28-63.

Nowowynalezione anodówki

Bezpłatnie ładujemy akumulatory naszym odbiorcom. Zdumiewająca żywotność — bezwzględnie czystszy odbiór 120 voltówki wskazują wiecej. 11 zł 90 gr. na prowincje poczta 12 zł 90 gr. Wysyła wprost z fabryki do odbiorcy. **Mat — Poznań, Składowa 5/7.** d 2 199

Wychowawcę lub wychowawczynię-nauczycielkę

solidn., religijn. z językiem niemieckim i muzyką dla 2 chłopców kl. II. i IV. wstępn. **poszukuje się zaraz.** Oferty do Kurjera Poznańskiego pod **zg 17 580**

Elew

biegły stenotypista (za dyktandem) **potrzebny** zaraz w poważnem przedsiębiorstwie branży młynarskiej. Wyczerpujące pisemne zgłoszenia przyjmuje **Biuro Ogłoszeń „Par". Poznań,** Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 53,175. Pg 8 166-53.175

Dnia 6 lutego 1933. o godz. 17. odbędzie się w sali Domu Rzemieślniczego. Wały Zygmunta Augusta 15. pokój nr. 27

WALNE ZGROMADZENIE

członków Banku Spółdzielczego Urzędników Polskich Sp. z o. o. w Poznaniu z następującym porządkiem dziennym:

1. Zagajenie.
2. Referat o winkulowanych wkładach oszczędności opiewających na złote w złocie. wygłosi Dr. Schmidt.
3. Odczytanie protokółu rewizyjnego z dn. 19 i 20 września 1932.
4. Sprawozdanie Zarządu, dotyczące załatwienia poczynionych przez rewizora uwag. tudzież ewentualne uchwały w tym przedmiocie.
5. Sprawozdanie bilansowe Zarządu. Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej za rok 1932.
6. Uchwała dotycząca pokwitowania dla Władz Spółdzielni i rozdziału zysku za rok 1932.
7. Zmiana statutu Spółdzielni. zg 17 596
8. Zatwierdzenie regulaminu dla Rady Nadzorczej.
9. Uchwalenie najwyższej granicy wszystkich zobowiązań Spółdzielni. tudzież najwyższej granicy kredytu dla jednego członka.
10. Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących (4 na 3 lata. 1 na rok).
11. Wolne głosy i zakończenie.

Bilans za rok 1932 jest wyłożony do wglądu członków w lokalu Spółdzielni.

W Poznaniu, dnia 25 stycznia 1933 r.

Prezes Rady Nadzorczej Seweryn Kryzan.

Zebrania członków Zachodnio-Polskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Poznaniu w celu wyboru pełnomocników na Walne Zgromadzenie Towarzystwa odbędą się w następujących terminach:

I. Okręg wyborczy Poznań, obejmujący miasta: Poznań, Gostyń, Jarocin, Kórnik, Koźmin, Krotoszyn, Leszno, Oborniki, Ostrów, Rawicz, Rogoźno, Śrem, Środa, Szamotuły, Wolsztyn, Zaniemyśl — dnia 18 lutego 1933 r., o godz. 10-ej przed poł., w lokalu Komunalnego Banku Kredytowego, ul. 27 Grudnia 8

II. Okręg wyborczy Bydgoszcz, obejmujący miasta: Bydgoszcz, Inowrocław, Kcynia, Łabiszyn, Nakło Szubin — dnia 18 lutego 1933 r., o godz 16 w lokalu Towarzystwa Właścicieli Nieruchomości, Bydgoszcz, ul. Gamа-Zduny.

III. Okręg wyborczy Gniezno, obejmujący miasta: Gniezno, Mogilno, Trzemeszno — dnia 18 lutego 1933, o godzinie 17, w lokalu Towarzystwa Właścicieli Nieruchomości, Gniezno, ul. Łącznica 6

IV. Okręg wyborczy Toruń, obejmujący miasta: Toruń, Działdowo, Lubawa, Wąbrzeźno, Brodnica — dnia 19 lutego 1933, o godz. 11-ej w lokalu Towarzystwa Właścicieli Nieruchomości Toruń, Mostek Pauliński.

V. Okręg wyborczy Grudziądz, obejmujący miasta: Grudziądz i Tczew — dnia 18 lutego 1933, o godz 18 ej, w lokalu Towarzystwa Właścicieli Nieruchomości, Grudziądz, ul. Mickiewicza 27. ng 7 396

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z. a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21205. d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 12.

1 SPRZEDAŻE

Skład
rzeźnicki z warsztatem i mieszkaniem tanio na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 69 269/70

Maszyny
2 damskie 85 i 95 sprzeda Warsztat Kraszewskiego 5. zdg 69 394

Maszyny do pisania
dobre, tanie Skóra S-ka Aleje Marcinkowskiego 23 Pg 7838-53.156

SKF
Łożyska kulkowe rolkowe. Cenniki wysyłamy bezpłatnie Poznań Gwarna 20. zdg 68 432

„Antyki"
wielki wybór. Flasiński, Woźna 9. Pg 7 840 53.164

Na bale
biżuterje, kwiaty maski poleca „Alfa" Szkolna 10 narożnik Jaskółczej zdg 67 290

Narty
na wysoką figurę, kompletne, wyjątkowo okazyjnie. Dom Sportowy św. Marcin 14. zdg 68 990

Filce
dla obuwników wszelkie grubości po zł 3.— za kilo i wszelkie inne filce do każdej wymakanej branży oraz płachty nieprzemakalne, jutowe, worki jutowe, lniane nowe i używane, dostarcza po cenach kryzysowych R. Kunert i Ska., T. z o. p., Poznań, ulica Woźna 12, telefon 29-21. Pg 8 062-2.42

Prima Crepe Georgette
zł 6.50 3.25 Crepe Meteor zł 6.50 4.25 Taffet czyst. jedw. zł 4.40 w pięknych kolorach tylko u Schuberta Stary Rynek 85. Pr 4.16 - portj. 27

Maszyny do pisania
tanie, używane kupuje za gotówkę. Oferty pod 3 8. do Agencji „Par" Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 Pg 7827/8-3.8/9

Skromną
sypialnię w dobrym stanie sprzedam zaraz. Mateiki 61. mieszk. 3. zdg 69 238

Skład
papieru duży, 5 000 Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 239

Konia
kasztana 3 letniego tanio sprzedam. Graniczna 3 mieszkanie 2. zdg 69 223

Wyczółkowski
obraz naturą martwa sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 210 lub telefon 53-13.

Tanie zające
były, ale już niema. Cielęcina jest jeszcze tańszą — 50 dkg od 40 gr. z kością — bez kości do 85. Kulki w całości po 50 gr kupuje się na Chwaliszewie 26. zdg 69 232

Meble
kanapy, fotele stół lustro, duże lampy wiszące sprzeda bardzo tanio. Kreta 22. m. 6 od 1. do 5. zdg 69 411

Smoking
płaszcz bronzowy, półbuty lakierki (średnia figura) tanio. Podgórna 2 a. m. 5. zdg 69 372

Pompa
z motorem marka „Elma". Siemens Schuckert. Motor DMER. 1.5 KW. 220/380 Volt zupełnie nowa korzystnie do sprzedania. Łaskawe oferty z podaniem ceny pod ng 7 563 Kurjer Pozn.

Fortepian
za bezcen sprzedam Dąbrowskiego 65, parter prawo. zdg 69 329

Płyty gramofonowe najnowsze 3 zł
gramofony, przybory najtaniej Jarosz, Fredry 6. zdg 69 367

Skład
kolonjalny większe mieszkanie tanio sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 69 370

Apteczny skład
sprzedam lub przyjmę wspólnika (czkę). Kalisz skrzynka pocztowa 290. zdg 69 351

Powielacz
automatyczny marki Ellams tanio. Długa 4 m. 10 od 4—7. zdg 69 434

Porcelanę — najtaniej w Hurtowni
Porcelany Wroniecka 24 podwórze — Serwis kawowy 11½ — Serwis obiadowy 59 — Sztućce Alpaka 85 — Prezenty — Wyprawy — całkiem tanio. zdg 69 424

Dwie
pary sań do wyjazdów. 2 500 formlanych do fabrykacji dachówek cementowych i trzy warsztaty tanio do sprzedania Oferty Kurjer Poznański zdg 69 420

Piece Szrajbera
z kafli stalowych po znacznie zniżonych cenach poleca St. Kowalski Poznań Plac Wolności 17, telefon 29-76. ng 7566

Underwood
walizkowy nowy oraz biurowy mało używany tanio sprzeda — Szkolna 7/8 — 8. Pg 8199-53.185

Wagę
decymalna 100 kg nowa tanio Skibicki Małe Garbary 3. Pg 8198-53.186

Piece
żelazno - szamotowe dobrym stanie tanio. Kościelna 42. m. 2. Pg 8197-53.187

5 KUPNA

Rower
damski kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 289

Kupię
dom ze składem rzeźnickim na prowincji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 358/9

Wagę
„Berkel" kupię za gotówkę. — Zgłoszenia Katowice skrytka poczt. 342 pod „Waga". Pg 8 149-71.7

Kupię
ciężarówkę w dobrym stanie. — Oferty Kalisz Staszica 29. Weygand ng 7 536

Samochód
taksówkę okazyjnie kupię. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 69 272

Kupię
maszyne do pisania. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 298

Karakułowe
futro, dobre kupię. Oferty, cena Kurjer Pozn. zdg 69 310

Kocioł
parowy na 6 atm. dobrze utrzymany kupi Listewnik Nowy Tomyśl. zdg 69 340

Motocykl
w dobrym stanie do 350 ccm korzystnie kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 328

Pianino
kupię zaraz. Cena Kurjer Pozn. zdg 69 330

Brauning
Kolibri kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 377

Psa
młodego foxa czystej rasy kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 440

Piłę tarczową wyrówniarkę, wiertarkę
lub kombinowane używane ewtl. z motorem spalinowym kupię. — Oferty Kurjer Poznański pod ng 7565

Forda
mało używanego krytego w dobrym stanie, rocznik 1929 lub młodszy kupię za gotówkę. Zgłoszenia z podaniem ilości przebytych kilometrów i najniższej ceny do Kurjera Poznańskiego dg 2295

6 KAMIENICE

Na sprzedaż
kamienica III piętrowa w centrum Poznania do nabycia wprost od gospodarza. Adres Kurjer Poznański zdg 69 225

Kamienicę
kupię w centrum wpłacę 80 000. Oferty Kurjer Pozn zdg 69 360

7 PIENIĄDZ

Egzystencja
Okolicznościowo jest do oddania zaprowadzony interes sportowy i dostaw wojskowych. Przejęcie pięć do sześciu tysięcy złotych. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 112

Poszukuję
10 000 na I hipoteke na wille. — Oferty Kurjer Poznański zdg 69 190

200 — 300 zł
za wysokim procentem na krótki czas poszukuje urzędnik na stałej posadzie Oferty Kurjer Poznański zdg 69 220

35 000 — 40 000
złotych poszukuję na I hipoteke dwóch kamienic położonych przy ul. Solankowej w Inowrocławiu. Oferty wprost od wypożyczającego uprasza się skierować do Kurjera Pozn. zdg 69 318

2 tys.
procent pokój z dobrem utrzymaniem, gwarancja pewna. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 406

Poszukuję
inwalidy koncesja tytoniowa. — Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 69 400

Lekarz - homeopata
po ośmioletniej praktyce w Niemczech poszukuje wspólniczki z gotówką 2 000 celem założenia praktyki. Zgłoszenia „Par", pod 53.184 Pg 8105-55.184

8 DO WYNAJĘCIA

4 pokojowe
nowoczesne mieszkanie przy ul Niegolewskich wolne od zaraz. Czynsz miesięczny. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 69 364

Mieszkanie
2 pokoje kuchnia dzierżawa rok. Stary Rynek 55. I. ng 5166

2
pokojowe komfortowe meblami nowemi Oferty Kurjer Poznański zdg 69 432

9 SZUKA MIESZK.

Pięciopokojowego
mieszkania okolica początek Jeżyc i Łazarza lub śródmieście. poszukuje, Oferty Kurjer Poznański zdg 69 222

Szukam
pokoju kuchnia albo pokoju — wprost od gospodarza śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 214

Aptekarz dypl.
urzędnik państw. poszukuje mieszkania komf. o 3 do 4 pokoi możliwie w centrum miasta za czynszem dzierż 100 do 150 zł miesięcznie. Łaskawe zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zdg 69 257

Szukam
mieszkania, płace punktualnie — urzędnik stały. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 281

Poszukuję
pokoju i kuchni od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 384

Pokoju
z kuchnią poszukuje wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 413

2—3
pokojowego mieszkania poszukuje zaraz samotna najchętniej Jeżyce czynsz pewny. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 419

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Sześciopokojowe
centrum zamienię na mniejsze. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 425

11 POKOJE UMEBL.

2 osobowy
pokój wynajmę zaraz (gaz) z światłem kawą herbatą i opałem 55 zł. Mickiewicza 7 mieszkanie 9. zdg 66 912

Dwuosobowy
Śniadeckich 18 — 9. zdg 69 118

Plac Działowy
7 m. 6 frontowy słoneczny dobrze umeblowany. zdg 69 176

Pokołk
dwom panienkom, panom, niekrepującem wejściem, utrzymaniem — bez Marcelego Mottego 2. mieszkanie 9. zdg 69 167

Pokój
umeblowany słoneczny wynajme. Marszałka Focha 30. m. 6. zdg 68 757

Pokój
umeblowany, frontowy, elektryka, osobne wejście, wynajme. — Romana Szymańskiego 8. parter, prawo. zdg 68 756

2
pokoje umeblowane z utrzymaniem lub bez od 1. 2. do wynajęcia. Działyńskich 3 mieszk. 7. zdg 69 231

Skromny
panu ewentl. paniom 1 lutego. — Górna Wilda 17 mieszkanie 9. zdg 68 938

Centrum
dwuosobowy. Kreta 22 mieszkanie 10. zdg 69 070

Sypialnię
dobrze umeblowana, kuchnie osobnem wejściem 2—3 paniom lub małżeństwu. Focha 47. m. 3 rg 5164

Młyńska
12. I. prawo pokój. zdg 69 262

Inteligentnym
Półwiejska 19 m. 12. zdg 69 267

Jedno
dwuosobowy pokój wynajme. Szamarzewskiego 26 m. 3. zdg 69 294

Pokój
1—2 osobowy utrzymaniem bez. Za Groblą 5 m. 1. zdg 69 290

Duży
małżeństwu trzem panom pamiom piecykiem. Poznańska 27 a II. Szolc. zdg 69 288

Pokój
Niegolewskich 14 m. 1. zdg 69 286

Gwarna
17 m. 9 1—2 wynajme. zdg 69 275

Pokój
27 Grudnia 5. m. 19. zdg 69 250

Pokój
umeblowany. Młyńska 3. m. 10. zdg 69 258

Czysty
dobrze umeblowany. Stroma 26 mieszkanie 10. zdg 69 304

Panienkę
na wspólny. Mostowa 29, mieszkanie 3. zdg 69 301

Czysty
bez pościeli łazienka. Spokojna 24 a m. 22. zdg 69 297

Klatki
niekrepujący, frontowy elektryczność, Różana 11 — 29. zdg 69 295

Pokój
frontowy. Strzelecka 18. m. 11. wejście z Łąkowej. zdg 69 348

Jednoosobowy
utrzymanie pianino telefon. — Rzeczypospolitej 4. m. 8. zdg 69 346

Dwuosobowy
frontowy, elektryka blisko Zamku. Św. Marcin 39. m. 6. zdg 69 317

Pokój
Plac Nowomiejski 10 b m. 5. zdg 69 316

Pokój
klatki schodowej. Piekary 10. mieszkanie 3. zdg 69 313

Jedno-
dwuosobowy. Poznańska 27. mieszkanie 6. zdg 69 312

Elegancki
pianino. Szkolna 13. m. 5. zdg 69 308

Pokój
umeblowany dwuosobowy. Dębiecka 2. m. 16. zdg 69 361

Pokój
dwuosobowy frontowy. Rybaki 9. m. 8. zdg 69 345

Pokój
panu pani utrzymanie — bez. Za Bramką 12 a m. 3. zdg 69 341

Dwa
słoneczne frontowe umeblowane oddam tanio. Strzelecka 25. m. 8. zdg 69 337

Dwuosobowy
jednoosobowy, inteligentnym, kuchenką gazową. Św. Wojciech 22/24 mieszkanie 9 zdg 69 324

Pocztowa
I. prawo niekrepujący utrzymaniem jeden, dwuosobowy. Zamkowa 4 b. zdg 69 331

Jednoosobowy
centralnem. Zygmunta Augusta 10 m. 11. zdg 69 335

Pokój
do wynajęcia. Działyńskich 8. — III. lewo. zdg 69 382

Pokój
elegancki dla pana. Półwiejska 1 m 12. zdg 69 383

Fryzjerka
prywatnie 60 gr. Dąbrowskiego 27 m 13. zdg 69 385

Kaponiera
1 lub 2 osobowy fortepian. Bukowska 9. m. 1. zdg 69 386

Panience
Kantaka 8 m. 7. zdg 69 375

Dwuosobowy
elektryczność ogrzewanie. Mielżyńskiego 5 mieszkanie 9. zdg 69 376

Drugiego
pana utrzymanie zł 90. Nowa 6, mieszkanie 7. zdg 69 366

Frontowy
duży i mały umeblowane 1—2 osobowe. Wielkie Garbary 5, mieszkanie 7. zdg 69 369

Centrum
pokoje ładne wygodne. Ratajczaka 11a, 5 wejście I. zdg 69 354

1—2
panienki na wspólny. Jezucka 6, m. 11. zdg 69 415

Pokój
elektryczność ogrzewanie. Pocztowa 10, m. 5. zdg 69 414

Pokoje
dwuosobowe. Aleje Marcinkowskiego 1 — 7. zdg 69 404

Panów
wspólny. Grobla 19 m. 32. rg 5163

Dwuosobowy
Szewska 13. m. 7. rg 5161

Inteligentnym
Woźna 14 b. — 15. rg 5159

Inteligentnym
elegancki elektryczność 30. Spokojna 21. mieszkanie 6. zdg 69 442

Małżeństwu
Piaskowa 8 front. 11. zdg 69 439

Pokój
czysty. Długa 4. m 10. od 4—7. zdg 69 433

Niekrępujący
elektrycznością. Garncarska 3. — mieszkanie 14. zdg 69 430

Ładny
dwuosobowy. Mickiewicza 5. m. 3 zdg 69 422

Pokój
dobrze umeblowany telefon. Słowackiego 27. m. 10. zdg 69 417

Umeblowany
wynajmie. Patrona Jackowskiego 17 mieszkanie 16. zdg 69 416

12 SZUKA POKOJU

30 zł
szukam pokoiku czystego z światłem i opałem w śródmieściu i bliskiej okolicy. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 280

Na stałe
poszukuje komfortowego czystego pokoju od 1. 2. Oferty Kurjer Poznański dg 2294

Jednoosobowego
student Oferty cena Kurjer Poznański zdg 69 245

Małżeństwo
poszukuje pokoju umeblowanego małego czystego niekrępującego z używaniem kuchni 30—35 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 246

Pokoiku
skromnego poszukuje centrum miasta. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 315

Poszukujemy
kilka tanich pokoi dwuosobowych okolica ul. Staszica Oferty cena stołowanie trzy razy dziennie. Kurjer Pozn. zdg 69 307

Pokoju
niekrępującego dla przyjezdnego pana poszukuje. Oferty z ceną do Kurjera Pozn. dg 2 291

Niekrępującego
niedrogiego pokoju blisko centrum szuka młody inteligent — Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 69 357

Eleganckiego
dwuosobowego, łazienka, elektryczność tylko centralne. Oferty Kurjer Pozn zdg 69 353

Pokoju
klatki schodowej 50. śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 412

Pokoju
czystego elektryczność, centralne łazienka okolicy Mickiewicza — dwóch panów. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 423

Umeblowany
pokój kuchnia dla dwóch osób bez pościeli z światłem od 1. — Oferty Kurjer Poznański zdg 69 247

TEATRY

Teatr Polski: Dziś „Dama w jedwabiach".

Sobota, 28. 1. „Śluby panieńskie" — premjera.

Niedziela, 29 1. po południu godz. 3,30 poraz ostatni „Dżimbi".

Niedziela, wieczorem „Dama w jedwabiach".

Poniedziałek, 30. 1. poraz ostatni „Dama w jedwabiach".

Teatr Wielki (Opera): Dziś — „Carewicz".

Sobota 28. 1. — „Carewicz".

Niedziela, 29. 1., po poł. o godz 3 „Straszny dwór" ceny zniżone.

Teatr Nowy: Dziś — „Szukam prawdy..."

Sobota 28. 1. — „Szukam prawdy..."

Niedziela, 29. 1., godz. 3 po poł. „Królewna Lala" bajka dla dzieci, po cenach znacznie zniżonych.

Niedziela, 29 1., o godz. 8 wiecz. „Szukam prawdy..."

Komedja Muzyczna: Dziś — rewja monstre karnawałowa „Spotkały się dwie Marysie".

Sobota, 28. 1. rewja monstre karnawałowa „Spotkały się dwie Marysie".

Niedziela, 29. 1., o godz 3.30 po poł. „Jim i Jill" po cenach znacznie zniżonych.

Niedziela, 29 1., o godz. 8 „Spotkały się dwie Marysie".

Teatr Narodowy: Niedziela, 29. 1., godz. 3 (15) po poł. „Złotowłosa Marysia".

Niedziela 29. 1., godz. 5 (17) po poł. „Złotowłosa Marysia".

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Biała Trucizna".
Aurora: „Tajemniczy Zabójca" Charlie Chaplin.
Corso: „Pieśń Caballera oraz Ta albo żadna"
Colosseum: „Światła Wielkiego Miasta".
Muza: „Złota Lilja".
Metropolis: „Nenita kwiat z Hawanny".
Oaza: „Księżna Łowicka".
Orzeł: „Wąwóz zaginionych ludzi"
Odeon: „Pod Kuratelą".
Renaissance: „Zbieg z Galer"
Roxy: „Trzej Przyjaciele".
Słońce: „Czar Jej oczu".
Sfinks: „Jej grzech".
Tęcza: „Na Sybir".
Wilsona: „Pokusy Europy"

Pokoju
okolica Jeżyce z fortepianem i obiadami poszukuje. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 69 418

13 LOKALE

Lokal
trzypokojowy I. piętro śródmieście centralne ogrzewanie, telefon nadający na każdą branżę korzystnie oddam Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 113

Skład
z mieszkaniem dla rzeźnika do wynajęcia. Długa 3. m. 9. — telefon 2316. dg 2285

Ubikacje
na składnice lub warsztaty z mieszkaniem zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia u właśc. domu ul. Dąbrowskiego 39. zdg 69 199

Poszukuję od 1. 2. lokalu
przy ruchliwej ulicy na skład spożywczy z mieszkaniem 3 pokojowem. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 69 373

Pokój
na biuro do wynajęcia. Skarbowa 7. m 4. zdg 69 309

Na biuro
2—3 umeblowane możliwie telefon od 1. 2. Oferty cena „Par". Aleje Marcinkowskiego 11. pod 53.188. Pg 8196-53.188

14 DZIERŻAWY

Poszukuję
dzierżawy 40—60 mórg gospodarstwa od właściciela. Pawlak, Rogoźno Piłsudskiego 86. zdg 69 332/3

Dobra egzystencja
Hotel restauracja ze salą do zabaw kompletnem urządzeniem i mieszkaniem i zajazdem w ruchliwem mieście zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia — Jan Szczepański. Września Miłosławska 11. zdg 68 717

Stajnie
i garaże w śródmieściu do wynajęcia. Ul. Wjazdowa Skośna 16. zdg 69 273

Piekarni
wioskę lub miasteczku szukam. Opis warunki Handke. Poznań. Chwaliszewo 33. zdg 69 326

Dzierżawa
40 mórg (Rycerskie), objęcie 18 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 371

Skład
przy Żydowskiej 33 duży wydzierżawimy. zdg 69 426

Ubikacje
na biura, składy przemysłowo-handlowe magazyny każdej wielkości wydzierżawi — Deierling, Szkolna 3. ng 7573

Magazyny
z bocznicą kolejową wydzierżawi Deierling Składowa 4. ng 7574

15 LETNISKA i UZDROWISKA

Zakopane
„Januszek" ulica Chałubińskiego poleca się pensjonat adwokatowej Rychlickiej. zdg 66 140

16 OSOBISTE

Koledzy!
wszyscy spotkamy się 1 lutego na waszej Rewji Reklamowej. — Ostrowiacy. zdg 69 018

21 ZGUBY

Naszyjnik
liljowy zgubiono. Proszę oddać św. Marcin 45 a mieszkanie 1. zdg 69 228

Numer
PZ 44 028 oddać za wynagrodzeniem portjer Garaż Międzynarodowy Brama Dębińska. zdg 69 285

22 ROZMAITE

Lokatorzy
wstrzymuje egzekucje zajętych przedmiotów przez komorników Gwarancja zapewniona Fiebich Obrońca pr., św. Marcin 15. zdg 69 007

Swetry
gotowe na zamówienie najkorzyniej tylko Jan Dobry Aleje Marcinkowskiego 7. fabryka trykotów zdg 69 072

Zakład Higjeniczno Kosmetyczny
Masaże odtłuszczające przemiana materji, kosmetyka, indywidualna pielęgnacja twarzy farbowanie włosów brwi, usuwanie brodawek, kąpiele elektryczne lampa kwarcowa. Maserak-wa. św. Marcin 74. ng 6 666

Oddam
na własne dziecko, chłopczyka 20 miesięcznego na własne. Zgłoszenia Teresa Walkowska, Gniezno, ul. Poznańska 13. zdg 69 319

Koncesji wódczanej
natychmiast poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 256

Wypożyczam gramofony płyty
Jarosz. Fredry 6 zdg 69 368

Biały Tydzień
19 zł Garnitur pościelowy, 2 powłoki gładkie, 2 poduszki gładkie, 2 poduszki haftowane. Powleczenie na poduszki od zł 1.70 z mereżką od zł 2.50; poduszki strojne od 2.90, z falbaną od 3.50 zł, podpięcia od 6.90; z mereżką od 7.90; strojne od 9.90; Prześcieradła od 2.75 zł, ręczniki kuchenne od zł 0.25; adamaszkowe od 0.85 zł: — Adamaszki pościelowe, inlety, gwarancja nie przepuszczają pierza i puchu, gotowe i z metra poleca po zadziwiająco niskich cenach. Fabryka Bielizny — Dom płócien J. Schubert, dawn. Weber, ul. Wrocławska 3. Pg 8 193-4.46

Obiadów
smacznych dietetycznych poszukuje. Oferty Kurjer Poznański rg 5158

Maskowe
kostjumy wypożycza tanio. Olszańska. Skarbowa 8 podwórze, prawo III. piętro Pg 8175-4.41

23 OŻENKI

Towarzyszki
życia dobrego charakteru zgrabnej praktycznie wychowanej szukam celem ożenku dla mego krewniaka, przystojnego inteligentnego kawalera lat 29 fachowca na posadzie posiadającego małą gotówkę. Sprawę traktuje poważnie i dyskretnie Panie z prowincji jak również pośrednictwo rodziców lub krewnych mile widziane. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 276/7

Starsza
inteligentna panna ma domek i parę tysięcy złotych wyjdzie zamąż za starszego emeryta ze sfer średnich. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 69 221

Panna
dwudziestoośmioletnia, gospodarna, z dobrej rodziny poślubi religijnego towarzysza życia. Poważne oferty Kurjer Poznański zdg 69 438

Bydgoszczanka
posiadająca umeblowane 2 pokoje kuchnia całkowitą wyprawę i gotówkę 800 zł szuka męża do lat 40 Oferty Kurjer Poznański zdg 69 456

24 NAUKA

Konwersację
niemiecka lekcje niemieckiego udzieli studentka niemiecka. — Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 69 3789

Kursy
stenografji, książkowości pisania maszyna od 1 lutego. Ogrodowa 16 II. zdg 67 621

3 lekcje tańca Mąkowskiego
wystarcza. Plac Wolności 14 a. Pg 8161-53.167

Poraz pierwszy w Polsce!
Dziesięciotygodniowy wieczorny kurs cudownie uproszczonej angielszczyzny systemu „Basic" urządzi Dr Arend Bachelor of Arts Uniwersytetu Londyńskiego, lektor Uniwersytetu Poznańskiego „Foné" 27 Grudnia 5. Początek kursu: 1 lutego godzina 20.20 zdg 69 031

Pięć pań z towarzystwa
prosimy o udział w kółku tańca (akademicy 60 osób). Łaskawe zgłoszenia Szkoła Mąkowskiego, Plac Wolności 14a. Pg 8479 53.174

Kursu
kroju szycie, udziela Nowak, Wrocławska 33. dg 2 274

Francuskiego
udzielam tanio. Studja zagraniczne. Telefon 50-83. zdg 67 338

Językil
Angielski — francuski — niemiecki! Kursy fonetyczne. Prof. Arenda. „Foné", 27 Grudnia 5. zdg 68 354

Student
udzieli korepetycyj zakresie gimnazjum. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 380

25 MUZYKA

Pianistka
rutynowana accordeon wolna od 1. II. Poznańska 28/30. mieszk. 8. zdg 69 218

Skrzypek
z nowoczesnem repertuarem i pianista z akordeonem mogą się zgłosić. Nowa Kawiarnia. Wyspiańskiego 9. zdg 69 299

26 ROZRYWKA

Dancing Towarzyski
w każdą sobotę. Pierwszorzędne trio jazz. Restauracja „Pod Strzechą". Plac Wolności 7. zdg 69 323

Kino „Muza"
Focha 23. Łazarz. Złota lilja. — Billie Dove Clive Brook rolach głównych zdg 69 421

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Fryzjerka
poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 761

Prośba
Były kupiec kaleka, chorowity, ojciec 7 drobnych dzieci bez środków utrzymania znajduje się w opłakanem położeniu prosi P. P. Kupców fabrykantów o przyjęcie swego syna 15 lat i córki 17 lat do lekkich prac. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 961

Maszynistka
biegła z praktyką adwokacką szuka posady Oferty Oredownik Wielkopolski zd 68 816

Książkowa samodzielna
pisze biegle na maszynie zna język polski i niemiecki szuka posady. Oferty Kurjer Pozn zdg 67 184

Elew
gospodarczy względnie pisarz 23. wzorowa praktyka gospodarcza, wielkim majątku wykształceniem seminarjalnem zmieni posadę. — Oferty Kurjer Poznański zdg 69 205

Kowal
kawaler dzielny fachowiec wykonuję wszelkie reparacje maszyn rolniczych oraz parowych, pracował fabrykach, elektrowni egzaminowany podkuwacz koni poszukuje posady. Oferty kierować Kurjer Poznański zdg 69 206

Posługaczka
sumienna i pracowita poszukuje posługi całodziennej lub godzinowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 237

Kowal - ślusarz
po wojskowości, kawaler szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 229

Panna
zna język niemiecki szycie robótki szuka posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 217

Piekarz
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 243

Poszukuję
jakiejkolwiek posady woźnego inkasenta z kaucją Oferty Kurjer Poznański zdg 69 244

Posługaczka
z dobremi poleceniami szuka posady, Oferty Kurjer Poznański zdg 69 248

Pani
średnich lat szuka posady gospodyni z szyciem, bardzo skromne wymagania byle zaraz Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 69 261

Posadę
do wszystkiego dobrem gotowaniem za małem wynagrodzeniem przyjmę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 255

Ekspedjentka
z lepszej rodziny poszukuje posady do piekarni cukierni z kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 296

Dziewczyna
z dobrej rodziny samodzielnem gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady od 1 lutego. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 314

Służąca
z samodzielnem gotowaniem szuka posady w lepszym domu z dobremi świadectwami do wszystkiego od 1 2 Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 362

Sierota
uczciwa pracowita szuka posługi zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 338

Dziewczyna
uczciwa, czysta do wszystkiego, dobrej rodziny dobremi świadectwami szuka posady od 1 2. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 374

Panienka
poszukuje posady z krawiectwa. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 69 213

Buchalter
wytrawny poszukuje posady zakłada, reguluje księgi bilanse. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 211

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 287

Dziewczyna
uczciwa, czysta z dobremi świadectwami do wszelkich prac domowych szuka posady od 1. 2. — Oferty Kurjer Poznański zdg 69 283

Kasjerka dom. bilansistka
rutynowana siła z poważnemi rekomendacjami poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdr 69 252

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego od 1 2. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 69 363

Młodsza
dziewczyna, uczciwa, pracowita, z dobremi świadectwami z praniem i prasowaniem sztywnej bielizny poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn zdg 69 365

Gorzelnik - rządca
lub okres kampanji 9 lat praktyki poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 398

Dziewczyna
uczciwa pracowita poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 409

Panienka
Małopolanka uczciwa spokojna lubiąca dzieci szuka posady do dzieci lub wszystkich prac domowych. Zgłoszenia Szamarzewskiego 28. m. 14 zdg 69 405

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem dobremi świadectwami poszukuje posady do lepszego domu Oferty Kurjer Poznański zdg 69 403

Stenotypistka
pewna niemieckiem poszukuje zajęcia ewentl. wieczorami Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 67 748

Służąca
szuką posady z gotowaniem od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 986

Dziewczyna
sumienna dobrem gotowaniem szuka posady do wszystkiego. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 987

Dziewczyna
uczciwa dobremi świadectwami gotowaniem szuka posady od 1. II Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 988

Dziewczyna
młoda uczciwa z cośkolwiek gotowaniem szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdg 69 058

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem poszukuje posady od 1. 2. najchętniej w Poznaniu Oferty Kurjer Poznański zdg 69 024

Panienka
poszukuje sprzątania za pokoik. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 033

Poszukuję
posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 517

Gospodyni
kucharka z dzieckiem poszukuje posady do samotnej lub dwóch osób. Spieszne zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 976

Panienka
znająca szycie hafty poszukuje posady do dzieci Oferty Kurjer Poznański zdg 69 011

Uczciwa
dziewczyna przyjmie posadę gotowaniem od 1 lutego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 012

Przyjmę
posadę z samodzielnem gotowaniem, praniem prasowaniem w lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 016

Krawcowa
szuka szycia bez wynagrodzenia za spanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 149

Służąca
poszukuje posady w lepszym domu do 2 osób Oferty Kurjer Poznański zdg 68 989

Biegła
krawcowa w dom poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 970

Nauki
dla syna branży cukierniczej poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 127/8

Gorzelnik
14 lat praktyki poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 69 034

Zaufana
czysta z gotowaniem poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 69 044

28 WOLNE MIEJSCA

Poszukuje się
fachowca obeznanego z fabrykacja wód mineralnych, limoniad, prowadzeniem hurtowni piw — Pierwszeństwo mają dobrzy akwizytorzy. Warunki wedle ugody. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 292

Służąca
gotowaniem potrzebna Przecznica 1 m 10. zdg 69 344

Przedstawicieli
na prowincje poszukuje. Adres Kurjer Pozn. zdg 69 401

Poszukuję
lekarki dentystycznej lub uprawnionej dentystki zaraz lub od 1. 2 33 Zgłoszenia Kurjer Poznańsk. zdg 68 325

Agent
potrzebny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 355

1 500
pożyczki dam posadę. Oferty Kurjer Pozn zdg 69 356

Ucznia
z szkołą handlową przyjmie W. Kujawa i Syn Fr Ratajczaka 34 zdg 69 387

Ekspedjentki
poszukuje kaucji 100 Oferty Kurjer Poznański rg 5165

Fryzjerka
dzielna. Wielkie Garbary 13. rg 5162

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem potrzebna Zgłoszenia u p. Laboga Stary Rynek 45 w winiarni Goldenring wejście z sieni. rg 5160

6 panów
do lekkiego podróżowania przyjmiemy. Zgłoszenia: Cieszkowskiego 9 m. 2. Pg 8176 53.171

Poważna
firma krajowa przemysłu młynarskiego poszukuje rutynowanego przedstawiciela na województwo poznańskie obeznanego z budową młynów gospodarczych i handlowych. Oferty Kurjer Poznański pod ng 7572

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem i dobremi świadectwami potrzebna od 1. II Spokojna 21 mieszk. 4. zdg 69 216

Dziewczyna
uczciwa czysta samodzielnem gotowaniem praniem do 2 osób na prowincje potrzebna Zgłoszenia Kolejowa 41 mieszkanie 5. zdg 69 260

Stróż
z kaucją 2 000 z mieszkaniem. — Adres Kurjer Poznański zdg 69 303

Fortepianista
potrzebny zaraz Hotel Centralny ul. Franciszkańska. zdg 69 305

Ucznia
poszukuje Centralna Drogerja. A. Sojecka, Kościerzyna (Pomorze). zdg 69 322

Uczennicę
pilną inteligentną przyjmiemy. Dom Pończoch Nowa 11. zdg 69 309

Humor zagraniczny

— Żenisz się z panną, która ci wnosi 100 tys. posagu i chcesz w nas wmówić, że to jest małżeństwo z miłości?
— Najzupełniej. Ja kocham tylko pieniądze
(Judge N. Jork). S. F.

Przedpłata na miesiąc luty 1933 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20. w agencjach w mieście zł 3.50. z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70. z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14. kwartalnie zł 12.40. pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30. w naglych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „drobne" do godz. 12. większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów. w tem 5 naglówkowych): słowo naglówkowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 25-55. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.